

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ
ΚΡΗΤΗΣ-ΚΥΠΡΟΥ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΜΩΡΑΙΤΗ Α.Μ.:632

ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Α.Μ.:741

ΖΩΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α.Μ.:976

Επιβλέπων: Δημοτίκαλης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

Πηγή Εικόνας Εξωφύλλου:

Σύνθεση εικόνων από το διαδίκτυο

Περίληψη

Η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι μια συγκριτική ανάλυση του τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο. Συγκεκριμένα, γίνεται μια καταγραφή των δημοφιλέστερων τουριστικών προορισμών των προαναφερόμενων περιοχών, η οποία συνοδεύεται από μια ιστορική αναδρομή και παρουσίαση των κυριότερων αξιοθέατων/μνημείων αυτών. Έπειτα, με τη συλλογή (δειγματοληψία) τουριστικών δεδομένων των τελευταίων χρόνων, μελετάμε και εξάγουμε συμπεράσματα για τη βελτίωση της ποιότητας του τουρισμού και την ανάπτυξη-ανάδειξη της εκάστοτε περιοχής. Το δείγμα μας περιλαμβάνει 200 ξενοδοχειακές μονάδες, 200 μονάδες εστίασης και 125 αξιοθέατα για κάθε νησί. Ως πηγή των δεδομένων μας χρησιμοποιήθηκε ο διαδικτυακός τόπος TripAdvisor και μοναδικό κριτήριο για την επιλογή τους ήταν ένας ικανοποιητικός αριθμός αξιολογήσεων, ούτως ώστε να εξασφαλίσουμε μεγαλύτερη εγκυρότητα στην έρευνά μας. Τέλος, γίνεται επεξεργασία των δεδομένων μέσω της διωνυμικής κατανομής, ελαχιστοποίηση σφαλμάτων μέσω του Excel Solver και ανάλυση των αποτελεσμάτων. Εδώ συγκεκριμένα, εστιάζουμε σε αναλύσεις ενδεικτικών περιπτώσεων εστιατορίων, μνημείων και ξενοδοχειακών μονάδων των περιοχών με τη βοήθεια γραφημάτων απεικόνισης της διωνυμικής προσέγγισης των δεδομένων αυτών. Συγκρίνοντας τα δεδομένα μας με αυτά της διωνυμικής, τόσο μέσα από τους πίνακες, όσο και από τα γραφήματα και τα ιστογράμματα, έχουμε τη δυνατότητα να έχουμε μια πληρестερη εικόνα και να προβούμε σε ασφαλέστερες συγκρίσεις των περιοχών που επιθυμούμε να μελετήσουμε.

Λέξεις Κλειδιά:

Κρήτη, Κύπρος, Τουρισμός, Διωνυμική κατανομή, Excel Solver, TripAdvisor.

Abstract

The following project refers to a comparative analysis of reviews regarding the tourist industry in the islands of Crete and Cyprus. Specifically there is a record of the most visited destinations of these islands, referring to their history and most important sights. Further, we have collected sample data of reviews regarding hotels, restaurants and sights of our destinations, we have studied such cases and come into conclusions, in order to achieve an improvement of the quality of the tourism and a development of the resorts. Our sample consists of 200 hotels/apartments, 200 restaurants και 100 sights. TripAdvisor is being used as the source of our data, and our only criterion for such choice is a satisfying number of reviews, in order to achieve the most valuable result for our research. There is a data processing through the binomial distribution, then a minimization of the (squared) errors through Excel Solver and an analysis of the results. Finally, we proceed with the analysis of some relevant cases of restaurants, sights and hotels, using the graphics of the binomial distribution of the data.

Key Words:

Crete, Cyprus, Tourism, Binomial distribution, Excel Solver, TripAdvisor.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	σελ. 3
Summary	σελ. 4
Γραφήματα πτυχιακής εργασίας	σελ. 7
Πίνακες πτυχιακής εργασίας	σελ. 9
Εισαγωγή	σελ. 12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1 Ορισμός τουρισμού	σελ. 13
1.2 Τουρισμός: Δομή, Λειτουργία, Στρατηγικές	σελ. 14
1.2.1 Ο Τουρισμός σε παγκόσμιο επίπεδο	σελ. 14
1.2.2 Ο Τουρισμός στη Μεσόγειο	σελ. 16
1.2.3 Ο Τουρισμός στην Ελλάδα	σελ. 17
1.3 Κρήτη και τουρισμός	σελ. 23
1.3.1 Εισαγωγή	σελ. 23
1.3.2 Δημοφιλέστεροι τουριστικοί προορισμοί στην Κρήτη	σελ. 25
1.3.2.1 Χανιά	σελ. 25
1.3.2.2 Ρέθυμνο	σελ. 27
1.3.2.3 Ηράκλειο	σελ. 29
1.3.2.4 Χερσόνησος	σελ. 31
1.3.2.5 Μάλια	σελ. 32
1.3.2.6 Άγιος Νικόλαος	σελ. 33
1.3.2.7 Πλατανιάς	σελ. 34
1.3.2.8 Ελούντα	σελ. 36
1.3.2.9 Σταλίδα	σελ. 37

1.3.2.10 Αγία Μαρίνα	σελ. 38
1.4 Κύπρος και τουρισμός	σελ. 39
1.4.1 Εισαγωγή	σελ. 39
1.4.2 Δημοφιλέστεροι τουριστικοί προορισμοί στην Κύπρο	σελ. 41
1.4.2.1 Πάφος	σελ. 41
1.4.2.2 Λεμεσός	σελ. 44
1.4.2.3 Πρωταράς	σελ. 46
1.4.2.4 Λευκωσία	σελ. 47
1.4.2.5 Αγία Νάπα	σελ. 49
1.4.2.6 Λάρνακα	σελ. 51
1.4.2.7 Κερύνεια	σελ. 52
1.4.2.8 Πόλις	σελ. 54
1.4.2.9 Πέγεια	σελ. 55
1.4.2.10 Πισσούρι	σελ. 56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ TRIPADVISOR

2.1 Η αξιολόγηση ως μέσο ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας	σελ. 58
2.2 TripAdvisor	σελ. 59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Τυχαία Μεταβλητή (τ.μ.)	σελ. 62
3.2 Διασπορά Διακριτής της τ.μ.	σελ. 62
3.3 Η Κατανομή Bernoulli	σελ. 64
3.4 Μοντέλα που οδηγούν στην Κατανομή Bernoulli	σελ. 64
3.5 Η Διωνυμική Κατανομή	σελ. 65
3.6 Μοντέλα που οδηγούν στη Διωνυμική Κατανομή	σελ. 65

3.7 Διωνυμική κατανομή και Microsoft Excel	σελ. 70
3.7.1 Η συνάρτηση BINOMDIST (x; n; p; TRUE/FALSE) του Microsoft Excel	σελ. 70
3.7.2 Παράδειγμα χρήσης της συνάρτησης του Microsoft Excel: Χρήση της Διωνυμικής στις αξιολογήσεις του TripAdvisor	σελ.70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΚΡΗΤΗ - ΚΥΠΡΟΣ, ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

4.1 Ανάλυση χώρων διαμονής, εστίασης και αξιοθέατων στο νησί της Κρήτης	σελ. 73
4.2 Ανάλυση χώρων διαμονής, εστίασης και αξιοθέατων στο νησί της Κύπρου	σελ. 85
4.3 Σύγκριση Κρήτης – Κύπρου	σελ. 92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Συμπεράσματα	σελ. 96
Βιβλιογραφία	σελ. 98
Παράρτημα	σελ. 102

ΕΙΚΟΝΕΣ – ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ – ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εικόνα 2.1:	Ιστότοπος TripAdvisor
Εικόνα 2.2:	Αξιολογήσεις χρηστών TripAdvisor σχετικές με τη Μονή Αρκαδίου
Εικόνα 2.3:	Αγαπημένες επιλογές χρηστών TripAdvisor
Εικόνα 3.1:	Αξιολογήσεις χρηστών TripAdvisor
Εικόνα 3.2:	Χρήση εντολής Excel Solver για ελαχιστοποίηση σφαλμάτων

Γράφημα 4.1: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχείο La Maison Ottomane στην περιοχή Χανίων Κρήτης

Γράφημα 4.2: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχείο Pleiades Luxurious Village στην περιοχή Αγ.Νικολάου Κρήτης

Γράφημα 4.3: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχείο Malia Holidays στην περιοχή Μαλίων Κρήτης

Γράφημα 4.4: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Meli στην περιοχή Ρεθύμνου Κρήτης

Γράφημα 4.5: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Παρασιές στην περιοχή Ηρακλείου Κρήτης

Γράφημα 4.6: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Rady's στην περιοχή Ελούντας Κρήτης

Γράφημα 4.7: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Κτήμα Λυραράκη στην περιοχή Ηράκλειο Κρήτης

Γράφημα 4.8: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο White Lion στην περιοχή Χερσονησο Κρήτης

Γράφημα 4.9: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το Agii Apostoli Beach στην περιοχή των Χανίων Κρήτης

Γράφημα 4.10: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχειακό συγκρότημα Lithos Holiday Villas στην περιοχή Πέγειας Κύπρου

Γράφημα 4.11: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχειακό συγκρότημα Hylatio Tourist Village στην περιοχή Πρωταρά Κύπρου

Γράφημα 4.12: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχειακό συγκρότημα River Reggae Apartments στην περιοχή Πισσουρίου Κύπρου

Γράφημα 4.13: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για τη μονάδα εστίασης Smoothie & Sweetie Take Away στην περιοχή Πισσουρίου Κύπρου

Γράφημα 4.14: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Olive Tree Restaurant στην περιοχή Αγ.Νάπας Κύπρου

Γράφημα 4.15: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Monte Carlo στην περιοχή Λάρνακας Κύπρου

Γράφημα 4.16: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Mckenzie Beach στην περιοχή Λάρνακας Κύπρου

Γράφημα 4.17: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Cyprus Active στην περιοχή Κερύνειας Κύπρου

Γράφημα 4.18: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Leventis Municipal Museum of Nicosia στην περιοχή Λευκωσίας Κύπρου

Ιστόγραμμα 4.3.1: False Rate (%) Χώρων Διαμονής Κρήτης-Κύπρου

Ιστόγραμμα 4.3.2: P(x) (%) Χώρων Διαμονής Κρήτης-Κύπρου

Ιστόγραμμα 4.3.3: False Rate (%) Χώρων Εστίασης Κρήτης-Κύπρου

Ιστόγραμμα 4.3.4: P(x) (%) Χώρων Εστίασης Κρήτης-Κύπρου

Ιστόγραμμα 4.3.5: False Rate (%) Αξιοθέατα Κρήτης-Κύπρου

Ιστόγραμμα 4.3.6: P(x) (%) Αξιοθέατα Κρήτης-Κύπρου

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1.1: Αφίξεις Κρήτης (2007-2014) (στοιχεία Στατιστικής Υπηρεσίας)

Πίνακας 1.2: Αφίξεις αεροδρομίων Κρήτης (Ηρακλείου, Χανίων, Σητείας) για την περίοδο 2007-2014 και διαχωρισμός βάσει των χωρών προέλευσης

Πίνακας 1.3: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη των Χανίων

Πίνακας 1.4: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Ρεθύμνου

Πίνακας 1.5: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Ηρακλείου

Πίνακας 1.6: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Χερσονήσου

Πίνακας 1.7: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη των Μαλίων

Πίνακας 1.8: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Αγίου Νικολάου

Πίνακας 1.9: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς

μας για την πόλη του Πλατανιά

Πίνακας 1.10: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Ελούντας

Πίνακας 1.11: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Σταλίδας

Πίνακας 1.12: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Αγίας Μαρίνας

Πίνακας 1.13: Αφίξεις αεροδρομίων Κύπρου για την περίοδο 2004-2014 και διαχωρισμός βάσει των χωρών προέλευσης

Πίνακας 1.14: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Πάφου

Πίνακας 1.15: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Λεμεσού

Πίνακας 1.16: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Πρωταρά

Πίνακας 1.17: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Λευκωσίας

Πίνακας 1.18: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Αγίας Νάπας

Πίνακας 1.19: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Λάρνακας

Πίνακας 1.20: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Κερύνειας

Πίνακας 1.21: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την Πόλη Χρυσοχούς

Πίνακας 1.22: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Πέγειας

Πίνακας 1.23: Οι χώροι διαμονής, εστίασης και αναψυχής, αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Πισσουρίου

Πίνακας 3.1: Πίνακας ανάλυσης δεδομένων Διωνυμικής κατανομής (δειγματικού

μέσου $\bar{X}$ / αριθμού των ρίψεων n του ζαριού)

Πίνακας 3.2: Πίνακας ανάλυσης δεδομένων με χρήση Διωνυμικής στο Microsoft Excel

Πίνακας 4.1: Κρήτη, Χώροι Διαμονής: Ανάλυση Δεδομένων με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

Πίνακας 4.2: Ανάλυση δεδομένων χώρων διαμονής Κρήτης

Πίνακας 4.3: Κρήτη, Χώροι Εστίασης: Ανάλυση Δεδομένων με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

Πίνακας 4.4: Ανάλυση δεδομένων χώρων εστίασης Κρήτης

Πίνακας 4.5: Κρήτη, Αξιοθέατα : Ανάλυση Δεδομένων με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

Πίνακας 4.6: Ανάλυση δεδομένων αξιοθεατων Κρήτης

Πίνακας 4.7: Κύπρος, Χώροι Διαμονής: Ανάλυση Δεδομένων με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

Πίνακας 4.8: Ανάλυση δεδομένων χώρων διαμονής Κύπρου

Πίνακας 4.9: Κύπρος, Χώροι Εστίασης: Ανάλυση Δεδομένων με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

Πίνακας 4.10: Ανάλυση δεδομένων χώρων εστίασης Κύπρου

Πίνακας 4.11: Κύπρος, Αξιοθεατα: Ανάλυση Δεδομένων με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

Πίνακας 4.12: Ανάλυση δεδομένων αξιοθεατων Κύπρου

Πίνακας 5.1 : Οι 10 δημοφιλέστεροι προορισμοί Κρήτης - Κύπρου

Πίνακας 5.2 : Συγκριτικά αποτελέσματα Κρήτης - Κύπρου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πρώτο κεφάλαιο παρατίθενται ορισμοί για τον Τουρισμό και γίνονται αναφορές στον παγκόσμιο, μεσογειακό κι ελληνοκυπριακό τουρισμό. Τέλος παρουσιάζονται και αναλύονται ιστορικά και πολιτιστικά 10 δημοφιλείς προορισμοί, τόσο στην Κρήτη όσο και στην Κύπρο.

Στο δεύτερο κεφάλαιο συναντάται ο ορισμός της ποιότητας, γίνεται μια παρουσίαση του ιστότοπου TripAdvisor, ενώ η αξιολόγηση ως μέσο ελέγχου και διασφάλισης της καλής λειτουργίας του τουριστικού οργανισμού.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μια εκτενής αναφορά στη Διωνυμική κατανομή, ξεκινώντας από την κατανομή Bernoulli και καταλήγοντας στη χρήση της Διωνυμικής κατανομής στο Microsoft Excel. Περιλαμβάνονται παραδείγματα τόσο στο μαθηματικό χώρο όσο και χρήσης της συνάρτησης BINOMDIST του Microsoft Excel. Επίσης παρουσιάζεται η μέθοδος ελαχιστοποίησης σφαλμάτων μέσω της χρήσης του Excel Solver.

Το τέταρτο κεφάλαιο απαρτίζουν οι πίνακες ανάλυσης δεδομένων των ξενοδοχείων και εστιατορίων του νησιού της Κρήτης, τα αντίστοιχα ιστογράμματα, καθώς και μια σειρά γραφημάτων επιλεγμένων περιπτώσεων, με σκοπό την παρατήρηση και το σχολιασμό των αποτελεσμάτων. Ακόμα, έχουμε τους πίνακες ανάλυσης δεδομένων των ξενοδοχείων και εστιατορίων του νησιού της Κύπρου και τα αντίστοιχα ιστογράμματα και γραφήματα που προαναφέραμε.

Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται μια γενική ανάλυση των αποτελεσμάτων και η εξαγωγή συμπερασμάτων της έρευνάς μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1 Ορισμός του τουρισμού

Ο τουρισμός παρουσιάστηκε ως όργανο για παραγωγή εργασίας, μείωση της φτώχειας και της βιώσιμης ανθρώπινης ανάπτυξης . Ο τουρισμός προωθεί την κατανόηση των ανθρώπων και ανθρωπίνων σχέσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ παράλληλα δίνει τη δυνατότητα για προώθηση των τοπικών εθίμων, τεχνών και παραδόσεων του προορισμού. Παράλληλα, αποτελεί ένα απαραίτητο τμήμα της οικονομικής δραστηριότητας της κάθε χώρας που τον αναπτύσσει, ιδιαίτερα σε σχέση με την αύξηση του συναλλάγματος, την παραγωγή επιπρόσθετου εισοδήματος και τη δημιουργία εργασιακών ευκαιριών. Ο Peters θεωρεί ότι ο διεθνής τουρισμός είναι «το μεγαλύτερο μεμονωμένο στοιχείο του παγκόσμιου εμπορίου και για μερικούς αιώνες αποτελεί τη μεγαλύτερη βιομηχανία εξαγωγών και συγκομιδής συναλλάγματος». Ο τουρισμός σίγουρα αποτελεί μια ευκαιρία οικονομικής ανάπτυξης ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, κατέχοντας το 1,5% του παγκόσμιου Καθαρού Εθνικού Προϊόντος (Convention of Biological Diversity, 2005).

Στην αρχή της νέας χιλιετίας ο τουρισμός καθορίζεται ως η κύρια βιομηχανία σε πολλές χώρες και ο γρηγορότερα αναπτυσσόμενος οικονομικός τομέας σε σχέση με το ξένο συνάλλαγμα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ο διεθνής τουρισμός είναι ο πιο επικερδής τομέας εξαγωγών και ένας σημαντικός παράγοντας στο ισοζύγιο πληρωμών πολλών κρατών. Ο τουρισμός έγινε μία από τις πιο σημαντικές πηγές δημιουργίας θέσεων εργασίας. Συνδυάζει μεγάλο όγκο επενδύσεων και υποδομής, ενώ μεγάλο μέρος του βοηθά στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ντόπιων. Οι περισσότερες θέσεις εργασίας και τουριστικές επιχειρήσεις δημιουργούνται στις αναπτυσσόμενες χώρες, βοηθώντας με αυτό τον τρόπο στην ανάπτυξη των οικονομικών ευκαιριών και στην καταπολέμηση της αστυφιλίας (WTO, 2006). Η 'πολιτιστική αφύπνιση' και οι προσωπικές φιλίες που δημιουργούνται μέσω του τουρισμού μεταξύ των ντόπιων και των επισκεπτών, αποτελούν μια ισχυρή δύναμη για τη βελτίωση της παγκόσμιας κατανόησης και συνεισφέρουν στην παγκόσμια ειρήνη μεταξύ των εθνών.

Λόγω της πολυπλοκότητας του κλάδου, υπάρχουν πολλοί ορισμοί που προσπαθούν να περιγράψουν τον τουρισμό. Η λέξη τουρισμός ουσιαστικά έχει προέλθει από τη Γαλλική λέξη «Tour» που σημαίνει γύρος και την Αγγλική «Touring» που έχει να κάνει με την επίσκεψη των ανθρώπων σε περιοχές με αξιοθέατα. Όπως αναφέρουν οι Ηγουμενάκης και συν., (1999) μία από τις πρώτες προσπάθειες ορισμού του φαινομένου ήταν αυτή των Hunziker και Krapf και είχε να κάνει με την άποψη ότι ο τουρισμός είναι «το σύνολο των φαινομένων και σχέσεων που προκύπτουν από την πραγματοποίηση ενός ταξιδιού σ' ένα προορισμό και τη διαμονή μη μόνιμων κατοίκων σ' αυτόν εφόσον δεν οδηγούν σε μόνιμη διαμονή και δε συνδέονται με οποιαδήποτε κερδοσκοπική δραστηριότητα».

Επίσης θεωρούν ότι «αν εξεταστεί προσεκτικά ο τουρισμός θα διαπιστωθεί ότι αποτελεί ένα σύνθετο δραστηριοτήτων, προϊόντων και παραγωγικών μονάδων που προσφέρει μια τουριστική εμπειρία σε μεμονωμένα άτομα ή ομάδες ατόμων που φεύγουν προσωρινά από τον τόπο μόνιμης διαμονής τους και ταξιδεύουν σε κάποιο τουριστικό προορισμό για να ικανοποιήσουν τις τουριστικές τους ανάγκες ή

επιθυμίες που όμως δεν είναι πάντα ανάγκες ή επιθυμίες ξεκούρασης, ψυχαγωγίας, διασκέδασης, κλπ».

Η Κοινωνία των Εθνών (1937) πάλι θεωρεί ότι τουρίστας αποκαλείται κάθε άτομο που ταξιδεύει για μια περίοδο μεγαλύτερη από 24 ώρες σε τόπο διαφορετικό από αυτό που έχει τη μόνιμη κατοικία του. Για τους Ρούπα και Λαούμη (1998) «τουρισμός είναι η πρόσκαιρη διακίνηση ατόμων από το γεωγραφικό περιβάλλον της μόνιμης διαμονής σε άλλο, με σκοπό την ψυχική ευχαρίστηση».

Ο Καλφιώτης πάλι (1976), πιστεύει ότι «τουρισμός είναι η μετακίνηση των ατόμων που δημιουργεί κατανάλωση τουριστικών προϊόντων». Όποιο όμως ορισμό και εάν υιοθετήσει κανείς το σίγουρο είναι ότι σήμερα ο τουρισμός αποτελεί τη μεγαλύτερη βιομηχανία του πλανήτη. Μία βιομηχανία που έχει πλέον αποκτήσει τεράστια δυναμική.

Όπως σε όλους τους οικονομικούς κλάδους έτσι και τον τουρισμό η δυναμική, η ανάπτυξη και η εξέλιξη προσδιορίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση που υπάρχει. Έτσι λοιπόν είναι σημαντικό ν' αναλυθεί η προσφορά και η ζήτηση του τουρισμού.

1.2 Τουρισμός: Δομή, Λειτουργία, Στρατηγικές

1.2.1 Ο Τουρισμός σε παγκόσμιο επίπεδο

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού θεωρεί ότι «το κλειδί της επιτυχίας έγκειται στη γρήγορη ικανοποίηση των καταναλωτικών αναγκών και στην προσέγγιση δυνητικών πελατών με ακριβείς, προσωπικές και έγκαιρες πληροφορίες» (WTO, 1988).

Αναφορικά με τους ορισμούς του τουρισμού από την πλευρά της ζήτησης μπορεί να ειπωθεί ότι ο τουρισμός είναι οι δραστηριότητες των ατόμων που ταξιδεύουν και μένουν σ' ένα περιβάλλον όχι περισσότερο από ένα έτος και ο σκοπός τους είναι η αναψυχή, η εργασία ή κάτι άλλο (WTO & UNSTAT, 1994).

Αυτό δεν αποτελεί ένα τεχνικό ορισμό, απλά εμπεριέχει τη βασική φύση του τουρισμού (Cooper & συν., 1999) δηλαδή του ότι:

- Ο τουρισμός προκύπτει ως μετακίνηση των ανθρώπων και διαμονή τους σε διάφορα μέρη και προορισμούς.
- Υπάρχουν δύο στοιχεία του τουρισμού – το ταξίδι σ' ένα προορισμό και η διαμονή σ' ένα προορισμό.
- Το ταξίδι και η διαμονή λαμβάνουν χώρα έξω από το συνηθισμένο περιβάλλον κατοικίας και εργασίας, οπότε ο τουρισμός δίνει χώρο σε δραστηριότητες που οι άνθρωποι δεν μπορούν να κάνουν στους τόπους μόνιμης κατοικίας τους.

- Η μετακίνηση στους προορισμούς είναι προσωρινή και έχουν μικρό χρονικό χαρακτήρα – η πρόθεση είναι η επιστροφή σε μερικές μέρες, βδομάδες ή μήνες.
- Η επίσκεψη στους προορισμούς πραγματοποιείται για λόγους πέραν της μόνιμης μετοίκησης ή εργασίας.

Από την πλευρά της προσφοράς υπάρχουν δύο προσεγγίσεις (η περιγραφική και η τεχνική) που ορίζουν τον τουριστικό τομέα:

- Από περιγραφική σκοπιά, ο Leiper (1979) θεωρεί ότι «η τουριστική βιομηχανία αποτελείται από όλες αυτές τις εταιρίες, οργανισμούς κι εγκαταστάσεις που σκοπό έχουν να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένες +επιθυμίες και ανάγκες των τουριστών».

Γι' αυτό το λόγο οι προορισμοί και οι τουριστικές και ξενοδοχειακές επιχειρήσεις χρειάζονται νέες μεθόδους για να εξυπηρετήσουν τους νέους τύπους ζήτησης.

Η χρήση των νέων τεχνολογιών στην τουριστική βιομηχανία οδηγείται από την ανάπτυξη του μεγέθους και τα συστατικά της τουριστικής ζήτησης, καθώς και από τη ραγδαία διεύρυνση και τις ιδιαιτερότητες των νέων τουριστικών προϊόντων που απευθύνονται σε μικρά τμήματα της αγοράς (Buhalis, (1998).

Επιπρόσθετα, νέοι, εκλεπτυσμένοι και απαιτητικοί πελάτες ψάχνουν πληροφορίες για πιο εξωτικούς προορισμούς και αυθεντικές εμπειρίες, όπως και την προϋπόθεση να διαδρούν με τους προμηθευτές με στόχο να ικανοποιήσουν τις συγκεκριμένες επιθυμίες και ανάγκες τους. Ο συχνός καταναλωτής είναι «λιγότερο πρόθυμος να περιμένει ή να δεχθεί καθυστερήσεις, στο σημείο όπου η υπομονή μετατρέπεται σε αρετή προς εξαφάνιση» (Rach, 1997).

Με στόχο να ικανοποιηθεί η τουριστική ζήτηση και να επιβιώσει σε μακροπρόθεσμη βάση, η χρήση της τεχνολογίας και η διαδραστική κάλυψη της αγοράς αποτελεί μονόδρομο. Η ικανοποίηση των καταναλωτών συνδέεται άρρηκτα με την ακρίβεια και την κατανόηση συγκεκριμένων πληροφοριών για τους προορισμούς, την προσβασιμότητα, τις τουριστικές και ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, τα αξιοθέατα και τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε αυτούς. (Fesenmaier & συν., 1992).

Οι συχνοί ταξιδιώτες ενδυναμώνουν τη θέση τους από τα συστήματα πληροφόρησης και κρατήσεων, ενώ αυξάνουν τις προσωπικές τους ικανότητες μέσω των δημιουργούμενων ταχυδρομικά ανεξάρτητων προϊόντων (π.χ.: αποστολή ενημερωτικών φυλλαδίων).

Επιπρόσθετα οι νέες τεχνολογίες βοηθούν την κατανόηση των πελατειακών αναγκών μέσω της έρευνας αγοράς και της καταναλωτικής πίστης. Η ολοένα αυξανόμενη προσφορά και ζήτηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών ωθεί τις τουριστικές επιχειρήσεις να ακολουθήσουν αυτές τις πρακτικές, εάν όχι για να αποκτήσουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών τους, τουλάχιστον για να μην βρεθούν εκτός της παγκοσμιοποιημένης πλέον τουριστικής αγοράς. Πρέπει να επισημανθεί ότι η μεγαλύτερη τουριστική αγορά παγκοσμίως είναι η λεκάνη της Μεσογείου όπου αποτελεί τον κυριότερο προορισμό της τουριστικής βιομηχανίας.

1.2.2 Ο Τουρισμός στη Μεσόγειο

Ο διεθνής μαζικός τουρισμός άρχισε να αναπτύσσεται στις παράκτιες και νησιωτικές περιοχές της λεκάνης της Μεσογείου ύστερα από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Τη δεκαετία του 50' ο τουρισμός αναπτύχθηκε σε πολλές περιοχές της Ισπανίας και της Ιταλίας. Τη δεκαετία του 60' η τουριστική ανάπτυξη άρχισε να εμφανίζεται σε περιφέρειες της Ελλάδας, της Μάλτας, της Κύπρου και των χώρων της πρώην Γιουγκοσλαβίας, ενώ παράλληλα αυξήθηκε ραγδαία και ο αριθμός των τουριστών. Από τη δεκαετία του 70' ο μαζικός τουρισμός άρχισε να αναπτύσσεται νοτιότερα σε χώρες όπως το Μαρόκο και η Τυνησία (Bramwell, 2003).

Έτσι η περιοχή της Μεσογείου έγινε παγκοσμίως το πιο δημοφιλές κέντρο μαζικού τουρισμού. Αυτή η τουριστική ανάπτυξη στο Μεσογειακό χώρο επέφερε πολλές αλλαγές στην τουριστική πρακτική και πολιτική. Οι εν λόγω αλλαγές αποτέλεσαν θεματικές σημαντικού ενδιαφέροντος για την τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων και νησιωτικών περιοχών σε όλο τον κόσμο.

Χρησιμοποιώντας η Μεσόγειος την πλεονεκτική της θέση σε σχέση με τη γεωγραφία και τις μεταφορές, το ήπιο κλίμα της, τη φυσική της ομορφιά και την πολιτιστική της κληρονομιά, η εν λόγω περιοχή έγινε ο κυριότερος τουριστικός προορισμός παγκοσμίως, προσελκύνοντας περίπου το 30% των παγκόσμιων αφίξεων (Fokiali, 2002) και κατέχοντας το 28% των παγκόσμιων τουριστικών εσόδων (MAP, 1997).

Τρία κράτη της περιοχής, η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία, είναι μέσα στους δέκα ισχυρότερους τουριστικούς προορισμούς του πλανήτη, όντας οι χώρες που έχουν το μεγαλύτερο καθαρό εισόδημα που προέρχεται από το διεθνή τουρισμό. Η Γαλλία, η Ιταλία και πιο πρόσφατα η Ισπανία είναι κράτη που παράγουν σημαντικό τουρισμό και έχουν πολλούς εσωτερικούς τουρίστες.

Σε αυτές τις άκρως ανεπτυγμένες τουριστικά χώρες, παρατηρείται μία μέτρια πληθυσμιακή τουριστική αύξηση της τάξης του 2,4%, λόγω της ολοένα εντονότερης τάσης για πιο ποιοτικό τουρισμό (MAP, 1997). Τις δεκαετίες του 60' και 70' αυτή η αύξηση ήταν σαφώς μεγαλύτερη λόγω των κατάλληλων οικονομικών και πολιτικών συνθηκών που επικρατούσαν σ' αυτά τα κράτη και εξαιτίας του ότι η κορύφωση του διεθνούς τουρισμού αποτέλεσε ένα πολύ πιο πρόσφατο φαινόμενο που βασίστηκε σε πολιτικοοικονομικές αλλαγές που συντελέστηκαν σε μια περιοχή πολύ ευρύτερη από αυτή της Μεσογείου.

Αν μπορεί σήμερα να εξαχθεί ένα συμπέρασμα είναι ότι δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές στη Μεσογειακή τουριστική αγορά. Η τουριστική κίνηση της περιοχής δείχνει ότι περίπου το 90% των τουριστών πηγαίνει στις Ευρωπαϊκές ακτές της Μεσογείου, ενώ αυτό το ποσοστό συνεχώς αυξάνεται. Μόνο ένας μικρός πληθυσμιακός όγκος των τουριστών κινείται προς τα Αφρικανικά (6,4%) και τα Ασιατικά (1,3%) παράκτια τμήματα της Μεσογείου.

Οι Ευρωπαϊκές λοιπόν χώρες της Μεσογείου θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν τον κυρίαρχο ρόλο στη Μεσογειακή τουριστική ανάπτυξη. Η ανάλυση της τουριστικής κίνησης στη Μεσόγειο δε μπορεί να είναι πλήρης αν παράλληλα δεν αναδειχθεί και η σημασία μερικών χωρών που παράγουν τουρισμό γι' αυτή την περιοχή.

Με εξαίρεση τη Γαλλία , οι τουριστικές ροές των κυρίων χωρών παραγωγής τουρισμού (Γερμανία, Μεγάλη Βρετανία, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και Ιαπωνία) προς τις Μεσογειακές χώρες, όχι μόνο παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, αλλά, σε απόλυτους αριθμούς, παρουσιάζουν και αυξητικές τάσεις. Ο όγκος των εισροών συναλλάγματος εξαρτάται από την ένταση της τουριστικής κίνησης και τη σύνθεση των επισκεπτών ανά εθνικότητα.

Η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία κατέχουν το μεγαλύτερο όγκο εσόδων από το διεθνή τουρισμό της Μεσογείου που φτάνει το 82% (MAP, 1997). Από την άλλη η μεγαλύτερη αύξηση των εσόδων από τον τουρισμό παρατηρείται στις χώρες της νοτιοανατολικής Μεσογείου. Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι μετά την είσοδο του Ευρώ (€) το 2002 ως Εθνικού Νομίσματος στην πλειοψηφία των Μεσογειακών Ευρωπαϊκών χωρών, η εισροή συναλλάγματος μειώθηκε (αφού πολλοί τουρίστες από Ευρωπαϊκές, μη Μεσογειακές χώρες, χρησιμοποιούν την ίδια νομισματική μονάδα ως εθνικό νόμισμα), χωρίς όμως αυτό να επηρεάσει τα τελικά τουριστικά έσοδα.

Οι προβλέψεις για τις παγκόσμιες τουριστικές ροές δείχνουν ότι ανεξάρτητα από κάποιες δομικές αλλαγές (κυρίως στην ποιότητα της τουριστικής προσφοράς και την περαιτέρω τμηματοποίηση των τουριστικών αγορών) οι υπάρχουσες τάσεις θα συνεχιστούν. Αυτό που χρειάζεται είναι η συνεχής αναπροσαρμογή των παρεχόμενων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών στη μεταβαλλόμενη ζήτηση και η αναδιαμόρφωση της τουριστικής διαφήμισης.

Η Μεσόγειος ως σύνολο δεν έχει ακόμα κορεστεί και θα συνεχίσει να αποτελεί κορυφαίο προορισμό για το διεθνή τουρισμό ο οποίος θα συνεχίσει να εξαρτάται από τις συνθήκες πολιτικής και οικονομικής σταθερότητας, αφού οι επισκέπτες επιλέγουν τις δυνατόν πιο ασφαλείς περιοχές και τις καλύτερα περιβαλλοντικά διατηρημένες.

1.2.3 Ο Τουρισμός στην Ελλάδα

Η Ελλάδα είναι ένας από τους πιο διάσημους τουριστικούς προορισμούς, τόσο στη Μεσόγειο, όσο και παγκοσμίως. Ο τουρισμός συνεισφέρει περισσότερο από 10% στο Α. Ε. Π. (Spertou & Pappas, 2004), ενώ αυτή η συνεισφορά φτάνει στο 18% του Α. Ε. Π., αν ληφθούν υπόψη οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του στο σύνολο της οικονομίας (Ανδρεάδη, 2005).

Κατά τη μεταπολεμική περίοδο ο τουρισμός στην Ελλάδα επέφερε σημαντικές αλλαγές στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Τις τρεις τελευταίες δεκαετίες ο ελληνικός τουρισμός αποτέλεσε πεδίο μελέτης τόσο για τις κρατικές υπηρεσίες όσο και για τους ερευνητές (Moutafi, 2004). Η Ελληνική τουριστική ανάπτυξη και οι πολιτικές που ακολουθήθηκαν από τις τοπικές ηγεσίες και το κεντρικό κράτος, δημιούργησαν την ανάγκη για διερεύνηση των αιτιών που οδήγησαν στην υφιστάμενη κατάσταση, καθώς και στην κατανόηση της αναγκαιότητας για λήψη δράσεων ώστε να βελτιωθεί το εθνικό τουριστικό προϊόν.

Σε ολόκληρη την περίοδο του μεσοπολέμου ο αριθμός των ξένων τουριστών στην Ελλάδα παρέμεινε μάλλον περιορισμένος γύρω στις 100.000 ετησίως, από τους

οποίους το 1/3 ταξίδευε ομαδικά σε κρουαζιέρες και διέμενε στην Αθήνα μόνο μια ημέρα. Από τα δέκα ταξιδιωτικά γραφεία της Αθήνας, τα τέσσερα ελέγχονταν από ξένους (Μουσείο Τουρισμού, 2006). Παρά την αδιαμφισβήτητη πρόοδο που σημειώνονταν στις αφίξεις και στην ανάπτυξη της υποδομής, ο τουρισμός δεν είχε ακόμη πλήρως πείσει για τις δυνατότητές του.

Τα πράγματα άλλαξαν ριζικά μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Η τουριστική ανάπτυξη, υπό την επίδραση της γενικότερης φιλελευθεροποίησης στις ιδέες και στα ήθη, προσανατολίσθηκε σε ολοένα και περισσότερο φυσιολατρικές κατευθύνσεις και κυρίως προς τον θαλάσσιο τουρισμό, χωρίς ωστόσο να ατονήσει τελείως η σχέση με την ιστορία και τον πολιτισμό που συμπλήρωναν σε κάποιο βαθμό το πρόγραμμα των επισκεπτών. Η τουριστική ανάπτυξη που συντελέστηκε στην Ελλάδα τη μεταπολεμική περίοδο δε μετέβαλε μόνο τον τρόπο των διακοπών και τα ενδιαφέροντα των επισκεπτών, αλλά αύξησε σημαντικά και τον πληθυσμιακό τους όγκο.

Κατά τη δεκαετία του '70 πολλές Ελληνικές περιφέρειες, ιδιαίτερα οι νησιωτικές, γνώρισαν δραματικές αλλαγές στην οικονομική τους βάση. Ύστερα από πολλές δεκαετίες με μια οικονομία που η γεωργία αποτελούσε το βασικό τομέα παραγωγής και που συμπληρώνονταν από την αλιεία και τη ναυσιπλοΐα, η ζήτηση για διακοπές των ατόμων που προέρχονταν κυρίως από τις δυτικοευρωπαϊκές χώρες επαναπροσδιόρισε την εθνική παραγωγική δραστηριότητα (Andriiotis, 2000). Έτσι δόθηκε έμφαση στην τουριστική ανάπτυξη, προσδιορίζοντάς την ως την κύρια αναπτυξιακή στρατηγική με στόχο τη βελτίωση της τοπικής και εθνικής οικονομίας, καθώς και του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων.

Ο Ελληνικός τουρισμός αυξήθηκε σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες ενώ αυτή η ανάπτυξη αναμένεται να συνεχιστεί. Μη μητροπολιτικές περιοχές της χώρας έχουν ήδη επωφεληθεί από αυτή την ανάπτυξη (Gibson, 1993). Ο τουρισμός αποτέλεσε για την Ελλάδα ένα σημαντικό συστατικό στην οικονομία της επαρχίας, ενώ η ανάπτυξη αυτών των περιοχών ουσιαστικά τις μετέβαλε στις οικονομικά ισχυρές περιφέρειες της χώρας (π. χ. Κρήτη, Κέρκυρα, Κυκλάδες, Δωδεκάνησα, κλπ).

Το σύνολο των εσόδων της Ελλάδας από τον τουρισμό έφθασε το 2004 τα €10,5 δισεκατομμύρια, όντας μεγαλύτερο από το σύνολο της αξίας των εθνικών εξαγωγών, τόσο προϊόντων όσο και υπηρεσιών, και κάλυψε περίπου το 40% του ελλείμματος του ισοζυγίου των εθνικών εξωτερικών πληρωμών (Παππάς, 2006),.

Σήμερα στον Ελληνικό τουρισμό απασχολούνται άμεσα και έμμεσα περίπου 800.000 εργαζόμενοι, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων δραστηριοποιείται στην περιφέρεια και σε μικρού ή μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (Ανδρεάδη, 2005). Συγκρινόμενος σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Ελληνικός τουρισμός καταγράφει εντυπωσιακές επιδόσεις.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία (WTO, 2005) η Ελλάδα το 2003 κατατάσσεται στη 10^η θέση παγκοσμίως σε σχέση με τις τουριστικές εισπράξεις και στη 13^η θέση ως προς τις αφίξεις (Ανδρεάδη, 2005). Οι επιδόσεις αυτές, γίνονται πιο εντυπωσιακές αν γίνει αναγωγή σε σχέση με το μέγεθος της Ελλάδας, ενώ παράλληλα καταδεικνύουν την ύπαρξη ενός εξαιρετικά ελκυστικού πρωτογενούς τουριστικού προϊόντος.

Παρ' όλα αυτά ο εντεινόμενος ανταγωνισμός των παραδοσιακών τουριστικών προορισμών και η είσοδος νέων, σε συνδυασμό με τα προβλήματα που

αντιμετωπίζουν οι ελληνικές τουριστικές και ιδιαίτερα ξενοδοχειακές επιχειρήσεις καθιστούν απαραίτητη την ανάγκη της εθνικής τουριστικής στρατηγικής πολιτικής και σχεδιασμού με έμφαση στην ποιότητα του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος, την αναβάθμιση των υποδομών και την αρτιότερη εκπαίδευση και κατάρτιση του εργατικού δυναμικού.

Σήμερα ο τουρισμός υπερβαίνει τα όρια μιας μεσοπρόθεσμης στόχευσης, οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας - δεν έχει να κάνει μονάχα με οικονομικά μεγέθη. Σήμερα ο τουρισμός πρέπει να είναι άρρηκτα δεμένος με το παγκόσμιο τοπίο, αφού συμβάλλει στο να ανοίγουν δρόμοι συνάντησης, γνωριμίας, συνεργασίας και κατανόησης ανάμεσα στους λαούς της γης. Η νέα παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα, με υποστηρικτικά εργαλεία τις νέες τεχνολογίες, τις μεταφορές, τις επικοινωνίες, άλλαξαν επαναστατικά τον κόσμο, τον μίκρυναν, τον έκαναν πιο προσιτό. Τα σύνορα χαλάρωσαν, οι πολίτες του κόσμου ταξιδεύουν και το φάσμα των προορισμών διευρύνθηκε.

Η Ελλάδα ανοίγεται στο διεθνές επενδυτικό περιβάλλον και μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, συγκεντρώνει και προβάλλει όλους εκείνους τους παράγοντες και τις προϋποθέσεις, που επηρεάζουν θετικά τις άμεσες επενδύσεις. Όλα αυτά δημιουργούν ένα ασφαλές και φιλόξενο περιβάλλον για την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η Ελλάδα προβάλλεται ως ελκυστικός προορισμός για ταξιδιώτες αλλά και για επενδύσεις. Με την αποσαφήνιση ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδίου για τον τουρισμό, πυλώνες του οποίου είναι ο πολιτισμός, το περιβάλλον και η ανάπτυξη, η Ελλάδα πλέον είναι στην πρώτη σειρά προτίμησης, τόσο για να την επισκεφθούν πολίτες του κόσμου όσο και για μεγάλους και ισχυρούς επενδυτές (Η Καθημερινή, 2006). Οι κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις της εποχής επιβάλλουν την ανάγκη για βαθιές και τολμηρές τομές, που θα επιτρέψουν στον τουρισμό να καθιερωθεί ως ένας από τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης της Ελλάδας.

Η τουριστική πολιτική οφείλει και έχει σαφείς ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους. Αναδεικνύει τη σημασία του τουρισμού για την απασχόληση και την περιφερειακή ανάπτυξη. Προσελκύει επενδύσεις, ενώ παράλληλα βοηθάει και ενισχύει την επιχειρηματικότητα. Επιπρόσθετα προβάλλει την ιστορία και τον πολιτισμό της χώρας και συμβάλλει στη σύγχρονη και ομοιόμορφη ανάπτυξη, προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον και τον φυσικό της πλούτο.

Η παρούσα οικονομική κρίση τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και στη χώρα μας, αποτελεί επίκαιρο και φλέγον θέμα συζήτησης με το οποίο ασχολούνται εκπρόσωποι όλων των παραγωγικών τάξεων. Στη συζήτηση αυτή έχει αναδειχθεί η ιδιαίτερη σημασία και συμβολή του τουριστικού κλάδου για τη μελλοντική έξοδο της χώρας μας από την κρίση και την οικονομική ύφεση. Ο τουρισμός διαχρονικά αποτελεί για την ελληνική οικονομία τον σημαντικότερο πυλώνα ανάπτυξης και εισροής εσόδων, τόσο με άμεσο όσο και με έμμεσο τρόπο. Η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας εκτιμάται μεταξύ 15% και 18% κατά την τελευταία πενταετία, ή μεταξύ €30 δις και €45 δις περίπου.

Αν και σύμφωνα με τις περισσότερες αρχικές εκτιμήσεις το 2013 αποτέλεσε μια ανοδική χρονιά για τον ελληνικό τουρισμό, δεν θα πρέπει να μας διαφεύγει ότι, ο τουριστικός κλάδος στην Ελλάδα έχει εισέλθει σε έναν κύκλο παρατεταμένης κρίσης

με χαρακτηριστικά αργής αλλά σταθερής παρακμής εδώ και αρκετά χρόνια, ιδιαίτερα μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας και την επακόλουθη εμφανή αδυναμία και προφανή αποτυχία τουριστικής αξιοποίησης της κληρονομιάς των αγώνων σε βάθος χρόνου. Έχει διαπιστωθεί ότι, εάν κατά τα τελευταία τρία έτη διάφορες ανταγωνιστικές προς την Ελλάδα χώρες (όπως η Αίγυπτος, η Τυνησία, η Τουρκία, κ.ά.) δεν αντιμετώπιζαν έκτακτες καταστάσεις και προβλήματα από τα οποία ωφελήθηκε ευκαιριακά (και ελάχιστα σε σχέση με τα οφέλη που αποκόμισαν από αυτή την κρίση άλλες χώρες) ο τουρισμός στην Ελλάδα, τότε η έκταση της παρακμής του ελληνικού τουριστικού κλάδου θα ήταν σημαντική.

Ακόμα, η παρατεταμένη κρίση της τουριστικής βιομηχανίας μας επηρεάζεται και από τη γενικότερη εικόνα της Ελλάδας στο εξωτερικό, η οποία δεν είναι και η ιδανικότερη τα τελευταία έτη. Όμως, τα βαθύτερα αίτια της κρίσης δεν είναι συγκυριακά αλλά σχετίζονται με τον τρόπο με τον οποίο ως χώρα, ως πολιτεία, ως επιχειρήσεις, ως κοινωνία αλλά και ως πολίτες και εργαζόμενοι αντιμετωπίζουμε τον τουρισμό. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος της προβολής της χώρας στο εξωτερικό αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη βελτίωση της υπάρχουσας προβληματικής κατάστασης της εικόνας της Ελλάδας, εφόσον όμως η αξιοποίηση των τεχνικών προβολής γίνει οργανωμένα, με σχέδιο και με αντίστοιχες αλλαγές-βελτιώσεις στο τουριστικό προϊόν της χώρας και όχι αποσπασματικά, περιστασιακά και διακοσμητικά, όπως σχεδόν πάντα συνέβαινε μέχρι τώρα.

Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει να επισημανθεί ότι, ο τουρισμός αποτελεί μεν τα τελευταία 30 χρόνια την ατμομηχανή της οικονομικής μας ανάπτυξης, αλλά σε μεγάλο βαθμό αναπτύχθηκε άναρχα και χωρίς συντονισμό (όπως και άλλοι κλάδοι στη χώρα μας). Ο προσεκτικός και μακροχρόνιος σχεδιασμός, όπως αρμόζει σε μια βαριά βιομηχανία εθνικής σημασίας, συχνά ήταν ανεπαρκής. Κάθε αλλαγή προσώπων (π.χ. υπουργών και λοιπών ιθυνόντων) οδηγούσε στην ανατροπή των σχεδίων που οι προηγούμενοι κατάρτισαν, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει στρατηγική, διοικητική και λειτουργική συνοχή και διάρκεια.

Ταυτόχρονα, η έλλειψη τουριστικής παιδείας και συνείδησης του μέσου πολίτη είχε σαν αποτέλεσμα την αντιμετώπιση του τουρισμού ως έναν ευκαιριακά προσοδοφόρο κλάδο, και όχι με την προσοχή που θα άξιζε ως η πραγματική βαριά βιομηχανία της Ελλάδας.

Στο παρελθόν και κυρίως μέχρι το 2002, ο ελληνικός τουρισμός αναπτυσσόταν με σταθερό ρυθμό, κυρίως εξαιτίας του χαμηλού κόστους παραγωγής και πώλησης των τουριστικών προϊόντων, γεγονός το οποίο είχε σαν αποτέλεσμα η σχέση ποιότητας-τιμής για τον αλλοδαπό τουρίστα να είναι ικανοποιητική. Παρόλο που κατά το 2013 εμφανίστηκαν ενθαρρυντικά σημάδια βελτίωσης, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, τα τελευταία δέκα έτη το κόστος είναι υψηλό με αποτέλεσμα είτε η τελική τιμή του τουριστικού προϊόντος να είναι ιδιαίτερα ακριβή κατ' αναλογία με την ποιότητά του, είτε να διατηρείται μεν η τιμή σε λογικά επίπεδα αλλά η ποιότητα του προϊόντος να είναι δυσανάλογα χαμηλότερη.

Και στις δύο περιπτώσεις, η σχέση ποιότητας-τιμής για τον τουρίστα βαίνει μειούμενη, με αποτέλεσμα τη διαρκή μείωση της ανταγωνιστικότητας της τουριστικής βιομηχανίας της χώρας μας. Παράλληλα, εδώ και δεκαετίες έχουμε εγκλωβιστεί σε αφελή στερεότυπα και ιδεοληψίες, όπως «έχουμε την ομορφότερη

χώρα του κόσμου και τις ωραιότερες παραλίες, ή ότι η Ελλάδα αποτελεί το καλύτερο οικόπεδο, κ.λπ.», τα οποία εντείνουν τη συχνά εσωστρεφή προσέγγιση και μυωπική διαχείριση του τουριστικού μας προϊόντος (Christou, 2011).

Αναφορικά με την εικόνα της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού (και κατ' επέκταση με την εικόνα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος), η υπάρχουσα κατάσταση είναι ιδιαίτερα ασαφής και ανομοιογενής. Καταρχάς, είναι σωστότερο να αναφερόμαστε στην εικόνα επιμέρους στοιχείων και τουριστικών προϊόντων της χώρας. Συγκεκριμένα, μπορούμε να προσδιορίσουμε δύο κύρια προϊόντα που συνθέτουν το χαρτοφυλάκιο της τουριστικής προσφοράς μας: α) τον μαζικό τουρισμό, και β) τις διάφορες εναλλακτικές ή ειδικές μορφές τουρισμού.

Μεταξύ αυτών των δύο κύριων τουριστικών προϊόντων παρουσιάζονται σημαντικότερες διαφορές και διαφοροποιήσεις, τόσο στην εικόνα και διαχείρισή τους όσο και στην ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και κατ' επέκταση και στην εξυπηρέτηση του πελάτη (Christou and Nella, 2010).

Ως μαζικός τουρισμός στην Ελλάδα (διότι σε άλλες χώρες υπάρχουν διαφοροποιήσεις) νοείται ο παραθαλάσσιος παραθεριστικός τουρισμός αυτό που διεθνώς ορίζεται ως τουρισμός των 3S (sun, sand, sea). Εκτός λίγων εξαιρέσεων (και φωτεινών παραδειγμάτων κάποιων βέλτιστων πρακτικών), η εικόνα που έχει στο εξωτερικό το ελληνικό προϊόν του μαζικού τουρισμού - το οποίο αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του τουριστικού κλάδου - είναι αρκετά συγκεχυμένη και εν μέρει προβληματική.

Θεωρείται ως ένα προϊόν με σχετικά καλούς ή και πολύ καλούς φυσικούς πόρους (π.χ. κλίμα, τοπίο, θάλασσα, κ.ά.), μέτρια προς καλή ξενοδοχειακή και λοιπή τουριστική υποδομή (π.χ. αεροδρόμια, λιμάνια, πεζοδρόμια, καθαριότητα κ.λπ.), αλλά μέτρια προς κακή (και σε αρκετές περιπτώσεις αρκετά κακή) ποιότητα υπηρεσιών και εξυπηρέτηση πελατών. Τα τελευταία σε συνδυασμό με τις αντικειμενικά υψηλές τιμές (τουλάχιστον μέχρι και το 2012) καθιστούν κατά κανόνα προβληματική τη σχέση αξίας προς τιμή (value for money) του μαζικού ελληνικού τουριστικού προϊόντος έναντι των ανταγωνιστών του. Πρέπει να σημειωθεί ότι, η εικόνα αυτή δεν δημιουργήθηκε ξαφνικά αλλά αποτελεί το αποτέλεσμα μιας πολύχρονης διαδικασίας κατά τα τελευταία δέκα, τουλάχιστον, έτη.

Η εικόνα αυτή έχει δημιουργηθεί τόσο μέσα από τις ίδιες τις εμπειρίες των ξένων τουριστών όσο και από τα σχόλια που μεταδίδουν σε φίλους τους, γνωστούς και σε συγγενείς, ακόμα και σε σχετικές ιστοσελίδες στο Internet, όπως σε wikis, fora, customer review websites και σε άλλους ανάλογους ιστοχώρους που αξιοποιούν τη φιλοσοφία του λεγόμενου Web 2.0 (ή social web/κοινωνικού διαδικτύου). Ακόμα, δεν είναι άμοιρη ευθυνών για τη δημιουργία αυτής της εικόνας και η μέχρι τώρα στρατηγική (ή ενδεχομένως η έλλειψη ουσιαστικής στρατηγικής) προβολής και μάρκετινγκ που ακολουθήθηκε.

Αναφορικά με τα προϊόντα των ειδικών ή εναλλακτικών μορφών τουρισμού, αν και αποτελούν ένα σχετικά μικρό τμήμα της τουριστικής βιομηχανίας της χώρας, η υπάρχουσα κατάσταση παρουσιάζεται αρκετά διαφορετική σε σχέση με τον μαζικό τουρισμό. Γενικότερα, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών είναι αρκετά καλή - σε ορισμένες δε περιπτώσεις είναι πολύ καλή. Όμως, το βασικό πρόβλημα αυτού του τουριστικού κλάδου σχετίζεται με την έντονη ανομοιομορφία της παρεχόμενης

ποιότητας και εξυπηρέτησης από περιοχή σε περιοχή, καθώς και μεταξύ διαφορετικών τουριστικών επιχειρήσεων, η οποία με τη σειρά της συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας εικόνας μειωμένης αξιοπιστίας του προϊόντος και αυξανόμενης δυσπιστίας της τουριστικής αγοράς.

Για την ανάπτυξη ενός βέλτιστου πλαισίου εφαρμογής μιας νέας τουριστικής στρατηγικής, θα πρέπει καταρχήν να γίνουν σαφή και να συνυπολογιστούν ορισμένα κρίσιμα στοιχεία που σχετίζονται με το ίδιο το τουριστικό προϊόν (μαζικό ή εναλλακτικό). Συγκεκριμένα, ως προς τη φύση του τουριστικού προϊόντος, θα

πρέπει να γίνει ξεκάθαρα αντιληπτό και κατανοητό από όλους τους εμπλεκόμενους στον τουριστικό κλάδο και στην προβολή του, το γεγονός ότι το τουριστικό προϊόν διαφέρει σημαντικότερα από όλα τα υπόλοιπα προϊόντα.

Οι περισσότεροι άνθρωποι πιστεύουν - εσφαλμένα - ότι το τουριστικό προϊόν εντάσσεται στις υπηρεσίες. Όμως, η πραγματικότητα είναι διαφορετική: το τουριστικό προϊόν αποτελεί στην ουσία ένα «υβρίδιο», καθώς περιλαμβάνει μια ποικιλία αλληλοεπηρεαζόμενων συστατικών στοιχείων όπως υλικά προϊόντα, υπηρεσίες, φυσικό περιβάλλον, ιδέες, πληροφορίες, δραστηριότητες, αλλά και ανθρώπους οι οποίοι περιλαμβάνουν: τους φυσικούς παρόχους του τουριστικού προϊόντος, την τοπική κοινωνία και φορείς της, καθώς και τους άλλους επισκέπτες που παρευρίσκονται στον προορισμό.

Ταυτόχρονα, το τουριστικό προϊόν παρουσιάζει και όλες τις κλασικές ιδιαιτερότητες των υπηρεσιών, όπως: η σύντομη απαξίωση (υπηρεσίες δεν μπορούν να αποθηκευτούν για μελλοντική πώληση και κατανάλωση και συνεπώς, απούλητες υπηρεσίες αποτελούν χαμένες πωλήσεις για πάντα), η άυλη φύση του (ο καταναλωτής δεν γνωρίζει και δεν μπορεί να κρίνει/αξιολογήσει τι ακριβώς αγοράζει πριν καταναλώσει και βιώσει το προϊόν), η εξάρτηση (ποιότητας, εξυπηρέτησης, κ.λπ.) από τον ανθρώπινο παράγοντα, και τέλος η συχνά ταυτόχρονη παραγωγή και κατανάλωσή του, η οποία απαιτεί την ετοιμότητα και ικανότητα του παροχέα να προσφέρει ποιότητα και να αφουγκράζεται και να ικανοποιεί τις απαιτήσεις του κάθε επισκέπτη σε πραγματικό χρόνο, καθώς δεν είναι εφικτό ο παροχέας πρώτα να παράγει και μετά να διαθέτει υπηρεσίες που έχουν ελεγχθεί/αξιολογηθεί ως ποιοτικές.

Όλες οι παραπάνω παράμετροι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τη διαμόρφωση μιας νέας στρατηγικής τουριστικής πολιτικής για μια αποτελεσματικότερη διαχείριση και μάρκετινγκ του τουριστικού προϊόντος. Στην πραγματικότητα, οι καταναλωτές τουριστικών προϊόντων αγοράζουν όνειρα - αγοράζουν τις ωφέλειες τις οποίες προσδοκούν και φαντάζονται ότι θα βιώσουν κατά την επίσκεψή τους σε έναν τουριστικό προορισμό ή κατά τη διαμονή τους σε ένα τουριστικό κατάλυμα. Κατά συνέπεια, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι άνθρωποι δεν αγοράζουν απλώς τουριστικά προϊόντα αλλά αγοράζουν την προσδοκία μιας εμπειρίας.

Από την πλευρά της τουριστικής παραγωγής, είτε σε μακροοικονομικό επίπεδο (φορείς και διοίκηση ενός τουριστικού προορισμού) είτε σε μικροοικονομικό επίπεδο (τουριστικές επιχειρήσεις), το κρίσιμο ζήτημα είναι η διαμόρφωση της προσφοράς μιας επιθυμητής από τον καταναλωτή εμπειρίας με χαρακτηριστικά υψηλής ποιότητας και καλής εξυπηρέτησης.

Αναλυτικότερα, ο στόχος είναι η προσφορά μιας αξέχαστης και βεβαίως θετικής τουριστικής εμπειρίας που να μπορεί να προσφέρει ποικίλες ωφέλειες στον επισκέπτη, όπως: λειτουργικές (ξεκούραση, ηρεμία), κοινωνικές (γνωριμία, διάδραση και ανάπτυξη σχέσεων με άλλους ανθρώπους, ομάδες και πολιτισμούς), γνωστικές (μάθηση, ανάπτυξη ικανοτήτων) και ψυχολογικές (αυτοπραγμάτωση, προσωπική έκφραση και ανάπτυξη). Κατά συνέπεια, η τουριστική πολιτική του μέλλοντος θα πρέπει να ενσωματώνει τη λογική της «προσδοκώμενης εμπειρίας» πάνω στην οποία θα πρέπει να αναπτυχθεί σαφής στρατηγική για το branding της Ελλάδας.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προηγούμενες παρατηρήσεις, η ανάπτυξη της βέλτιστης τουριστικής πολιτικής της χώρας για την επόμενη πενταετία θα πρέπει να βασίζεται στις παρακάτω ευρύτερες επιδιώξεις:

- Η άμεση και έμμεση συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας να ξεπεράσει το 20% και τα €50 δις ετησίως
- Οι θέσεις εργασίας στον τουριστικό κλάδο να αυξηθούν κατά 20% και να ξεπεράσουν τις 1.000.000

Αναφορικά με τα τμήματα της αγοράς στα οποία συνιστάται η Ελλάδα να στοχεύσει, αυτά αποτελούνται από τα εξής:

- Παραθεριστικός τουρισμός
- Θαλάσσιος τουρισμός (τουρισμός σκαφών αναψυχής / γιότινγκ αλλά και τουρισμός κρουαζιέρας)
- Πολιτιστικός τουρισμός (π.χ. οίνο-τουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός κ.λπ.)
- Θεραπευτικός τουρισμός (περιλαμβάνεται τόσο ο αμιγώς τουρισμός υγείας όσο και γενικότερα ο τουρισμός ευεξίας)
- Τουρισμός γεγονότων (περιλαμβάνονται οι εκθέσεις, καθώς και ο συνεδριακός και ο αθλητικός τουρισμός)
- Τουρισμός πόλεων (κυρίως στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη)
- Τουρισμός υπαίθρου (περιλαμβάνονται οι περισσότερες μορφές εναλλακτικού τουρισμού)
- Περιηγητικός τουρισμός

Με την εξαίρεση του παραθεριστικού τουρισμού (ο οποίος εντάσσεται στον μαζικό τουρισμό), οι υπόλοιποι κλάδοι αποτελούν ειδικές μορφές τουρισμού, οι οποίες συνήθως απαιτούν εξειδικευμένες υποδομές και στοχεύουν σε συγκεκριμένα τμήματα αγοράς.

1.3 Κρήτη και Τουρισμός

1.3.1.Εισαγωγή

Ο τουρισμός στην Κρήτη είναι ο πιο δυναμικά αναπτυσσόμενος τομέας. Η αυξημένη ζήτηση των τελευταίων χρόνων οδήγησε σε σημαντικές επενδύσεις σε

ξενοδοχειακές μονάδες, με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της ξενοδοχειακής υποδομής.

Υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, σε άμβλυνση της εποχικότητας, και σε προσέλκυση πιο ποιοτικών επισκεπτών. Χαρακτηριστικά, οι σύγχρονες τουριστικές υποδομές, η τεχνογνωσία, η υψηλή ποιότητα στις παρεχόμενες υπηρεσίες, το εκπαιδευόμενο και τουριστικά ευσυνείδητο ανθρώπινο δυναμικό, ο μοναδικός ιστορικός και πολιτιστικός πλούτος, καθώς και οι φυσικές ομορφιές της Κρήτης την αναδεικνύουν ως τόπο κλασικού προορισμού, ταυτισμένο με το όνειρο εκατομμυρίων ανθρώπων.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SCHEDULED INTERN. FLIGHTS	64.719	86.172	83.107	185.464	162.753	232.159	299.696	414.604
CHARTERS	2.789.163	2.752.508	2.492.447	2.357.399	2.677.268	2.623.562	3.050.611	3.141.261
ΑΦΙΞΕΙΣ ΛΙΜ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	1.037.086	1.122.771	1.298.374	1.229.946	1.116.515	917.835	966.363	1.042.376
ΣΥΝΟΛΟ	3.890.968	3.961.451	3.873.928	3.772.809	3.956.536	3.773.556	4.316.670	4.598.241

Πίνακας 1.1: Αφίξεις Κρήτης (2007-2014)

ΑΕΡΟΔΡ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΧΑΝΙΩΝ ΣΗΤΕΙΑΣ									
ΑΦΙΞΕΙΣ CHARTERS - ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	GERMANY	531.060	452.712	442.656	411.271	441.057	391.319	467.497	549.295
	ENGLAND	445.314	420.469	385.361	328.803	305.651	320.391	347.119	365.732
	SCANDINAVIA	516.573	527.279	489.961	497.060	526.233	520.413	510.825	549.965
	HOLLAND	205.168	190.703	156.225	137.292	144.476	127.212	144.079	164.542
	FRANCE	247.672	261.442	232.329	231.326	275.161	225.583	261.625	256.056
WEST EUROPE	AUSTRIA	90.837	74.370	59.172	51.216	57.334	51.701	63.003	69.130
	BELGIUM / LUXEMBOURG	110.258	107.867	92.868	91.366	97.544	87.345	106.112	109.449
	SWITZERLAND	59.235	61.292	62.806	65.936	82.798	66.407	73.923	88.298
	ITALY	131.883	115.243	85.507	72.200	96.669	102.227	112.595	109.941
	OTHERS	82.900	92.571	95.351	108.809	123.117	161.177	174.466	156.020
EAST EUROPE		368.263	448.560	390.211	362.120	527.228	569.787	789.367	722.833
ΣΥΝΟΛΟ		2.789.163	2.752.508	2.492.447	2.357.399	2.677.268	2.623.562	3.050.611	3.141.261

Πίνακας 1.2: Αφίξεις Αεροδρομίων Κρήτης (2007-2014)

Σύμφωνα με τη «Daily Telegraph» η Κρήτη συγκαταλέγεται στην παγκόσμια λίστα με τους 10 καλύτερους τουριστικούς προορισμούς για περπάτημα για το 2016, ενώ

το γνωστό ταξιδιωτικό περιοδικό «Travel&Leisure» την εντάσσει στους 20 καλύτερους γαστρονομικούς προορισμούς για το 2016 παγκοσμίως.

1.3.2 Δημοφιλέστεροι τουριστικοί προορισμοί στην Κρήτη

1.3.2.1 Χανιά

Τα Χανιά βρίσκονται στην βόρεια ακτή στην δυτική Κρήτη και είναι η πρωτεύουσα του Νομού Χανίων, νομός που συνδυάζει πολλές όμορφες παραλίες, μικρές εύφορες πεδιάδες, ψηλά βουνά και βαθιά φαράγγια, όπως το γνωστό φαράγγι της Σαμαριάς. Έχουν έκταση περίπου 11 τετραγωνικών χιλιομέτρων και πληθυσμό 53.910 κατοίκων (απογραφή 2011) στην πόλη (αποτελώντας τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Κρήτης μετά το Ηράκλειο).

Προς την πόλη των Χανίων μπορεί κανείς να ταξιδέψει με εσωτερικές πτήσεις από άλλα αεροδρόμια της Ελλάδας, αλλά και με διεθνείς πτήσεις τσάρτερ από πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Το αεροδρόμιο "Ιωάννης Δασκαλογιάννης" των Χανίων βρίσκεται στην χερσόνησο Ακρωτήρι, 14 χιλιόμετρα ανατολικά από την πόλη. Επίσης υπάρχουν καθημερινά δρομολόγια από Πειραιά για το λιμάνι της Σούδας, που βρίσκεται 7 χιλιόμετρα ανατολικά από την πόλη.

Τα Χανιά είναι από τις αρχαιότερες πόλεις στην Κρήτη, με πλούσια και πολυτάραχη ιστορία. Σήμερα είναι η δεύτερη σε πληθυσμό πόλη του νησιού, μια πόλη που έχει διατηρήσει την παραδοσιακή της αρχιτεκτονική και διατηρεί τα περισσότερα μνημεία της από την εποχή των Ενετών και των Τούρκων. Τα Χανιά θα μπορούσε να πει κανείς ότι αποτελούνται από δύο πόλεις: την παλιά πόλη και τη νέα, που συνυπάρχουν αρμονικά σε ένα ενιαίο σύνολο. Η νέα πόλη αγκαλιάζει την παλιά και απλώνεται σε ολοένα μεγαλύτερη ακτίνα. Το βενετσιάνικο λιμάνι με το φάρο και η παλιά πόλη στο κέντρο έχουν χαρίσει στα Χανιά τη φήμη της πιο γραφικής πόλης στην Κρήτη, που φιλοξενεί χιλιάδες επισκέπτες κάθε χρόνο.

Αξιοθέατα, Μουσεία:

- Δημοτική Αγορά Χανίων: Η καρδιά της πόλης, εκεί όπου στεκόταν επί Ενετοκρατίας ο κύριος προμαχώνας των οχυρώσεων.
- Στιβανάδικα: Εκτός από τα παραδοσιακά στιβάνια, εδώ θα βρείτε δερμάτινα είδη και σουβενίρ.
- Παναγία Τριμάρτυρη, ο καθεδρικός ναός των Χανίων.
- Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων.
- Ενετικό λιμάνι
- Φρούριο Φιρκά (Revellino del Porto): Ενετικό οχυρωματικό έργο, 16^{ου} αι., κατασκευασμένο για να αποτρέψει τον οθωμανικό κίνδυνο.

- Ναυτικό Μουσείο Χανίων: Βρίσκεται στην ανατολική άκρη στο ενετικό λιμάνι και στεγάζεται στο φρούριο του Φιρκά.
- Γιαλί Τζαμί, το τούρκικο τζαμί στο ενετικό λιμάνι των Χανίων.
- Νεώρια ή Αρσενάλια: Ενετικές κατασκευές των τελών του 15ου αιώνα με αφιδωτή πρόσοψη στο ανατολικό μέρος του ενετικού λιμανιού.
- Κουμ Καπί: Η παραθαλάσσια συνοικία που βρίσκεται αμέσως έξω από τα ανατολικά τείχη της παλιάς πόλης των Χανίων.
- Σπλάντζια: Ο τούρκικος μαχαλάς της πόλης με κεντρική πλατεία της συνοικίας την ομώνυμη πλατεία.
- Χαλέπα: Ιστορικό προάστιο στη ΒΑ πλευρά των Χανίων.
- Τάφοι Βενιζέλων (λίγο μετά τη Χαλέπα στον Προφήτη Ηλία στο Ακρωτήριο).

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.3 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης των Χανίων, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΧΑΝΙΑ			
A/A	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Palazzo di Pietro	Το Αντικρυστό	παλιό Ενετικό Λιμάνι
2	Τάλος Ξενοδοχείο	Μεζεδοπωλείο Φτούκα	Αρχαία Απτέρα
3	El Greco Hotel	Θράκα	Iguana Beach
4	Hotel Ionas	Εστιατόριο PERGOLA	Δημοτική Αγορά Χανίων
5	Bozzali	Οινοποιείο	Doctor Fish - Foot Spa &
6	Pandora Suites Hotel	Mikio	Κήπος Καφέ
7	Esplanade Hotel Apartments	Volakas Fishtavern	Chania Old Town Walks
8	Hotel Palazzo	Vineria 36	Safari Adventures
9	Hotel Irida	To Throumpi sti Ladokolla	ClueWars
10	Le Maison Ottomane	Kalnterimi	Tour Crete with Lefteris
11	Hotel Akrotiri	Πλατεία	Chania Segway Tours
12	Hotel Irene	Mesogiako	Al Hammam Authentic Turkish
13	Spilia Village Hotel	Sirocco Restaurant	Conor Pass Irish Bar
14	Avra City Hotel	Andreas Restaurant	Chania Public Market
15	Hotel Filoxenia	4 Seasons Cafe Restaurant	Εκδρομή με την Αφροδίτη -
16	Hotel Nostos	Vasiliko	Limnopolis Water Park
17	Helios Apartments	Κρύο Βρυσάλι	Folklore Museum of Chania
18	Monte Vardia	Achileas	Chrisoskalitissa Monastery
19	Hotel Atlantida Mare	Ονειροδρόμιο	Venetian Fortress
20	Monastery Boutique Hotel	To steki	Γιαλί Τζαμί
21			Chania Venetian Lighthouse
22			Γαλάζιες Καταδυτικές
23			Agii Apostoli Beach
24			Βοτανικό Πάρκο Κρήτης
25			Maritime Museum of Crete
26			Chania Archaeological Museum
27			Agora Marketplace
28			Pistapark

Πίνακας 1.3: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη των Χανίων

1.3.2.2 Ρέθυμνο

Το Ρέθυμνο είναι πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού της Κρήτης. Ο πληθυσμός της πόλης ανέρχεται σε 34.300 κατοίκους (απογραφή 2011). Είναι η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Κρήτης μετά το Ηράκλειο και τα Χανιά. Η παλιά πόλη του Ρεθύμνου είναι από τις πιο καλοδιατηρημένες αναγεννησιακές πόλεις. Βρίσκεται στην καρδιά του σημερινού Ρεθύμνου και συνδυάζει την ανατολίτικη όψη της Τουρκοκρατίας με την Ενετική αρχιτεκτονική αναγεννησιακού χαρακτήρα.

Οι κατοικίες του Ρεθύμνου ρυμοτομικά έχουν οργανωθεί σε άμεση σχέση με τη θάλασσα καθώς η κύρια ενετική οδός Ruga Maistra (η σημερινή παραλιακή λεωφόρος Ελ. Βενιζέλου στο Ρέθυμνο) ήταν παράλληλη προς αυτή, σε αντίθεση με το Ηράκλειο και τα Χανιά που η πόλη είναι κλειστή προς τη θάλασσα για αμυντικούς λόγους και ο κεντρικός δρόμος είναι κάθετος προς αυτή.

Σήμερα η παλιά πόλη του Ρεθύμνου αποτελεί ζωντανό μουσείο μνημείων των τελευταίων αιώνων. Παρά τις καταστροφές που υπέστη στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, πολλά ενετικά και τούρκικα μνημεία διατηρήθηκαν καθώς η πόλη δεν έχει πληγεί από σεισμούς.

Αξιοθέατα, Μουσεία:

- Το Ενετικό λιμάνι Φορτέτζα (Fortezza): το ενετικό κάστρο του λιμανιού
- η Ενετική Λότζια : Τετράγωνο οικοδόμημα με αψιδωτές προσόψεις από τις τρεις πλευρές, ιδιαίτερα καλοχτισμένο, πιθανώς βασισμένο σε σχέδια του διάσημου βερονέζου μηχανικού Michele Sammicheli.
- η Κρήνη Ριμόντι και η Πλατεία με τον Πλάτανο : Η κρήνη Rimonti βρίσκεται στην καρδιά της παλιάς πόλης του Ρεθύμνου και, πολλούς αιώνες τώρα, προσφέρει δροσερό νερό στους περαστικούς. Χτίστηκε το 1626 από τον ενετό Ρέκτορα του Ρεθύμνου Α. Ριμόντι, από τον οποίο πήρε και το όνομά της.
- η Κυρία των Αγγέλων (ή Μικρή Παναγία): Κτίσμα του τέλους της ενετοκρατίας από το τάγμα των Δομινικανών, που ήταν αφιερωμένο στη Μαρία Μαγδαληνή.
- το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Ρεθύμνου.
- το Νεραντζέ Τζαμί : Ο ναός κατασκευάστηκε στα χρόνια της ενετοκρατίας, σαν καθολικό του Μοναστηριού των Αυγουστινιανών μοναχών και μετατράπηκε σε τζαμί την εποχή της τουρκοκρατίας. Με εντυπωσιακό θύρωμα και επιβλητικό μιναρέ, αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία της πόλης του Ρεθύμνου και σήμερα χρησιμοποιείται ως Ωδείο.
- ο Ναός του Αγίου Φραγκίσκου (βρίσκεται μέσα σε ένα μικρό στενό): Καθολικό της μονής των Φραγκισκανών μοναχών.
- η Μεγάλη Πόρτα του Ρεθύμνου (Porta Guora).
- η Πλατεία Ηρώων, όπου βρίσκεται το άγαλμα του Αγνώστου Στρατιώτη.
- το Τζαμί του Καρά Μουσα Πασά .

- κατά μήκος της οδού Αρκαδίου σώζονται μερικά από τα ωραιότερα βενετσιάνικα αρχοντικά του Ρεθύμνου

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.4 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης του Ρεθύμνου, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΡΕΘΥΜΝΟ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Hotel Mantenia	Goules	Venetian Harbour
2	Civitas Rethymnae	Olive	Baja Beach Club
3	Petradi Beach Lounge Hotel	Stella's Kitchen	Eyes Live Lounge
4	Casa De Delfini	NYN	Cretan Taxi
5	Iperion Beach Hotel	Akropolis Pub	Kalypso Dive Center & School
6	Minos Mare Royal	Ταβέρνα Δρυμός	Segway Tour by Best Ride
7	Jo-An Palace Hotel	Thalassa taverna	Discovery Quad-Buggy & Jeep Safaris
8	Bellagio Boutique Hotel	Sto karfi kai sto petalo	Dr. Fish Spa
9	Swell Boutique Hotel	Meli	Olympic Bike
10	Ακτη Στερις	Στέκι	Paraschakis Family Olive Oil Factory
11	Olympic Palladium	Arkoudaina Garden	Στρατιωτικό Μουσείο Αγώνων Ρεθύμνου
12	Marino's Beach Hotel Apartments	Asikiko	Rimondi Fountain
13	Cretan Sun	Lissus	Moni Preveli Monastery
14	Jo-An Palace Hotel	TAVERNA YANNIS	Φαράγγι του Αγίου Αντωνίου (Φαράγγι Πατσού)
15	Hotel Batis Rethymno	Alekos	Ιερά Μονή Αρκαδίου
16	Minos Mare Royal	Agreco Farm	Βενετσιάνικο Κάστρο Φορτέτζα
17	Iperion Beach Hotel	Birais	Ιστορικό - Λαογραφικό Μουσείο Ρεθύμνου
18	Casa De Delfini	La Casa Di Haris	Rethymnon Beach
19	Antica Dimora Suites	La Mare	Cretan Safari Land Rover Experience
20	Apollon Hotel Apartments	Kook Cucina & Bar	Rethymnon Old Town
21			Πηγες Αργυρουπολης

Πίνακας 1.4: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Ρεθύμνου

1.3.2.3 Ηράκλειο-Κρήτης

Το Ηράκλειο είναι η μεγαλύτερη πόλη στην Κρήτη και βρίσκεται στη μέση περίπου της βόρειας ακτής του νησιού. Έχει πληθυσμό 140.730 κατοίκους (απογραφή του 2011) αλλά υπολογίζεται ότι στον δήμο Ηρακλείου μαζί με τον γειτονικό δήμο Αλικαρνασσού (κοντά στο αεροδρόμιο) κατοικούν περίπου 200.000 άνθρωποι σήμερα. Είναι η 4η μεγαλύτερη πόλη στην Ελλάδα, και διαθέτει το μεγαλύτερο λιμάνι στην Κρήτη, όπως και το μεγαλύτερο αεροδρόμιο. Επίσης, συνδέεται με καλό οδικό δίκτυο με όλες τις πόλεις της Κρήτης.

Το αεροδρόμιο Ηρακλείου, γνωστό και σαν Διεθνές Αεροδρόμιο Νίκος Καζαντζάκης, έχοντας πάρει το όνομα του πιο γνωστού συγγραφέα της Κρήτης διεθνώς, συνδέεται με πολλές πόλεις στην Ελλάδα, ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες δέχεται χιλιάδες πτήσεις τσάρτερ από την Ευρώπη. Καθημερινά υπάρχουν δρομολόγια από και προς το λιμάνι Ηρακλείου που το συνδέουν με το λιμάνι του Πειραιά, την Σαντορίνη και άλλα νησιά των Κυκλάδων. Επίσης, το λιμάνι του Ηρακλείου επισκέπτονται πολλά κρουαζιερόπλοια σε όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Στα 3.000 περίπου χρόνια ζωής του, το Ηράκλειο έχει να επιδείξει μια πολυτάραχη ιστορία. Πότε κατοικήθηκε για πρώτη φορά ο χαμηλός λόφος, που σήμερα είναι το κέντρο της πόλης του Ηρακλείου, δεν είναι γνωστό με χρονολογική ακρίβεια. Άλλωστε στην αρχαιότητα το κύριο αστικό κέντρο ήταν η Κνωσός. Η ιστορία του Ηρακλείου μπορεί να χωριστεί στις παρακάτω περιόδους: Μινωικό Ηράκλειο (δημιουργείται ο πρώτος οικισμός με το όνομα Ηράκλειο, 9ος αιώνας π.Χ.), Βυζαντινό Ηράκλειο ή Κάστρο, Αραβικό Ηράκλειο ή Χάνδακας, Μεγάλο Κάστρο (2η βυζαντινή περίοδος), Ενετικό Ηράκλειο ή Candia, Τουρκικό Ηράκλειο, το Ηράκλειο στις αρχές του 1900, το Ηράκλειο στον 2ο Παγκ. Πόλεμο.

Αξιοθέατα, Μουσεία:

- Πλατεία Ελευθερίας: Η μεγάλη πλατεία του Ηρακλείου με την Πύλη του Αγίου Γεωργίου, τη Νομαρχία και το Αρχαιολογικό Μουσείο.
- Οδός Δαιδάλου : Ο εμπορικός πεζόδρομος στην καρδιά του Ηρακλείου
- Οδός Κοραή, τα καφέ του Ηρακλείου.
- Λιοντάρια ή Πλατεία Λιονταριών : Η Πλατεία Ελευθερίου Βενιζέλου, εκεί όπου βρίσκεται η κρήνη Μοροζίνι, το περίφημο συντριβάνι με τα λιοντάρια.
- Μείντάνι : Η κεντρική διασταύρωση στο Ηράκλειο.
- Η αγορά στη οδό 1866 στο Ηράκλειο .
- Η κρήνη Μπέμπο: Μια θαυμάσια ενετική κρήνη δίπλα σε ένα τούρκικο μνημείο στην Πλατεία Κορνάρου.
- Η Πλατεία Κορνάρου: Η πλατεία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας του μεγάλου κρητικού ποιητή Βιτσέντζου Κορνάρου.
- Ο Άγιος Μηνάς : Ο καθεδρικός ναός του προστάτη αγίου του Ηρακλείου.
- Η Βασιλική του Αγίου Μάρκου : Η δημοτική Πινακοθήκη του Ηρακλείου.

- Η ενετική Λότζια: Το κομψότερο βενετσιάνικο μνημείο στην Κρήτη, και το 1987 πήρε το πρώτο βραβείο EUROPA NOSTRA, ως το πιο καλά αναπαλαιωμένο και συντηρημένο Ευρωπαϊκό μνημείο της χρονιάς.
- Ο Άγιος Τίτος : Ο πρώτος ορθόδοξος ναός του Αγίου Τίτου χτίστηκε το 961, όταν ο Νικηφόρος Φωκάς έδωσε τους Άραβες από την Κρήτη κάνοντάς την εκ νέου τμήμα της κραταιάς Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.
- Η οδός 25ης Αυγούστου, η "οδός Πλάνης", ο ομορφότερος δρόμος στο Ηράκλειο.
- Λιμάνι Ηρακλείου: το παλιό ενετικό λιμάνι και το νέο λιμάνι στο Ηράκλειο.
- ο Κούλες : Το ενετικό φρούριο στην είσοδο του λιμανιού, το σύμβολο της πόλης του Ηρακλείου.
- Η παραλιακή λεωφόρος, η νυχτερινή ζωή στο Ηράκλειο, το Μπεντενάκι, ο ναός Πέτρου και Παύλου Δομηνικανών, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το εμπορικό κέντρο Τάλως, το Παγκρήτιο Ολυμπιακό Στάδιο.
- Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, το μουσείο που στεγάζει τα κυριότερα εκθέματα της Μινωικής Κρήτης.
- Ιστορικό Μουσείο Κρήτης .
- Μουσείο Μάχης Κρήτης.
- Μουσείο Φυσικής Ιστορίας.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.5 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης του Ηρακλείου, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΗΡΑΚΛΕΙΟ			
A/A	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Hotel LiLi	Μαγειρεύοντας Με Αγάπη	Το Παλάτι της Κνωσού
2	Hotel Pension Rea	Χαγιάτι	Οινοποιείο Δουλουφάκη
3	Pasiphae Hotel	Erganos	Agios Titos Church
4	Hotel Lena	Βρανάς	Καθεδρικός Ναός του Αγίου
5	Life Boutique Hotel	Ταραντέλλα	Βενετσιάνικο Κάστρο Κούλες
6	Hotel Olympic	Kouzinerie	Ενετικά Τείχη και ο Τάφος του
7	Athinaikon Hotel	Merastri	Kera Kardiotissa Monastery
8	Angel V	Prassein Aloga	Heraklion Sightseeing Tour
9	Hersonissos Hotel	7 Θάλασσες	EscapeRooms.gr
10	Iraklion Hotel	Pastarella	thalasso by Aegeo Spas
11	Hotel Mirabello	Veneto	Crete Taxi Services
12	Prince Of Lillies	Agora 1866	Winery Stilianou
13	Smartline Neptuno Beach	Κήπος των Γεύσεων	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας
14	Stelios Gardens	Mare Καφέ Εστιατόριο	Κρήνη Μοροζίνη (Λιοντάρια)
15	Hotel Irini	Παρασιτιές	Παραλία Αμμουδάρα
16	El Greco Hotel	Kiriakos	Κτίριο Λόγγια
17	Castello City Hotel	Loukoulos	Αρχαιολογικός Χώρος Κνωσού
18	Candia Maris Resort & Spa	Politia	Κτήμα Λυραράκη

19	Sofia Hotel	Arhontiko tis Rodias	Ναός Αγίου Μάρκου
20	Atrion Hotel	O Vrakas	Αρχαιολογικό Μουσείο
21			Ιστορικό Μουσείο Κρήτης
22			Doctor Fish Heraklion - Foot Spa
23			Μουσείο Φυσικής Ιστορίας

Πίνακας 1.5: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Ηρακλείου

1.3.2.4 Χερσόνησος

Η Χερσόνησος βρίσκεται 26 χιλιόμετρα ανατολικά από το Ηράκλειο, ανάμεσα στον Ανισσαρά και τη Σταλίδα. Η Χερσόνησος αναπτύχθηκε λόγω του τουρισμού και μέσα σε λίγες δεκαετίες εξελίχθηκε στο μεγαλύτερο τουριστικό θέρετρο στην Κρήτη. Έχει περίπου 3000 μόνιμους κατοίκους, αλλά ο αριθμός αυτός πολλαπλασιάζεται κάθε καλοκαίρι με τους χιλιάδες εργαζόμενους εποχιακά στον τουρισμό, και φυσικά με τους εκατοντάδες χιλιάδες τουρίστες που περνούν τις διακοπές τους στη Χερσόνησο.

Η Χερσόνησος επίσημα ονομάζεται Λιμένας Χερσονήσου, γιατί κάποτε ήταν το λιμάνι του χωριού Άνω Χερσόνησος, αυτό που σήμερα αποκαλούμε Παλιά Χερσόνησος. Η Άνω Χερσόνησος βρίσκεται 2 χιλιόμετρα νότια από την παραλιακή Χερσόνησο, που ουσιαστικά αναπτύχθηκε από τη δεκαετία του 1960 και μετά λόγω του τουρισμού. Μέχρι τότε ήταν μονάχα ένας μικρός οικισμός με ένα υποτυπώδες λιμάνι, απ' όπου μεταφέρονταν τα αγροτικά προϊόντα της περιοχής.

Η Άνω Χερσόνησος είναι μικρό, γραφικό και ήσυχο χωριό με αγροτικό χαρακτήρα. Αν και έχει επηρεαστεί από τον τουρισμό, διατηρεί σε μεγάλο βαθμό την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και η ζωή κυλάει πιο αργά από ότι στις σύγχρονες πόλεις της βόρειας ακτής της Κρήτης. Αν περπατήσετε στα στενά του χωριού θα θαυμάσετε τα όμορφα πετρόκτιστα σπίτια με τις αυλές γεμάτες λουλούδια, τα παλιά πηγάδια και τους ξυλόφουρνους. Επίσης 1-2 χιλιόμετρα πιο νότια βρίσκονται τα παραδοσιακά κρητικά χωριά Κουτουλουφάρι και Πισκοπιανό.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.6 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Χερσονήσου, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ			
A/A	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Sun & Sea Apartments	Coffee Island	Υδάτινο Πάρκο Star
2	Atlantica Caldera Palace	Red & White Lounge-Restaurant	Labyrinth Theme Park
3	Petros Village	Fresh	Υδάτινο Πάρκο Acqua
4	Hotel Lena Mary	Rouga tou mpaoula	Cave Of Zeus
5	Hotel Galini	Pegasus Restaurant Tavern Cafe	White Lion
6	Angelos Village	Τρίτωνας	Roman Fountain
7	Averinos	Rustico	Black Rose Pirate Boat
8	Eri Sun Village Water Park	Λαϊνι	Arion Stables
9	Vasso	Areston	Luxurious Furs
10	Central Hersonissos Hotel	Coast cafe	Moto Xperience

11	Heronissos Hotel	Ανατολη	New York Beach Club
12	Esperides Villas	Taverna Tarantella	Hersonissos Riding
13	Porto Village	Akrogiali	De Hollandse jeepsafari
14	Dimitrion Hotel	Vesuvius	Cycling Creta
15	Pilot's Villas Luxury Suites	Restaurant Starlight	Hersonissos Train Day
16	Star Beach Village	D'vine	Palm Beach Club
17	ΕΛΜΙ ΣΟΥΙΤΕΣ	Taverna 1930	Eye Travel - Private Day
18	Eri Beach	Argo	Ενυδρείο Aquaworld
19	Hotel Marianna	Σεργιανι Ταβερνα	Λυχνοστάτης- Μουσείο
20	Danelis Beach	Mythos	Kristina Boutique

Πίνακας 1.6: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Χερσονήσου

1.3.2.5 Μάλια

Τα Μάλια βρίσκονται 34χλμ ανατολικά του Ηρακλείου, στο δρόμο προς τον Άγιο Νικόλαο. Ο κεντρικός δρόμος μοιάζει να χωρίζει την πόλη στα δυο: την παλιά πόλη των Μαλιών στους πρόποδες του Όρους Σελένα και το νεώτερο κομμάτι της πόλης κοντά στην ακτογραμμή. Τα Μάλια είναι μια ασυνήθιστη μικρή πόλη, που όμοια της δεν συναντάμε πουθενά αλλού στην Κρήτη. Κάποτε ήταν γνωστά για τις νόστιμες πατάτες τους. Τα χρόνια πέρασαν, οι τουρίστες άρχισαν να έρχονται στην Κρήτη και τα πατατοχώραφα των Μαλιών έδωσαν τη θέση τους σε μικρά και μεγάλα ξενοδοχεία, εστιατόρια και μπαρ.

Στα ανατολικά των Μαλιών βρίσκεται μινωικό ανάκτορο. Σε ολόκληρη την περιοχή υπήρχε πόλη στην αρχαιότητα, με άγνωστη σήμερα ονομασία. Στα αρχαιολογικά συγγράμματα αναγράφεται ως ανάκτορο Μαλιών. Η περιοχή ονομάζεται σήμερα Τάρμαρος και πιστεύεται ότι η ονομασία αυτή σχετίζεται με το όνομα της αρχαίας πόλης. Επίσης, θεωρείται ότι στην πόλη έζησε ο αρχαίος βασιλιάς Σαρπηδών, γιος του Δία και της Ευρώπης. Το Σαρπηδόνα έδιωξε ο αδερφός του Μίνως και βρήκε καταφύγιο στη Λυκία της Μικράς Ασίας.

Το ανάκτορο θεωρείται ότι ανοικοδομήθηκε την περίοδο της οικοδόμησης των ανακτόρων της Κνωσού και Φαιστού και ακολούθησε την τύχη τους. Περί το 1700 π.Χ. καταστράφηκε από άγνωστη αιτία, ανοικοδομήθηκε έπειτα και ξανά καταστράφηκε το 1450 π.Χ. Ο χώρος εξακολούθησε να κατοικείται, αν και το ανάκτορο δεν κτίστηκε ξανά.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.7 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης των Μαλιών, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΜΑΛΙΑ			
A/A	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Hotel Eltina	Petrino Garden	Αρχαιολογικός Χώρος
2	Hotel Ilios Malia	Dolphin Beach Bar	Happy Train
3	Aeolos Beach Resort Hotel	Cretan Family	Safari Club Crete
4	Hotel Hermes	Taverna Kalyva	
5	4 Seasons Hotel	Odas Taverna	

6	Soula Mari	Gringos Mexican Restaurant & Bar	
7	Carolina Mare Hotel	Restaurant Socrates	
8	Ariadne Beach Hotel	Zorbas Family Taverna & Pizzeria	
9	Danelis Apartments	Mr. Dish Family Steak House	
10	Dessole Malia Beach Hotel	Thalasa Bar Restaurant	
11	Notos Heights Hotel & Suites	Taverna Kalispera	
12	Malia Mare Hotel	Toto Lotto	
13	Socrates Hotel	Malia Star Family Tavern	
14	Malia Holidays	Sirtaki Malia	
15	Meropi Hotel & Apartments	Kreta Taverna	
16	Hotel Vergas	ΜαλιαΠορτ	
17	High Beach Hotel	Blue Sea Taverna	
18	Diasselo	Restaurant Pyrgos	
19	Philoxenia Hotel Malia	Union Jack pub	
20	Real Palace	Queen Restaurant	

Πίνακας 1.7: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη των Μαλίων

1.3.2.6 Άγιος Νικόλαος

Ο Άγιος Νικόλαος, ή απλά Άγιος, όπως χαρακτηριστικά τον αποκαλούν οι ντόπιοι, δεσπόζει στον όμορφο κόλπο του Μεραμπέλλου (mira bella), στη βορειο-ανατολική ακτή του Νομού Λασιθίου στην Ανατολική Κρήτη, 65 χιλιόμετρα ανατολικά από το Ηράκλειο. Έχει πληθυσμό 10.000 κατοίκους και, παρά το μικρό του μέγεθος, είναι μια από τις μεγαλύτερες πόλεις στο Νομό Λασιθίου, τον πιο ανατολικό νομό στην Κρήτη.

Ο Άγιος Νικόλαος ήταν από τις πρώτες πόλεις στην Κρήτη απ' όπου ξεκίνησε η τουριστική ανάπτυξη του νησιού και η περίφημη λίμνη του Αγίου Νικολάου, γύρω από την οποία είναι χτισμένο το κέντρο της πόλης, εξακολουθεί να εντυπωσιάζει τους επισκέπτες.

Η ιστορία του Αγίου Νικολάου έχει σημαδευτεί από το λιμάνι του. Στην περιοχή Αμμούδι, ήταν και είναι το εμπορικό λιμάνι της πόλης. Επιλέχτηκε αυτή η τοποθεσία για να φτιαχτεί ένα σημαντικό λιμάνι για την Ανατολική Κρήτη, γιατί οι νησίδες των Αγίων Πάντων μπροστά από αυτό πρόσφεραν καλύτερη άμυνα απέναντι σε πιθανούς εισβολείς και σημαντική προστασία από τους βορειοδυτικούς ανέμους, που μπορεί να είναι αρκετά ισχυροί.

Στην Ενετοκρατία το λιμάνι του Αγίου Νικολάου χωρούσε 25 γαλέρες, έναν αρκετά μεγάλο αριθμό για την εποχή, και ικανοποιούσε τις ανάγκες της Ανατολικής Κρήτης, ενώ σήμερα από εδώ μπορείτε να ταξιδέψετε προς Πειραιά και διάφορα νησιά. Τα δύο νησάκια Άγιοι Πάντες, οι φυσικοί κυματοθραύστες του λιμανιού, σήμερα φιλοξενούν λιγοστούς Κρητικούς Αίγαγρους, που απειλούνται με εξαφάνιση

Ο Άγιος Νικόλαος προσφέρεται για όλους, νέους και πιο μεγάλους, μόνους, ζευγάρια και οικογένειες, για εξερευνητές ή για όσους προτιμούν να περάσουν τις μέρες των διακοπών τους στις παραλίες του Αγίου Νικολάου και στα άλλα μέρη κοντά σ' αυτόν, όπως στην Ελούντα στα βόρεια ή στην Αμμουδάρα και στο Ίστρο στα νότια. Αν απομακρυνθείτε από την ακτή η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής είναι σχεδόν

ανύπαρκτη με εξαίρεση το χωριό Κριτσά, που δέχεται αρκετούς επισκέπτες για το παραδοσιακό χρώμα του.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.8 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης του Αγίου Νικολάου, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ			
<u>A/A</u>	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Du Lac hotel	The Sailor	Lake Voulismeni
2	Pergola Hotel	The Zep Rock And Blues Bar	Cretan Olive Oil Farm
3	Mistral Bay Hotel	L'INDIEN	Katharo Plataeu
4	Lito Hotel	Toedeledokie Cafe Bar	Γουρνιά
5	Hera Village Aparthotel	Ble Katsarolakia Cretan Cousine	Αρχαιολογικό Μουσείο Αγίου Νικολάου
6	Hotel Palazzo	Δωδώνη	Pelagos Dive Centre
7	Creta Hotel	Αρχοντικό	Semi-submarine boat trip
8	Faedra Beach Hotel	Paradosiako	ΝΟΣΤΟΣ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ Ν.Ε.
9	Pleiades Luxurious Villas	Gold Lounge Bar Restaurant	Little Train Tour
10	Naiades Almiros River Hotel	Gargadoros Taverna	Panagia Kera Byzantine Church
11	Kalitheia	Maistrali	Ammoudi Beach
12	Victoria Hotel	Bar-Bistro Obelix	Porto
13	Ariadne Beach	Dionysos	Municipal Beach Kitroplatia
14	Ormos Hotel	Bokos	
15	Hotel Mikro Village	Sirocco	
16	Elpida Village	La Casa	
17	Mirsini Hotel	EVANNA	
18	Hotel Atlantis	Blue Lagoon	
19	Crystal Hotel	Taverna Itanos	
20	Lato Hotel	Ofou To Lo	

Πίνακας 1.8: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Αγ. Νικολάου

1.3.2.7 Πλατανιάς

Ο Πλατανιάς βρίσκεται στη δυτική Κρήτη, 11 μόνο χιλιόμετρα δυτικά από τα Χανιά. Είναι ένα από τα δημοφιλέστερα τουριστικά θέρετρα στην Κρήτη και βρίσκεται τόσο κοντά στην Αγία Μαρίνα, που ουσιαστικά έχουν ενωθεί σε μια ενιαία μεγάλη τουριστική περιοχή.

Έντονη νυχτερινή ζωή, μπαρ, εστιατόρια, μια μεγάλη αμμώδης παραλία και αμέτρητα ξενοδοχεία που απλώνονται στην παραλία του Πλατανιά χαρακτηρίζουν την περιοχή, που είναι μετά τα Χανιά ο κύριος τουριστικός προορισμός του νομού.

Ο Πλατανιάς βρίσκεται κοντά στα Χανιά και αυτό διευκολύνει όσους θέλουν να περάσουν τις διακοπές τους στην δυτική Κρήτη, γιατί αυτό σημαίνει μικρή απόσταση από το αεροδρόμιο Χανίων, ενώ παράλληλα μπορείτε να επισκεφτείτε τα όμορφα Χανιά οποιαδήποτε στιγμή.

Ο Πλατανιάς βρίσκεται χτισμένος στις εκβολές του ομώνυμου ποταμού, που λεγόταν Ιαρδανός κατά τους Ομηρικούς Χρόνους. Σήμερα ο ποταμός ονομάζεται Πλατανιάς ή Κερίτης. Στις όχθες του ποταμού υπήρχαν πολλά πλατάνια, η ύπαρξη των οποίων εξηγεί και το όνομα της περιοχής.

Ο Άνω Πλατανιάς είναι το παλιό χωριό στην κορυφή του λόφου που δεσπόζει στην περιοχή. Η θέα από την Ακρόπολη, όπως είναι γνωστός ο Άνω Πλατανιάς στους ντόπιους, είναι εντυπωσιακή. Ο Κάτω Πλατανιάς είναι ο καινούριος, παραλιακός οικισμός που δημιουργήθηκε λόγω της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.9 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης του Πλατανιά, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Blue Dome Hotel	Barbas Thomas	SeaStar Boat Tours
2	Asterion Hotel	Platea restaurant	Platania Beach
3	Menia Beach Hotel	New Planet Sport Cafe	Afrata Beach
4	Indigo Mare	Αγιόκλημα	
5	Hotel Marika	Zafferano	
6	Lito Beach	Nemo	
7	Platanias Mare Hotel	Mythos Restaurant	
8	Hotel Lola	Drakiana Taverna	
9	Hotel Toxo	Crazy Taste	
10	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	Avrofiliton	
11	Geraniotis Beach Hotel	Astrea Cafe Restaurant	
12	Hotel Blue Sea Apartments	Carpe Diem Restaurant Bar	
13	Atlantica Caldera Bay	Metaxia's Restaurant	
14	Ideal Beach Hotel	Waves Restaurant	
15	Castle Suites Resort	Vigli Restaurant	
16	Porto Platanias Beach Resort & Spa	Kantapi Taverna	
17	Minoa Palace Resort & Spa	Restaurant Platanos	
18	Omega Platanias Hotel Village	Γιαουρτοπλημμύρα	
19	Majestic Hotel	Karma Restaurant	
20	Hotel Amaryllis	Platanias Palace Restaurant	

Πίνακας 1.9: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Πλατανιά

1.3.2.8 Ελούντα

Η Ελούντα βρίσκεται στην ανατολική Κρήτη βόρεια από τον Άγιο Νικόλαο και νότια από τον παραλιακό οικισμό Πλάκα. Κάποτε η Ελούντα ήταν ένα γραφικό ψαροχώρι μέσα στον όμορφο κόλπο του Μεραμπέλλου. Οι κάτοικοι της ζούσαν από τη γεωργία, το ψάρεμα, την παραγωγή αλατιού στις ενετικές αλυκές και την εξόρυξη της ακονόπετρας.

Στα υψώματα γύρω από την Ελούντα εξορύσσεται μια πέτρα μοναδική στην Ελλάδα, η ακονόπετρα, ένα είδος λεπτόκοκκης σμύριδας από την οποία γίνονται τα γνωστά ακόνια, που χρησιμοποιούνται για το ακόνισμα των εργαλείων για πολλές διαφορετικές εργασίες. Τα ακόνια της Ελούντας ήταν γνωστά στην Ευρώπη από παλιά με το όνομα "τούρκικες πέτρες" ή "Ναξία λίθος".

Όταν ο τουρισμός την ανακάλυψε, η Ελούντα εξελίχθηκε σε ένα θέρετρο γνωστό για την ομορφιά του τοπίου και για τα πολυτελή ξενοδοχεία που κτίστηκαν και εξακολουθούν να χτίζονται γύρω της. Λέγεται ότι είναι η περιοχή της Ελλάδας με τα περισσότερα ξενοδοχεία 5 αστέρων.

Η Ελούντα είναι ιδανική για όσους θέλουν να περάσουν τις διακοπές τους κοντά στη θάλασσα σε ένα μέρος που δεν είναι ούτε θορυβώδες, ούτε απομονωμένο. Στην Ελούντα θα βρείτε όμορφες, μικρές παραλίες, θα επισκεφτείτε το νησί Σπιναλόγκα, θα περπατήσετε στη χερσόνησο Κολοκύθα και θα εξερευνήσετε τα πολλά μικρά χωριουδάκια μακριά από τη θάλασσα, που προσφέρουν ένα ταξίδι σε παλιότερες εποχές.

Ίσως κάποιοι σκεφτούν πως με τόσα πολυτελή ξενοδοχεία στην περιοχή, η Ελούντα θα είναι το πιο ακριβό μέρος για διακοπές στην Κρήτη. Λογική σκέψη, αλλά δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Οι τιμές στην Ελούντα δεν διαφοροποιούνται από αυτές στην υπόλοιπη Κρήτη. Δεν αναφερόμαστε στις τιμές στα πολυτελή ξενοδοχεία, αλλά στα μικρότερα ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, στα εστιατόρια και στις καφετέριες.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.10 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Ελούντας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΕΛΟΥΝΤΑ			
<u>A/A</u>	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Elounda Krini Hotel	Palio Kantouni	Σπιναλόγκα Καλυδωνία
2	Royal Marmin Bay Boutique & Art Hotel	Taverna Leonidas	Eklektos Bookshop
3	Ξενοδοχείο Ακτή Όλους	Marilena Restaurant	Diving Centre Blue Dolphin
4	Porto Elounda Golf & Spa Resort	DEL MAR SNACK BAR	Boat Day Trips Spinalonga
5	Ελούντα Γκάρντεν Σουίτες	Η ελπίς - Το Ρακάδικο Του Καμαρη	Happy Train
6	Elounda Mare Relais & Chateaux Hotel	Alyggos	Six Senses Spa at Porto Elounda Crete
7	Elounda Breeze Resort	Rudi's	Elounda Beach

8	Elounda Gulf Villas & Suites	Thea Εστιατόριο	Kolokithia Beach
9	Elounda Heights Apartments and Studios	Δέσποινα Ταβέρνα	Little Blue Train
10	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	Ανεμόμυλος	Sunken City of Olous
11	Elounda Sunrise Apartments	Cypriana Taverna & Meze House	
12	Elounda Palm Hotel	ΒΑΚΧΟΣ	
13	Selena Village	Kaaren's	
14	Olive Grove Apartments	Rady's	
15	Hotel Aristeia	Mam's House	
16	Hotel Sophia	Melissos	
17	Hotel Korfos Beach	Eden Cafe	
18	Hotel Katerina	Okeanis	
19	Hotel Gloria Poros	Olio Restaurant	
20	Elounda Princess	Μέγαρο	

Πίνακας 1.10: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Ελούντας

1.3.2.9 Σταλίδα

Η Σταλίδα βρίσκεται 34 χιλιόμετρα ανατολικά από το Ηράκλειο, 3 χιλιόμετρα μετά τη Χερσόνησο και 3 χιλιόμετρα πριν τα Μάλια. Η έντονη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής είχε σαν αποτέλεσμα οι τρεις αυτές πόλεις (Χερσόνησος, Σταλίδα και Μάλια) να ενωθούν σχεδόν σε μια παραλιακή ζώνη 10 περίπου χιλιομέτρων, γεμάτη ξενοδοχεία και διαμερίσματα. Ειδικά αν ακολουθήσετε τον παραλιακό δρόμο από τη Σταλίδα μέχρι τα Μάλια, είναι αδύνατον να ξεχωρίσετε που σταματάει ο ένας οικισμός και αρχίζει ο άλλος.

Στη δεκαετία 1980-1990 ο τουρισμός στην Κρήτη είχε ραγδαία ανάπτυξη. Αυτή ήταν η εποχή που αναπτύχθηκε και η Σταλίδα και μετατράπηκε σε δημοφιλή τόπο διακοπών στην ανατολική Κρήτη. Μέχρι τότε ήταν απλά η παραλία που περνούσαν τις καλοκαιρινές τους διακοπές οι κάτοικοι του Μοχού, του χωριού που βρίσκεται πάνω στο βουνό που ορθώνεται νότια από την Σταλίδα.

Το ότι η Σταλίδα δεν υπήρχε σαν αυτόνομο χωριό μέχρι τότε, είναι ορατό στο πολεοδομικό της σχέδιο που στερείται χαρακτηριστικά οργανωμένου οικισμού. Δεν υπάρχει κάποια κεντρική πλατεία, αλλά μόνο ο παραλιακός δρόμος με μαγαζιά, εστιατόρια και ξενοδοχεία στις 2 πλευρές του.

Η Σταλίδα ξεχωρίζει από τη γειτονική Χερσόνησο και τα Μάλια, γιατί δεν διαθέτει την έντονη νυχτερινή ζωή που χαρακτηρίζει τις περιοχές αυτές. Είναι πιο κατάλληλη για οικογενειακές διακοπές, αλλά αν κάποιος θέλει να διασκεδάσει μέχρι το πρωί, η Χερσόνησος και τα Μάλια είναι σε απόσταση αναπνοής.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.11 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Σταλίδας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΣΤΑΛΙΔΑ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Hotel Villa Anna	Jasmine House Chinese Restaurant	Stalis Beach
2	Λατάνια	Robin Hood	Amarillis Stable
3	Cactus Beach Hotel & Bungalows	Camelot Restaurant	
4	Nikos hotel	Kaliana	
5	Neon Hotel	Mesogiako	
6	Eurohotel Katrin Hotel and	Taverna Kotsos	
7	Stefania	Cretan Family Restaurant	
8	Filia Hotel	Hellas taverna	
9	Memories Apartments and Studios	Pelagos Taverna Restaurant	
10	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	Artemis Restaurant	
11	Dias Hotel	Jannis Golden Heart	
12	Matamy Beach Hotel	The Red Lion	
13	Ilios Studios	Restaurant Creta	
14	Αθηνά	Mythologia	
15	Aggelo Hotel Stalis	Γλυκός Κόσμος	
16	Zephiros Beach Hotel	Capricciosa	
17	Villa Ritsa	El Greco Pizzeria Restaurant	
18	Hotel Residence	Beachcomber Beach Bar	
19	Zervas Beach Hotel	9 muses Lounge Restaurant	
20	Paloma Garden Hotel	Romantic Corner Taverna	

Πίνακας 1.11: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Σταλίδας

1.3.2.10 Αγία Μαρίνα

Μια από τις πιο δημοφιλής και κοσμικές παραλίες της Κρήτης βρίσκεται μόλις 9 km από τα Χανιά. Η παραλία της Αγίας Μαρίνας, στη Δημοτική Ενότητα Νέας Κυδωνίας, είναι μια παραλία με πολύ ψιλή άμμο η οποία εκτείνεται σε μήκος περισσότερο των 2 km. Είναι μια από τις πιο οργανωμένες παραλίες του Δήμου Χανίων – αλλά και ολόκληρου του νομού – με υπηρεσίες ναυαγοσώση και με οργανωμένες τουριστικές εγκαταστάσεις, ανέσεις για τους λουόμενους και ποικιλία θαλάσσιων σπορ (windsurfing, θαλάσσιου σκι, κ.α.). Η παραλία της Αγίας Μαρίνας είναι ιδανική και για οικογένειες με παιδιά μια και τα ρηχά, ζεστά νερά της παραλίας, θεωρούνται απόλυτα ασφαλή. Απέναντι από την παραλία της Αγίας Μαρίνας δεσπόζει το νησάκι των Αγίων Θεοδώρων ή Θεωρού, στο οποίο φιλοξενούνται τα προστατευόμενα αγριοκάτσικα της Κρήτης γνωστά και ως κρι-κρι.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.12 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Αγίας Μαρίνας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Folia Apartments	Χωριάτικο	Agia Marina Beach
2	Hotel Stefan Village	Olivi Restaurant	The Little Fun Train

3	Hotel Vergina	Μανώλης Ταβέρνα Εστιατόριο	
4	Thalassa Beach Resort	Nymfi Restaurant	
5	Santa Marina Plaza	Casa di Mare	
6	Oscar Suites	Ear Restaurant Caffee	
7	Villa Angelica	Nostos Restaurant	
8	Mirabello Apartments	ΠΑΛΙΠΡΟΙΑ	
9	Minos Village	Lottos	
10	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	Agia Marina Restaurant	
11	Atrion Hotel	Κούπες Εστιατόριο	
12	Santa Marina Beach Hotel	Me Gusta Beach Bar Restaurant	
13	ΙΣΙΔΑ	Αλέτρι	
14	Hotel Eleftheria	Κουρούπης	
15	Iolida Village	Mithos <u>Restaurant</u>	
16	Kambos Village	Nireas Beach Bar Restaurant	
17	Eva Suites Hotel	Φωλιά	
18	CHC Galini Sea View	Ταβέρνα Ρόκα	
19	Nicolas Studios & Apts	Taverna Romantza	
20	Atlantica Caldera Village	Kri-Kri Restaurant	

Πίνακας 1.12: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Αγ. Μαρίας

1.4 Κύπρος και Τουρισμός

1.4.1.Εισαγωγή

Τόπος με ιστορία 10.000 χρόνων, φαινόμενο φυσικής ομορφιάς και γεωστρατηγικής σημασίας. Η Κύπρος έχει δει πολιτισμούς να έρχονται και να φεύγουν και διεκδικήθηκε από ιστορικές προσωπικότητες όπως ο Μέγας Αλέξανδρος και η Κλεοπάτρα. Η Αφροδίτη, θεά της ομορφιάς και του έρωτα έκανε την Κύπρο σπίτι της και την καθιέρωσε από τα αρχαία χρόνια ως σημείο προσέλκυσης ξένων ταξιδιωτών.

Σήμερα η Κύπρος είναι μια σύγχρονη χώρα στην οποία αβίαστα παντρεύονται ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός με τη μαγεία της ιστορικής και αρχαιολογικής μνήμης. Στην Κύπρο θα ανακαλύψετε τον ολοκληρωμένο τουριστικό προορισμό, τη σύγχρονη τουριστική υποδομή, τις σαγηνευτικές παραλίες, τις εύοσμες κατάσπαρτες με αμπελώνες και ελαιώνες βουνοπλαγιές και τις κατάφυτες με εσπεριδοειδή πεδιάδες.

Προτού οι στρατιές του Μεγάλου Αλέξανδρου κινήσουν για τις περίφημες εκστρατείες τους προς την Ανατολή και τις μέχρι τότε ακατάκτητες χώρες, οι στόλοι τους έκαναν σταθμό στα λιμάνια της Κύπρου για ανεφοδιασμό και ετοιμασίες. Η ίδια αυτή στρατηγική τοποθεσία, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, Ευρώπη, Ασία και Αφρική, η οποία έκανε την Κύπρο ένα κρίσιμης σημασίας σημείο αφετηρίας για τη διευρυνόμενη αυτοκρατορία του Αλέξανδρου κάνει και σήμερα το νησί ένα επιθυμητό κέντρο για μια πιο γαλήνια θαλάσσια δραστηριότητα: τις κρουαζιέρες. Είτε πρόκειται για κρουαζιέρα με αφετηρία την Κύπρο, είτε ως σταθμός σε

κρουαζιέρα (port of call) ή ως επιλογή πτήσης με κρουαζιέρα (fly and cruise), η Κύπρος σήμερα συγκαταλέγεται ανάμεσα στους δημοφιλέστερους προορισμούς κρουαζιέρων της Μεσογείου.

Η θέση της Κύπρου στο ανατολικότερο σημείο της Μεσογείου την κάνει ένα φυσικό σημείο αφετηρίας για ταξίδια στην εκπληκτικά ποικιλόμορφη αυτή περιοχή. Σε ολόκληρη τη διάρκεια του χρόνου ακτοπλοϊκές εταιρείες με έδρα το νησί μεταφέρουν Κύπριους και ξένους στο μεγαλείο της αρχαίας Αιγύπτου, στα αξιοθέατα του Ισραήλ και του Λιβάνου και, ασφαλώς, στα ελληνικά νησιά. Κάθε χρόνο φεύγουν γύρω στις 800 «μίνι κρουαζιέρες» αυτού του είδους από το λιμάνι της Λεμεσού, ένα από τα σημαντικότερα λιμάνια κρουαζιέρων της Μεσογείου, μεταφέροντας περίπου 250.000 επιβάτες.

Πολλά διεθνή κρουαζιερόπλοια χρησιμοποιούν την Κύπρο ως κύριο σταθμό στα διεθνή ευρωπαϊκά και μεσογειακά δρομολόγια τους. Κάθε χρόνο πάνω από 30 από τα καλύτερα διεθνή κρουαζιερόπλοια πραγματοποιούν περισσότερους από 80 σταθμούς στα λιμάνια της Λεμεσού και της Λάρνακας μεταφέροντας άνω των 100.000 επιβατών οι οποίοι επισκέπτονται τα σπουδαιότερα αξιοθέατα της Κύπρου

ΑΦΙΞΕΙΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΛΙΣΤΑ ΧΩΡΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ)		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	GERMANY	161.6	182.7	152.8	138.5	132.1	131.2	139.2	157.9	144.4	98.9	86.4
	ENGLAND	1,332.9	1,391.8	1,360.1	1,282.9	1,242.7	1,069.2	996.0	1,020.7	959.5	891.2	871.5
	BELGIUM	20.7	22.9	24.3	23.2	26.4	23.0	24.1	27.3	25.9	28.8	26.1
	HOLLAND	32.2	29.5	28.2	26.7	26.3	31.0	34.2	41.6	33.0	20.2	22.2
	LUXEMBOURG	681.0	657.0	869.0	4.7	4.4	3.0	3.4	3.2	2.6	526.0	900.0
	FRANCE	46.8	52.8	37.8	41.4	36.1	26.2	28.7	34.4	36.0	27.2	29.2
	AUSTRIA	28.6	37.0	23.8	24.4	26.6	27.5	21.6	23.3	23.2	16.8	23.7
	SWITZERLAND	41.3	40.3	41.6	41.5	38.6	38.8	41.7	45.5	46.9	41.7	48.9
	ITALY	20.7	20.2	17.9	19.2	16.9	15.6	13.0	16.8	34.4	23.5	14.5
	SPAIN	5.4	4.9	4.2	4.1	3.6	3.1	4.0	4.8	5.5	4.4	3.1
	PORTUGAL	1.3	1.4	1.2	1.1	855.0	1.1	1.2	1.0	925.0	742.0	698.0
	IRELAND	44.3	52.7	47.5	35.9	23.6	18.5	10.5	9.7	7.8	6.0	2.9
	FINLAND	31.7	29.3	30.3	21.5	32.3	32.8	32.9	36.3	29.2	28.4	23.9
DENMARK	30.3	29.5	30.8	34.8	38.2	29.7	30.3	34.1	31.8	30.0	30.6	
SCANDINAVIA	SWEDEN	84.0	88.1	94.0	121.0	124.9	108.3	109.7	112.2	117.3	118.0	106.7
	NORWAY	50.7	48.3	50.7	53.4	63.5	60.2	63.3	64.0	69.4	65.7	56.7
	GREECE	133.4	130.2	126.8	139.8	133.0	131.9	127.7	138.7	133.0	105.0	101.0

EASTERN EUROPE	ROMANIA	4.0	5.0	7.0	14.5	20.3	19.9	20.0	30.6	20.6	14.8	18.2
	BULGARIA	2.5	3.4	3.8	10.1	10.7	8.9	8.9	10.2	10.4	6.6	8.0
	OTHERS	154.8	164.3	190.8	231.9	266.7	229.2	308.1	432.9	584.2	718.7	776.7
AMERICA		22.9	29.0	26.4	30.4	27.8	23.7	31.4	32.1	25.1	27.7	19.9
OCEANIA		9.9	11.5	12.8	11.5	12.2	11.0	14.2	13.2	12.2	13.0	10.2
ASIA		78.4	81.5	76.0	90.4	83.7	85.2	97.7	90.0	100.5	104.4	148.4
AFRICA		10.0	13.0	11.4	13.3	12.3	12.3	11.1	11.7	11.1	13.0	11.0
	ΣΥΝΟΛΟ	2,349.0	2,470.1	2,400.9	2,416.1	2,403.8	2,141.2	2,173.0	2,392.2	2,464.9	2,405.4	2,441.2

Πίνακας 1.13: Αφίξεις Κύπρου (2004-2014) σε χιλιάδες

1.4.2 Δημοφιλέστεροι τουριστικοί προορισμοί στην Κύπρο

1.4.2.1 Πάφος

Αντίθετα με άλλες πόλεις της Κύπρου, η Πάφος έχει δύο ξεχωριστές γεωγραφικές περιοχές, οι οποίες αναπτύχθηκαν σε διαφορετικές φάσεις της ιστορίας: Τη Νέα Πάφο και το Κέντρο Πόλης της Πάφου (Κτήμα), που αναφέρονται συνήθως ως Κάτω και Πάνω Πάφος αντίστοιχα.

Η Νέα Πάφος, η οποία ιδρύθηκε τον 4ο π.Χ. αιώνα από τον τελευταίο Βασιλιά της Παλαίπαφου (σημερινά Κούκλια), έγινε η πρώτη πρωτεύουσα της Κύπρου από τον 4ο π.Χ. μέχρι τον 4ο μ.Χ. αιώνα. Ήταν η πρωτεύουσα των Πτολεμαίων και των Ρωμαίων. Η επίσκεψη του Αγίου Παύλου στην Κύπρο το 45 μ.Χ. σχετίζεται με τη Νέα Πάφο. Μεταξύ του 7ου και 10ου αιώνα μ.Χ., καταστράφηκε από συνεχείς Αραβικές επιδρομές, οι οποίες ανάγκασαν τον πληθυσμό να εγκαταλείψει τα παράλια και να αναζητήσει καταφύγιο σε ένα βραχώδη λόφο, με θέα προς τη Νέα Πάφο.

Το Κτήμα, το σημερινό Κέντρο Πόλης της Πάφου, χρησίμευσε ως φυσικό καταφύγιο που προστάτευε τους κατοίκους από τις επιδρομές. Η ονομασία Κτήμα, που συνδέεται με τους μεσαιωνικούς χρόνους, σημαίνει τη Βασιλική Κτήση, υποδηλώνοντας την ύπαρξη ενός Βασιλικού Φέουδου ή κτήματος, που ανήκε σε κάποιο ιππότη των μεσαιωνικών χρόνων όταν η Κύπρος ήταν κάτω από τους Λουζινιάνους (1192-1489). Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας (1571-1878), παρέμεινε μια πολίχνη με Τούρκο διοικητή (Πασά), ο οποίος είχε την έδρα του στο Κτήμα.

Στις αρχές της Αγγλοκρατίας (1878-1960), η περιοχή της Πάφου ήταν απομονωμένη από το υπόλοιπο νησί. Δεν ήταν παρά μόνο στη δεκαετία του 1920 που οι Βρετανοί κατασκεύασαν ένα δρόμο προς τη Λεμεσό, καθώς και νέα κυβερνητικά κτίρια. Τα πρώτα Ελληνικά σχολεία ιδρύθηκαν τη δεκαετία του 1880. Κατά τη διάρκεια του αγώνα του 1955-1959 εναντίον των Βρετανών, στο τέλος του οποίου η Κύπρος έγινε ανεξάρτητη Δημοκρατία, η Πάφος διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο.

Τρία χρόνια αργότερα σημειώθηκαν διακοινοτικές ταραχές σε όλη την Κύπρο και ο Μούτταλος, η παραδοσιακή Τουρκική Συνοικία της πόλης, χωρίστηκε από το Κέντρο Πόλης της Πάφου (Κτήμα). Μετά την Τουρκική εισβολή του Ιουλίου 1974, οι Ελληνοκύπριοι κατέφυγαν στο νότο, οι δε Τουρκοκύπριοι εγκαταστάθηκαν στο βορρά, περιλαμβανομένων των Τουρκοκυπρίων της Πάφου.

Το 1970, το όνομα Πάφος αντικατέστησε τις ονομασίες Νέα Πάφος και Κτήμα για ολόκληρη την πόλη, αν και ο κόσμος εξακολουθεί να αναφέρεται σ' αυτά ως Κάτω Πάφος και Κέντρο Πόλης Πάφου (Κτήμα).

Στη δεκαετία του 1980, η Πάφος εξελίχθηκε σε σημαντικό τουριστικό προορισμό και το 1980 τα μνημεία της Κάτω Πάφου τοποθετήθηκαν στον κατάλογο της ΟΥΝΕΣΚΟ ως Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, βάζοντας την Πάφο στον χάρτη ως την πολιτιστική πόλη της Κύπρου. Έτσι, η πρώτη πρωτεύουσα της Κύπρου στους Ελληνιστικούς και Ρωμαϊκούς χρόνους αναβίωσε ως το πιο σημαντικό τουριστικό κέντρο στο δυτικότερο άκρο του νησιού.

Αξιοθέατα του Κέντρου Πόλης της Πάφου (Κτήμα):

- Πάρκο Ηλία και Αυγούστας Μαλλιώτη: Ιδιωτικός κήπος με δύο εντυπωσιακά κτίρια που ανεγέρθηκαν στον από πάνω βράχο και τα οποία είναι αντιπροσωπευτικά δείγματα των πρώτων αρχοντικών του Κτήματος στις αρχές του 20ου αιώνα.
- Δημοτική Πινακοθήκη με έργα Πάφινων καλλιτεχνών.
- Πλατεία Μουσαλά: Βρίσκεται σε περίοπτη θέση με θέα προς τη Νέα Πάφο.
- Καθεδρικός Ναός Αγίου Θεοδώρου.
- Βυζαντινό Μουσείο
- Εθνογραφικό Μουσείο Γεώργιου Ηλιάδη και οικία Φιλίππου Λοΐζου: Δύο σημαντικά σπίτια που περικλείουν ολόκληρη την ιστορία του Κτήματος μεταξύ του τέλους του 19ου και αρχές του 20ου αιώνα.
- Συντριβάνι του «Κοιμώμενου Έρωτα»: Αντίγραφο του αυθεντικού αγάλματος του 1ου αιώνα που τώρα βρίσκεται στο Κυπριακό Μουσείο της Λευκωσίας.
- Πλατεία Δημαρχείου
- Δημοτική Βιβλιοθήκη: Νεοκλασικό κτίριο της δεκαετίας του 1940.
- Πλατεία Κένετι: Η κεντρική πλατεία της Πάφου.
- Λεωφόρος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου
- Εκκλησία Αγίου Κενδέα
- Οθωμανικά λουτρά: Κτίστηκαν το 1592 από τον Μεχμέτ Μπέη Εμπούμπεκιρ, διοικητή της Πάφου, και απετέλεσαν σημαντικό κοινωνικό κέντρο, τόσο για τους Τουρκοκύπριους όσο και για του Έλληνοκύπριους κατοίκους του Κτήματος.
- Δημοτική Αγορά
- Μούτταλος (η τουρκική γειτονιά του Κτήματος): Το όνομα Μουσαλλάς απηχεί το τέμενος Μους Αλλάχ της Οθωμανικής περιόδου, το οποίο μετατράπηκε σε ερείπια στις αρχές του 1990. Σε περίοπτη θέση με θέα προς τη Νέα Πάφο, έχει τοποιοτεχνηθεί έτσι ώστε να στεγάσει ένα κέντρο αναψυχής.
- Τέμενος Αγίας Σοφίας: Η αρχιτεκτονική του αποτελεί συνδυασμό Μεσαιωνικών και Οθωμανικών στοιχείων.

Ιδιαίτερες εκδηλώσεις στη πόλη της Πάφου είναι το Καρναβάλι, 50 ημέρες πριν από το Ελληνορθόδοξο Πάσχα, τα «Ανθεστήρια», η γιορτή των λουλουδιών την άνοιξη, το Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος τους καλοκαιρινούς μήνες και το Φεστιβάλ Όπερας «Αφροδίτη» στις αρχές του Σεπτέμβρη.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.14 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Πάφου, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΠΑΦΟΣ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Hadjiantoni Anna Hotel	Palia ilektriki	Μονή Χρυσορρογιάτισσας
2	Club St. George	Aqui Mediterranean Fusion Restaurant	Coral Bay
3	Smartline Paphos	Kyra Frosini Tavern	St. Solomon's Catacombs
4	Hilltop Gardens Hotel Apts.	Santa Marina Fish and chips	The First & Last Pub
5	Roman Boutique Hotel	Akis Tavern	Chris Andreou - Buggy, Jeep and Quad Bike Safaris
6	Pandream Hotel Apartments	The Moonlight Taverna	Fusion Therapy
7	Crystallo Apartments	Suite 48	Paphos Sea Cruises-Half Day Heaven
8	Constantinou Bros Asimina Suites Hotel	Agapinor Restaurant	Bar Street
9	Axiothea Hotel	Blue Olive	Undersea Walkers
10	Dionysos Central	Happy Island	Blue Lagoon
11	Apollonia Holiday Apartments	Michael's Tavern	EcoTour Adventures Cyprus
12	Kiniras Hotel	Rosatello Pub & Restaurant	Paphos Segway Tour
13	Basilica Holiday Resort	Martelli	Elea Golf
14	Anemi Hotel Apartments	Kambana Restaurant	George's Fun Bus
15	Sofianna Hotel Apts.	Koh-i-noor	Aphrodite's Rock Brewery
16	Vrachia Beach Resort	Doria Restaurant	Ride in Cyprus Ltd
17	Pagona Hotel Apartments	Baan Thai Kitchen	Paphos Wine Tours Day Tours
18	King's Hotel	Curry House	Byzantine Museum
19	Paphian Park Tourist Village	Vatouthkia	Paphos Ethnographic Museum
20	Tasmaria Hotel Apts.	Piatsa Greka Taverna	Adonis Baths Water Falls
21	Limnaria Gardens	Alea Café-Lounge Bar	Βασιλικοί Τάφοι
22	Neptune Hotel Apts.		Kato Paphos Archaeological Park
23	Princessa Vera Hotel Apartments		Aphrodite's Rock

Πίνακας 1.14: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Πάφου

1.4.2.2 Λεμεσός

Οι θρύλοι των βασιλιάδων και των βασιλείων τους και η απαρχή της οινοποιίας στο νησί χαρακτηρίζουν την περιοχή της Λεμεσού, η οποία ενσωματώνει τόσο το αρχαίο και το σύγχρονο στοιχείο.

Γνωστή ως η περιοχή του κρασιού, των εορτασμών και των αρχαίων βασιλείων, η Λεμεσός αποτελείται από την κύρια πόλη - η οποία βρίσκεται ανάμεσα σε δύο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους: την αρχαία πόλη-βασίλειο της Αμαθούντας στα ανατολικά και την αρχαία πόλη-βασίλειο του Κουρίου στα δυτικά και τις αγροτικές περιοχές με τα γραφικά ορεινά χωριά, όπου διατηρούνται ακόμα οι παλιές παραδόσεις και ασκούνται οι παραδοσιακές τέχνες.

Η Λεμεσός είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Κύπρου, το κύριο λιμάνι του νησιού και ένα πολυσύχναστο τουριστικό θέρετρο. Η Λεμεσός κατοικήθηκε από αρχαιοτάτων χρόνων και οι τάφοι που ανακαλύφθηκαν εκεί ανήκουν γύρω στον 2ο αιώνα π.Χ., ενώ άλλοι γύρω στον 8ο και 4ο αιώνα π.Χ. Οι λιγιστές αρχαιότητες που ανακαλύφθηκαν υποδεικνύουν ότι υπήρχε ένας μικρός οικισμός ο οποίος δεν κατάφερε να αναπτυχθεί και να ανθίσει. Η πόλη, τον 10ο αιώνα, ήταν γνωστή ως 'Νέμεσος' και ο Βυζαντινός αυτοκράτορας, Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος αναφέρεται στην πόλη με αυτό το όνομα.

Η ιστορία της πόλης είναι κυρίως γνωστή για τα γεγονότα του 1191 μ.Χ., τα οποία σημάδεψαν το τέλος της Βυζαντινής Κυριαρχίας στην Κύπρο. Ο Βασιλιάς της Αγγλίας, Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος, πρόβλεψε τη στρατηγική σημασία της Κύπρου ως βάση για να προμηθεύει τα στρατεύματα του που λάμβαναν μέρος στην Τρίτη Σταυρομαχία και κατέκτησε το νησί. Ο Ριχάρδος γιόρτασε το γάμο του με την Βερεγγάρεια στη Λεμεσό, όπου η τελευταία στέφθηκε Βασίλισσα της Αγγλίας.

Η Λεμεσός τότε παραδόθηκε στην Ενετική Αυτοκρατορία των Λουϊζιανών Βασιλιάδων του Μεσαιωνικού Κυπριακού Βασιλείου. Για περίπου τρεις αιώνες (1192-1489), η Λεμεσός διένυσε μια περίοδο αξιοσημείωτης προόδου. Το 1489 μ.Χ., Η Βασίλισσα της Κύπρου, Αικατερίνη Κορνάρο, παρέδωσε την Κύπρο στην πόλη της Βενετίας. Αυτό διήρκησε μέχρι την Τουρκική Κατοχή που έγινε το 1570 μ.Χ. ενώ το 1878 οι Βρετανοί κατέκτησαν την Κύπρο.

Η πόλη της Λεμεσού αναπτύχθηκε ραγδαία μετά την Τουρκική Εισβολή το 1974, όταν η Αμμόχωστος, μια από τις τουριστικότερες περιοχές της Κύπρου κατακτήθηκε από τον Τουρκικό στρατό. Ξενοδοχεία πολυτελείας, εστιατόρια, και αναρίθμητοι χώροι ψυχαγωγίας δημιουργήθηκαν και η πόλη σύντομα έγινε σημαντικό τουριστικό κέντρο.

Η Μαρίνα της Λεμεσού αποτελεί ένα μοναδικό στολίδι, ενώ τα εντυπωσιακά αρχαιολογικά μνημεία και η μήκους 15 χιλιομέτρων ακτή όπου βρίσκονται εστιατόρια, μπαρ, καφετέριες, καταστήματα και κέντρα ψυχαγωγίας συνθέτουν μια ακμάζουσα και πολύχρωμη πόλη.

Η περιοχή περιλαμβάνει επίσης δύο μοναδικούς υγρότοπους. Ο υδατοφράκτης Γερμασόγειας είναι ένα ήσυχο μέρος όπου μπορείτε να χαλαρώσετε, να κάνετε μια βόλτα, ή να βρείτε το ιδανικό σημείο για ψάρεμα με καλάμι, ενώ η Αλυκή Ακρωτηρίου είναι ιδανική για να παρατηρήσετε τη φύση και την άγρια πανίδα

(κυρίως πουλιά). Η περιβαλλοντική σημασία της Αλυκής και της γύρω περιοχής προβάλλεται στις νέες εγκαταστάσεις του Περιβαλλοντικού Κέντρου Ακρωτηρίου.

Η περιοχή της Λεμεσού απλώνεται μέχρι και τις ηλιόλουστες νότιες πλαγιές της οροσειράς του Τροόδους, όπου οι αμπελώνες σχηματίζουν ένα ευχάριστο πράσινο φόντο για την πόλη της Λεμεσού. Τα ορεινά χωριά της περιοχής είναι ευρέως γνωστά ως «Κρασοχώρια», διατηρούν τις παλιές παραδόσεις της αμπελουργίας και παράγουν μέχρι και σήμερα τα καλύτερα κρασιά του νησιού, καθώς και το φημισμένο γλυκό επιδόρπιο κρασί “Κουμανταρία”, ένα από τα παλαιότερα κρασιά στον κόσμο. Οι επισκέπτες μπορούν επίσης να βρουν ένα ήσυχο, αγροτικό καταφύγιο ανάμεσα στα πολλά που προσφέρει η περιοχή, όπου μπορούν να απολαύσουν την πεζοπορία και την ποδηλασία στην εξοχή.

Με την παράδοση στην αμπελουργία και την μαγευτική της ιστορία, από τις ακτές μέχρι και τα βουνά της, η περιοχή της Λεμεσού είναι γεμάτη από ευκαιρίες για νέες εμπειρίες για τους επισκέπτες.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.15 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Λεμεσού, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΛΕΜΕΣΟΣ			
A/A	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Estella Hotel Apartments	Mia Delicy	Kolossi Castle
2	Ajax Hotel	Al Borgo Pizzeria	Limassol Castle
3	Alasia Hotel	Sailor's Rest Lounge Bar Restaurant	Columbia Plaza
4	Kapetanio Hotel Limassol	Venezia	Governor's Beach
5	Harmony Bay Hotel	Restaurant Vivaldi	MY MALL Limassol
6	Poseidonia Beach Hotel	Limanaki Fish Restaurant	Guaba Beach Bar
7	Kapetanio Odysia	Benzai Sushi Bar	ESCAPE Limassol
8	Vegas Hotel	Le Frenchie bistro parisien	Sayious Adventure Park
9	Curium Palace Hotel	O Κουρσάρος	Κούριον
10	Caravel Hotel	Forsos Tavern	The Sanctuary Of Apollo
11	Park Beach Hotel	Draught	7 Seas
12	Aquamarina Hotel	Kalimera India	Platres Chocolate Workshop
13	Hotel Azur	Nama Tavern Restaurant	Υδάτινο Πάρκο Fasouri Watermania
14	Continental	Stretto	Όμοδος
15	Elena Beach Hotel	The Garden Restaurant	Kourion Beach
16	Jasmine Hotel Apartments	The Woodman Sports Pub and Restaurant	Lady Mile Beach
17	Ser Criso	Lofou Taverna	Donkey Sanctuary
18	Sylva Hotel	Shakespeare British Pub & Restaurant	
19	Atlantica Balmyra Beach	Syrian Arab Friendship Club	
20	Chez Nous Hotel	CHi Lounge	
21	Navarria Hotel		
22	Golden Arches Hotel		
23	Arsinoe Beach Hotel		

Πίνακας 1.15: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Λεμεσού

1.4.2.3 Πρωταράς

Ο Πρωταράς είναι παραθαλάσσιο προάστιο του Παραλιμνίου με όμορφες αμμώδεις παραλίες και πολλά ξενοδοχειακά συγκροτήματα. Εκεί πιστεύεται βρισκόταν το αρχαίο λιμάνι της Λεύκολλας.

Η ανεξαρτησία της Κύπρου το 1960 βρίσκει το Παραλίμνι να μπαίνει στην περίοδο της οικονομικής ανάπτυξης και ευμάρειας. Η φτωχή αγροτική κοινότητα έχει γίνει μια αναπτυγμένη προοδευμένη και πλούσια κωμόπολη, που δεν έχει να ζηλέψει τίποτε από τις ανέσεις τις πόλης. Το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων είναι ίσως το ψηλότερο της Κύπρου. Η τουρκική εισβολή του 1974 φέρνει τη μεγάλη καταστροφή στην Κύπρο και το Παραλίμνι επηρεάζεται σημαντικά. Ευτυχώς η στασιμότητα αυτή διαρκεί μόνο μερικά χρόνια. Γύρω στο 1978 αρχίζει η μεγάλη οικονομική ανάκαμψη της Κύπρου, που έχει χαρακτηριστεί ως οικονομικό θαύμα. Το Παραλίμνι βρίσκεται και πάλι στην πρωτοπορία. Αυτή τη φορά εκμεταλλεύεται τη φυσική ομορφιά της παραλιακής περιοχής του. Η νέα πηγή εισοδήματος είναι ο τουρισμός.

Η ανατολική παραλιακή περιοχή που είναι η καρδιά της γεωργικής παραγωγής αποκτά ένα άλλο σημαντικό ρόλο. Γίνεται μια από τις πιο σημαντικές τουριστικές περιοχές της Κύπρου. Ο Πρωταράς έχει ένα θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον, που συνδυάζει την καθαρή θάλασσα, το ωραίο τοπίο και την πλούσια βλάστηση. Έτσι μόλις άρχισε η τουριστική ανάπτυξη έγινε πόλος έλξης για τους επενδυτές και τους τουριστικούς επιχειρηματίες. Όλοι οι Παραλιμνίτες που έχουν γη στην περιοχή έχουν ως βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο στόχο τους να αξιοποιήσουν τη γη τους και να γίνουν τουριστικοί επιχειρηματίες.

Μια δεύτερη πόλη, τουριστική, δημιουργήθηκε στην περιοχή του Πρωταρά. Το καλοκαίρι σφύζει από ζωή. Εκεί συγκεντρώνονται χιλιάδες ντόπιοι και ξένοι τουρίστες, που έρχονται να απολαύσουν την ωραία θάλασσα και το θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.16 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης του Πρωταρά, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΠΡΩΤΑΡΑΣ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Flokkas Hotel Apts.	Kafkaros	Church of Profitis Elias
2	Sunrise Gardens Hotel	Irresistible	Fig Tree Bay
3	Louis Nausicaa Beach	Pinia	Dragon Divers - Day Dives
4	Lantiana Gardens Aparthotel	Poseidonio Restaurant	XS Watersports
5	Mandalena ApartHotel	Hippocampus Lounge	Magic Dancing Waters Show
6	Domniki Hotel	The Fresh House	Anastasia Aquamania Waterpark
7	Livas Hotel Apartments	Zucchini's	Ocean Aquarium
8	Louis Althea Beach Hotel	Super S	The Love Boat
9	Seagull Apartments	Nautilus Trattoria	Bell's Cocktail Bar
10	Mimosa Beach Hotel	Oscar Restaurant	Rockafellas Sports Bar
11	Debbie Xenia Hotel Apartments	DivaFolio Restaurant	Yia-Mas George's Pub Protaras
12	SunConnect Protaras Beach - Golden Star Htl	Zafiros	Windmills Diving Center

13	Adelais Bay Hotel	UMI Japanese & Sushi Bar	Παραλιακός Πεζόδρομος Πρωταρά
14	Paschalia Hotel	Rossos Bakery	
15	Paramount Aparthotel	Island Affair Restaurant	
16	Toxotis	Waves Cocktail Bar	
17	Crown Resorts Elamaris	Malthouse Beer n' Food	
18	St. Elias Resort	Captain Karas Restaurant	
19	Farkonia Apts (Protaras)	George Zefkas & Sons	
20	Chrysland Cove Hotel	Veranda Italian Restaurant	
21	Chrystalla Hotel		
22	Vrissaki Beach Hotel		
23	Sweet Memories		
24	Smartline Protaras Hotel		
25	Kapetanios Bay Hotel		
26	Astreas Beach Hotel Apartments		
27	Artemis Hotel Apartments		
28	Papantonia Hotel Apartments		
29	Narcissos ApartHotel		
30	Tsokos Polycarpia Hotel		

Πίνακας 1.16: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Πρωταρά

1.4.2.4 Λευκωσία

Κοσμοπολίτικη, λαμπερή και πολυσύχναστη, η πρωτεύουσα του νησιού Λευκωσία αποτελεί έναν μοναδικό συνδυασμό μιας αρχαίας οχυρωμένης πόλης και μιας σύγχρονης μητρόπολης που κινείται σε γοργούς ρυθμούς και η οποία είναι το επίκεντρο των επιχειρήσεων και της εμπορικής δραστηριότητας του νησιού.

Δεν υπάρχουν όρια στις επιλογές που προσφέρει η Λευκωσία, συνδυάζοντας το σύγχρονο στοιχείο με την παράδοση. Η αγορά της συνδυάζει καταστήματα στο κέντρο της πόλης, μεγάλα εμπορικά κέντρα, γραφικά καταστήματα σε παραδοσιακές συνοικίες και στενά δρομάκια. Η νυχτερινή ζωή είναι ένα μείγμα των δημοφιλών τάσεων αλλά και πιο αποκλειστικών επιλογών, με μοντέρνα μπαράκια να φωλιάζουν μέσα σε παλιά, ιστορικά μνημεία. Μια πληθώρα από ενδιαφέροντα μουσεία και γκαλερί αναμειγνύονται με χώρους διασκέδασης και ψυχαγωγίας για όλη την οικογένεια. Και οι γαστρονομικές επιλογές είναι εξίσου διαφορετικές και ανάμεικτες όσο και ο γενικότερος χαρακτήρα της πόλης.

Η επίσκεψή σας στην παλιά πόλη θα σας μεταφέρει πίσω στο Μεσαίωνα, καθώς το αρχαίο αυτό μέρος της Λευκωσίας περιβάλλεται από Ενετικά τείχη και προμαχώνες σε σχήμα καρδιάς. Παρόλο που θα κάνετε αυτό το ταξίδι πίσω στο χρόνο, θα βρίσκεστε μόνο μια ανάσα από μια μοντέρνα, ευρωπαϊκή πρωτεύουσα.

Καθώς απομακρύνεστε από την πόλη και εισέρχεστε στην αγροτική περιφέρεια, ένας διαφορετικός κόσμος ξεδιπλώνεται μπροστά σας, ήρεμος και γραφικός, που εκτείνεται σε όλη την ύπαιθρο και στα ορεινά χωριά προσφέροντας επιπλέον δραστηριότητες, όπως η πεζοπορία και η ποδηλασία, σε ένα παραδοσιακό περιβάλλον.

Πρόκειται για μια πόλη που βρίσκεται πάντα εν κινήσει. Τα διάφορα επίπεδα της, τα ποικίλα αξιοθέατα και τα ετερόκλητα χαρακτηριστικά της, την καθιστούν την πρωτεύουσα του νησιού από κάθε άποψη. Ως η μόνη διαιρεμένη πρωτεύουσα στον κόσμο, η Λευκωσία και η γύρω περιοχή είναι το κέντρο του νησιού με ενδιαφέρον παρελθόν πανέμορφη φυσική ομορφιά

Η περιοχή είναι γεμάτη με ιστορία και πολιτισμό, και η γοητευτική παλιά πόλη περιβάλλεται από τεράστια Ενετικά τείχη, και με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση μουσείων, γκαλερί τέχνης και θρησκευτικά και ιστορικά μνημεία. Φεύγοντας από την πολυσύχναστη πρωτεύουσα, η περιοχή στη συνέχεια επεκτείνεται στην ύπαιθρο, όπου μια διαφορετική πλευρά ξεδιπλώνεται μέσα σε περιβόλια, ελαιώνες, δάση και λόφους.

Ο επισκέπτης θα συναντήσει τα ερείπια των πόλεων-βασίλεια, εκείνα της Ταμασού και Ιδαλίου (και τα δύο νότια της Λευκωσίας). Η Ταμασός χτίστηκε κοντά σε ένα σημαντικό ορυχείο χαλκού και γνώρισε μεγάλη άνθηση κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους - όταν η Κύπρος ήταν γνωστή για το χαλκό της. Στο χώρο του Ιδαλίου, υπάρχει ένα μουσείο με εκθέματα από ανασκαφές της περιοχής.

Επίσης η επαρχία Λευκωσίας εκτείνεται μέχρι το πευκόδασος των βουνών του Μαχαιρά, το οποίο τοπίο γίνεται όλο και πιο γραφικό, με σημαντικά αξιοθέατα, όπως το αρχαίο μοναστήρι του Μαχαιρά και του Αγίου Ηρακλειδίου Μονή.

Υπάρχουν επίσης μια πληθώρα από γραφικά, ορεινά χωριά που αποτελούν μέρος των αγροτικών περιοχών της περιφέρειας, με πλακόστρωτα δρομάκια και διατηρημένα πέτρινα και πλίνθινα σπίτια, προσφέροντας μια γεύση από τη ζωή του χωριού στην Κύπρο. Αξίζει να επισκεφθείτε το χωριό Φικάρδου, το οποίο έχει ανακηρυχθεί εθνικό μνημείο, και τιμήθηκε με το βραβείο Europa Nostrato 1987 για τα αναπαλαιωμένα σπίτια του 18ου αιώνα με αξιόλογα ξυλόγλυπτα και λαϊκή αρχιτεκτονική. Άλλα ενδιαφέροντα χωριά περιλαμβάνουν την Άλωνα, τον Πρόδρομο, τον Πεδουλά, στην Κακοπετριά και το Παλαιχώρι.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.17 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Λευκωσίας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΛΕΥΚΩΣΙΑ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Hilton Park Nicosia	Cook Shop	Λεβεντειος Πινακοθηκη
2	Hilton Cyprus	Syrian Arab Friendship Club	Shacolas Tower Museum & Observatory
3	Asty Hotel	Moondog's Bar & Grill	Cyprus Museum
4	Crown Inn Hotel	Artisan's Burgerbar	Buyuk Han
5	Centrum Hotel	No Reservations	Machairas Monastery
6	Altius Boutique Hotel	Louis Taverna & Restaurant	Panagia Asinou Church
7	ΣΕΜΕΛΗ	Barrique Wine & Deli	Selimiye Mosque
8	Almond Business Suites	Brasserie Au Bon Plaisir	Leventis Municipal Museum of Nicosia
9	Royiatiko Hotel	Fanous Lebanese Restaurant	Ledra Street Crossing Point

10	Golden Tulip Nicosia Hotel and Casino	Vino Cultura	Segway Station Tour Experience
11	Merit Lefkosa Hotel & Casino	Souvlaki Bar	Archbishop Makarios III Foundation - Byzantine Museum and Art Galleries
12	Europa Plaza Hotel	Akakiko	Escape the Room
13	Cleopatra Hotel	Aperitivo Jetset Lounge	Famagusta Gate
14	Castelli Hotel	Marzano	Venetian walls of Nicosia
15	Sky Hotel	El Sabor Latino	
16	Tylos Beach Hotel	Avo	
17	Denis Hotel	Limoncello Deli-Bar	
18	Rimi Hotel	Sawa Syrian Restaurant	
19	City Royal Hotel & Casino	Caraffa Bastione	
20	Saray Hotel	Sushi La Bar & Grill - Nicosia	
21	Holiday Inn Nicosia City Centre		
22	The Classic Hotel		

Πίνακας 1.17: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Λευκωσίας

1.4.2.5 Αγία Νάπα

Ευρισκόμενο στην επαρχία Αμμοχώστου, το πάλαι ποτέ ήσυχο ψαροχώρι της Αγίας Νάπας, είναι φημισμένο για τις εκπληκτικές ακτές του, καθώς και για την παγκόσμια κατάταξή του σαν κορυφαίος προορισμός για νυχτερινή ζωή. Έχοντας μερικές από τις καλύτερες παραλίες του νησιού, οι ακτές της Αγίας Νάπας ποικίλουν από πολύβουες σε απομονωμένες, ενώ η περιοχή περιλαμβάνει επίσης το Δασικό Πάρκο Κάβο Γκρέκο, το οποίο είναι ιδιαίτερα όμορφο με όρμους, σπηλιές, σπάνια χλωρίδα και πανίδα και εκπληκτική θέα.

Η καρδιά του χωριού είναι η πλατεία του, όπου βρίσκεται και το Μεσαιωνικό μοναστήρι το οποίο αποτελεί ένα ήσυχο ορόσημο κατά τη διάρκεια της ημέρας, ενώ το βράδυ η περιοχή ζωντανεύει όταν τα μπαρ και τα κλαμπ γεμίζουν με κόσμο. Η πλατεία είναι επίσης το σκηνικό για πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, μεταξύ των οποίων το Μεσαιωνικό Φεστιβάλ τον Οκτώβριο, το Παιδικό Φεστιβάλ και το Καλοκαιρινό Φεστιβάλ Αγίας Νάπας για τα Παιδιά, το Διεθνές Φεστιβάλ το Σεπτέμβριο και το σημαντικό θρησκευτικό φεστιβάλ της Εορτής της Παναγίας Θεοτόκου στις 8 Σεπτεμβρίου.

Στα αξιοθέατα περιλαμβάνονται το Δημοτικό Μουσείο «Θάλασσα», ο αρχαιολογικός χώρος της Μακρονήσου (με τάφους που χρονολογούνται από την Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο), οι διάφορες θαλάσσιες σπηλιές (όπως τα Παλάτια και η Γέφυρα του Κόρακα), το γραφικό λιμανάκι, το Διεθνές Πάρκο Γλυπτικής και δίπλα το Πάρκο Μεσογειακών Φυτών με κάκτους και παχύφυτα, το παλιό υδραγωγείο, τη Γέφυρα των Εραστών με τις κλειδαριές αγάπη της και σημαντικά θρησκευτικά μνημεία όπως τα παρεκκλήσια της Αγίας Θέκλας και των Αγίων Αναργύρων.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.18 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Αγίας Νάπας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Napa Prince Hotel Apartments	Glasshouse Lounge Restaurant	Υδάτινο Πάρκο WaterWorld
2	Evabelle Napa Hotel	Ev γεύω ταβερνάκι	Captain Marko Cruises
3	Nissiana Hotel & Bungalows	Nikitas	Red Bus Cyprus
4	Melpo Antia Hotel Apartments	The Stumble Inn	Glyki Nero Beach
5	Kaos Hotel Apartments	Dione Restaurant	Marrakech Spa
6	So White Boutique Suites	The Agrotikon Restaurant & Bar	Μονή Αγίας Νάπας
7	Corfu Hotel	Zaatar Lebanese & Syrian	The Black Pearl
8	Margadina Hotel	Gary's Bar & Grill	Olympian Divers
9	Euronapa Hotel Apartments	Helvetia Restaurant	Ayia Napa Square
10	Okeanos Beach	Destino	Parko Paliatso Fun Fair & Luna
11	Tasia Maris Sands Beach Hotel	Paulas Restaurant	Senior Frog's
12	Melissi Beach Hotel	The Deck	Aphrodite II - Summer Line
13	Petrosana	Al Ritrovo Italian Restaurant	I Love Ayia Napa Sculpture
14	Bellini Bungalows	Asador Restaurant	Thalassa Municipal Museum
15	New Famagusta Hotel	Apple Restaurant	Blue Lagoon
16	Mon Repos Design Hotel	Eleana	Pantachou Beach
17	Tasia Maris Oasis	Tony's Taverna	The Castle Club
18	Sunwing Resort Sand Bay	The King's Sword	Nissi Beach
19	Christofinia Hotel	Meze Maestro	Makronissos Beach
20	Kermia Beach Bungalow Hotel	Stamna	Konnos Bay
21	Aktea Beach Village	Karousos Beach Restaurant	Ayia Thekla Beach
22	Piere Anne Beach Hotel	Terrazza Restaurant	Landa Beach
23	Liquid Hotel Apartments	Markos Fish Tavern	Cape Greco National Forest Park
24	Nissi Park Hotel	Liquid Café Bar	
25	Christabelle Hotel Apartments	Fiji	
26	Stavrolia Hotel Apartments	Mangas Meze House	
27	Atlantis Resort	Moo Moo Restaurant	
28	Marina Hotel	Abacus Restaurant and Lounge	
29	Eleana Hotel Apts.	Olive Tree Restaurant	
30	Panthea Holiday Village		
31	Efi Hotel Apts.		
32	Cyprotel Florida		
33	Carina Hotel Apartments		
34	Diomylos Hotel Apts.		
35	Salmay Apartments		
36	River Reggae Apartments		
37	Nicholas Hotel Apartments		
38	Kalypso Hotel		

Πίνακας 1.18: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Αγ. Νάπας

1.4.2.6 Λάρνακα

Όμορφη και μικρή, εύκολα προσβάσιμη και πραγματικά αυθεντική, η Λάρνακα είναι η αρχαιότερη ψυχή του νησιού, η μακροβιότερη περιοχή της Κύπρου που κατοικείται χωρίς διακοπή, με μια ιστορία που χρονολογείται για περισσότερα από 4.000 χρόνια. Είναι πλούσια σε αρχαίο πολιτισμό και ταυτόχρονα αποτελεί μια ακμάζουσα και σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη που έχει να προσφέρει τα καλύτερα στοιχεία και από τους δυο αυτούς κόσμους.

Όπως θα διαπιστώσουν και οι ίδιοι οι επισκέπτες, ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της Λάρνακας είναι ότι δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ του θέρετρου και της ίδιας της πόλης, τόσο οι ντόπιοι όσο και οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν την καθημερινή εμπειρία μιας γοητευτικής και ποικιλόμορφης πόλης της Μεσογείου, τις όμορφες ακτογραμμές της, καθώς και ένα μείγμα από παραδοσιακά και κοσμοπολίτικα κτίσματα και εντυπωσιακά μνημεία. Η Λάρνακα συνδυάζει αρμονικά και τα δυο της πρόσωπα, το μοντέρνο και το παραδοσιακό.

Ένα από τα πιο δημοφιλή σημεία της πόλης είναι η πολυσύχναστη προκυμαία των Φοινικούδων, με τους όμορφους φοίνικες κατά μήκος της, η οποία πλαισιώνεται από την παραλία, εστιατόρια και χώρους αναψυχής. Η ακτή των Φοινικούδων ενώνεται με τον παραθαλάσσιο πεζόδρομο της Πιαλέ Πασά - ο οποίος διέρχεται από γραφικές παλιές γειτονιές και ψαροταβέρνες - ενώ στο εμπορικό κέντρο της πόλης που βρίσκεται στον παράλληλο ακριβώς δρόμο, μπορείτε να βρείτε τα πάντα και να επισκεφθείτε τον μεγάλο καθεδρικό ναό του Αγίου Λαζάρου. Ως ο Πολιούχος Άγιος της πόλης, η ιστορία και το μνημείο του Αγίου Λαζάρου αποτελούν διαρκή σύμβολα της σημαντικής θρησκευτικής ιστορίας της Λάρνακας.

Η Λάρνακα είναι επίσης η πιο κεντρικά τοποθετημένη πόλη του νησιού, προσφέροντας εύκολη πρόσβαση σε άλλες περιοχές, ενώ τα μικρά και γραφικά χωριά της υπαίθρου της, φημίζονται για τα τοπικά χειροτεχνήματα τους. Η προοδευτική πόλη της Λάρνακας σας περιμένει για να γνωρίσετε την μοναδική τοπική ατμόσφαιρα, προσφέροντας όλα όσα ζητά ένας απαιτητικός επισκέπτης.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.19 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Λάρνακας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΛΑΡΝΑΚΑ			
A/A	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Lithos Hotel	Lambros Fish & Chips	Alpha Divers Dive Centre
2	Hotel Opera	Aquarium Bar Cafe	Finikoudes Beach
3	Frangiorgio Hotel	Grada Tavern	Mckenzie Beach
4	Pasianna Hotel	Vlachos Tavern	Larnaka Salt Lake
5	Amorgos Boutique Hotel	Italia Spaghetteria	Larnaka Marina
6	San Remo Hotel	To Sieradiko	Άγιος Λάζαρος
7	Les Palmiers Beach Hotel	Art Cafe 1900	Zenobia Wreck
8	Sun Hall Hotel	The Balti House	Dive-In Larnaca
9	Sveltos Hotel	Panos Steak House	Hala Sultan Tekke
10	Frixos Suites Hotel	Aldente Cucina Italiana	Larnaka Medieval Castle
11	Lysithea Beach Hotel	MARZANO	Kamares Aqueduct

12	Eleonora Hotel	Kalamaki Bar	CTO Beach
13	Lucky Hotel Apartments	Zephyros	Viking Divers
14	Lithos Hotel	Voreas Tavern	Kition Archaeological Site
15	easyHotel Larnaca	Lysia Restaurant	
16	Flamingo Beach Hotel	Alexander	
17	Larco Hotel	Portokali Restaurant	
18	Petrou Bros Hote	Nippon	
19	Golden Bay Beach Hotel	Masalas Indian Restaurant	
20	Lordos Beach Hotel	Monte Carlo	
21	Cactus Hotel		
22	The Ciao Stelio Deluxe Hotel		

Πίνακας 1.19: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Λάρνακας

1.4.2.7 Κερύνεια

Η Κερύνεια ή Κυρήνεια είναι παραθαλάσσια πόλη της Κύπρου που βρίσκεται περί το μέσον της βόρειας ακτής της. Αποτελεί πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας που εκτείνεται από το ακρωτήριο Κορμακίτη μέχρι τη λεγόμενη των "Αχαιών ακτή", περιλαμβάνοντας και το μεγαλύτερο μέρος της οροσειράς του Πενταδάκτυλου. Το 1974 οι Ελληνοκύπριοι κάτοικοι της εκδιώχθηκαν από τον τουρκικό στρατό.

Η Κερύνεια αποικήθηκε από τους Αχαιούς από τα προϊστορικά χρόνια (1300π.Χ.). Σύμφωνα με την Ελληνική μυθολογία η Κερύνεια ιδρύθηκε από τους Αχαιούς Κηφέα και Πράξανδρο που κατέληξαν εκεί όταν επέστρεφαν στη πατρίδα τους από τον Τρωικό πόλεμο, οι ήρωες έδωσαν στη νέα πόλη το όνομα της πόλης τους της Κερύνειας που βρίσκεται στην Αχαΐα.

Η Κερύνεια, μαζί με τη γειτονική της Λάπηθο (μεγάλο χωριό σήμερα), αποτελούσαν κατά την αρχαιότητα ένα από τα σημαντικά ελληνικά βασίλεια της Κύπρου. Οι Βυζαντινοί είχαν οχυρώσει την Κερύνεια κατά τον 11ο/12ο αιώνα. Το φρούριο της πόλης, που σώζεται και σήμερα και δεσπόζει του μικρού της λιμανιού, ενισχύθηκε από τους Φράγκους κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας (1192-1489) και από τους Βενετούς κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας (1489-1570). Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας η Κερύνεια υπήρξε σημαντική πόλη και το βόρειο λιμάνι της Κύπρου (το κύριο προς την Ευρώπη).

Η πόλη γνώρισε τον πόλεμο το 1210-1233, όταν ο Γερμανός Αυτοκράτορας Φρειδερίκος Β' προσπάθησε να θέσει την Κύπρο υπό την κυριαρχία του, και το 1374, όταν η πόλη απέκρουσε με επιτυχία μια σκληρή πολιορκία της από τους Γενουάτες. Και άλλα πολεμικά επεισόδια, κατά καιρούς, σημάδευσαν την ιστορία της. Το Σεπτέμβριο του 1570 παραδόθηκε αμαχητί στους Οθωμανούς Τούρκους, λίγο μετά την πολιορκία και άλωση της πρωτεύουσας Λευκωσίας. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας (1570-1878), βρισκόταν σε κατάσταση παρακμής, όπως άλλωστε και ολόκληρη η Κύπρος. Κατά την περίοδο της Αγγλοκρατίας (1878-1960), γνώρισε περιορισμένη μόνο ανάπτυξη, εξαιτίας κάποιων έργων υποδομής που είχαν γίνει και που περιλάμβαναν βελτιώσεις του μικρού και γραφικού λιμανιού της. Μετά την ανεξαρτησία της Κύπρου (1960), η Κερύνεια άρχισε να αναπτύσσεται με γοργό ρυθμό, ιδίως τουριστικά.

Το όμορφο περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται κτισμένη, με την οροσειρά του Πενταδακτύλου στα νότιά της (συνδυάζοντας έτσι βουνό και θάλασσα) και τα αρχαία μνημεία στην ίδια την πόλη και γύρω από αυτή, ήταν αρκετοί λόγοι για να αποκτήσει η Κερύνεια διεθνή τουριστική φήμη. Στη θαλάσσια περιοχή της πόλης βρέθηκε και ένα αρχαίο ναυάγιο εμπορικού ελληνικού πλοίου του 4ου π.Χ. αιώνα, που ανελκύστηκε το 1967 και τοποθετήθηκε στο φρούριο της πόλης. Το σημαντικό αυτό αρχαιολογικό εύρημα έγινε διεθνώς γνωστό ως «το πλοίο της Κερύνειας». Η Κερύνεια καταλήφθηκε από τα τουρκικά στρατεύματα τον Ιούλιο 1974 και εξακολουθεί να είναι κατεχόμενη πόλη.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.20 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Κερύνειας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΚΕΡΥΝΕΙΑ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Merit Royal	L'Artisan	Μονή Μπελαπαίς
2	Oscar Resort Hotel	Grida Balik Restaurant	Kyrenia Castle
3	Merit Park Hotel & Casino	The Terrace	Κάστρο Βουφαβέντο
4	High Life	Kyrenia Tavern	Ancient Shipwreck Museum
5	Dome Hotel	Whiskey joe's Bar Kyrenia	Aphrodite Boat Tours
6	Hotel Pia Bella	Morellis Cypriot Authentic Bar & Restaurant	Green Heights Park
7	The Arkin Colony Hotel	Ikimiz Restaurant	Κάστρο Αγίου Ιλαρίωνα
8	Hotel Club Z	Archway Restaurant	Λιμάνι Κυρήνειας
9	The Ship Inn	Jashan's Indian Restaurant North Cyprus	Alagadi Turtle Beach
10	Vuni Palace Hotel	Bella Moon	Cyprus Active
11	Sammy's Hotel	Punjab Restaurant Lapta	
12	The Olive Tree Hotel	The House	
13	Park Palace Hotel	Courtyard Inn	
14	Onar Holiday Village	Carpenters	
15	Hotel kyrenia	Bo Thai	
16	Savoy Ottoman Palace	Stone Arch	
17	Ambelia Village	Buffavento restaurant	
18	Rocks Hotel Casino	I Belli	
19	High hotel	Tervetuloa Restaurant	
20	Melina Hotel	The Veranda Restaurant	
21	Lapida Hotel		
22	Korineum Golf & Beach Resort		
23	Citrus Tree Gardens		
24	Club Simena		
25	Ada Beach Hotel		

Πίνακας 1.20: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Κερύνειας

1.4.2.8 Πόλις

Η Πόλις (ή Πόλη Χρυσοχούς) βρίσκεται σε μία από τις πιο όμορφες περιοχές της Κύπρου, κοντά σε ρομαντικές τοποθεσίες, εκεί που η θεά του έρωτα και της ομορφιάς, η Αφροδίτη, συναντούσε τον αγαπημένο της Άδωνη. Βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά γωνιά της Κύπρου, πλησίον του ακρωτηρίου του Ακάμα. Είναι κτισμένη σε μια περιοχή χαρισματική με πλούσιο φυσικό περιβάλλον και θαυμάσιες παραλίες. Ο Δήμος Πόλης Χρυσοχούς έχει το προνόμιο να αποτελεί έναν από τους πιο ιστορικούς Δήμους της Κύπρου, ιδρυθείς το 1882 από τα πρώτα κιόλας χρόνια της Βρετανικής αποικιοκρατίας, και έχει πληθυσμό 3.500, και έκταση 1925 εκτάρια. Η σημερινή Πόλη Χρυσοχούς είναι συνέχεια των αρχαίων πόλεων του Μαρίου και της Αρσινόης και αποτελεί τον κεντρικό άξονα της κοινωνικής, οικονομικής και πνευματικής ζωής των κατοίκων του διαμερίσματος Πόλης Χρυσοχούς, που συνολικά αριθμούν 15.000. Η Πόλη Χρυσοχούς βρίσκεται σε απόσταση 35 χιλιομέτρων από την πόλη της Πάφου και 45 χιλιόμετρα από το αεροδρόμιο Πάφου.

Η ιστορία και η παράδοση της περιοχής είναι πλούσια και ανάγεται από τους ομηρικούς χρόνους, όταν μετά τον Τρωικό πόλεμο, οι αρχαίοι μεταλλωρύχοι εγκαθίστανται στο μέρος αυτό, γνωστό από τα πλούσια κοιτάσματα χαλκού που υπάρχουν. Ιστορικά εδώ άκμασε ήδη από τον 8ο αιώνα π.χ. η αρχαία πόλη του Μαρίου, ένα από τα δέκα βασίλεια της Κύπρου, και στην περιοχή εντοπίζονται συνεχώς αρχαιότητες που ανήκουν στο Ελληνικό αυτό βασίλειο της αρχαίας Κύπρου.

Η περιοχή προσφέρεται ιδιαίτερα για άτομα με ειδικά ενδιαφέροντα που αγαπούν τις δραστηριότητες στις διακοπές τους. Αποτελεί κατάλληλο καταφύγιο για ψυχική, φυσική χαλάρωση και αναψυχή. Η Πόλη Χρυσοχούς είναι η αγαπημένη περιοχή των εκλεκτικών και απαιτητικών που αναζητούν την ποιότητα στις διακοπές τους σε ένα φιλικό και κοινωνικό περιβάλλον. Διαθέτει ποικιλία τουριστικών καταλυμάτων για κάθε γούστο και κάθε απαίτηση: πολυτελή ξενοδοχεία, τουριστικά χωριά, διαμερίσματα με όλες τις ανέσεις, επαύλεις με ιδιωτικές πισίνες. Για τους λάτρεις της φύσης και της κατασκήνωσης υπάρχει ακόμη και κατασκηνωτικός χώρος δίπλα από τη θάλασσα σε ένα δάσος από ευκαλύπτους.

Οι πολύ καλά οργανωμένες Δημοτικές παραλίες, η Δημοτική Ακτή και η ακτή του Κατασκηνωτικού χώρου, συγκαταλέγονται στις πιο καθαρές παραλίες της Κύπρου και της Ευρώπης, και για αυτό το λόγο πήραν την Ευρωπαϊκή βράβευση «Γαλάζια Σημαία». Μπορεί ακόμη κάποιος να επιλέξει την περιοχή αυτή των ερώτων της θεάς της αγάπης για να τελέσει το γάμο του σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους στο Δήμο της Πόλης. Επίσης, ο Δήμος Πόλης Χρυσοχούς μαζί με άλλες περιοχές της επαρχίας Πάφου έχουν αποσπάσει το χρυσό βραβείο στον Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό «ΑΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ» για το 2013 και πέτυχαν έτσι την απόκτηση μιας θέσης στο στους 20 πιο αειφόρους τουριστικούς προορισμούς στην Ευρώπη, ανάμεσα σε 1000 υποψήφιος.

Ο Δήμος Πόλης Χρυσοχούς και ολόκληρη η επαρχία της Πάφου περιλαμβάνεται στη λίστα των παράκτιων προορισμών ποιότητας της Ευρώπης «THE TOP 20 SUSTAINABLE DESTINATIONS» και προωθείται ως ο προορισμός που φροντίζει ώστε το περιβάλλον να παραμένει καθαρό και ακολουθεί πρακτικές για προστασία και ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Στο Δήμο Πόλης

Χρυσοχούς της ποιότητας, ο επισκέπτης μπορεί να συνδυάσει ξεκούραστες, αλλά και ασφαλείς διακοπές, παράδοση και πολιτισμό, φύση και καθαρές παραλίες.

Ο Δήμος μας έχει αναδειχτεί νικητής προορισμός το 2013 στο διαγωνισμό για την επιλογή του Άριστου Ευρωπαϊκού τουρισμού με θέμα «Προσβάσιμος Τουρισμός» στην Κύπρο, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος European Destinations of Excellence- EDEN 2013 «Accessible Tourism”.

Ο Δήμος της Πόλης Χρυσοχούς και η ευρύτερη περιοχή, λόγω της μοναδικής ομορφιάς, του ειδυλλιακού φυσικού περιβάλλοντος και του εξαιρετικού κλίματος είναι στις πρώτες προτιμήσεις Κυπρίων και ξένων επισκεπτών, κυρίως από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και τα τελευταία χρόνια και από τη Ρωσία, για την αγορά κατοικίας, είτε πρόκειται για μόνιμη εγκατάσταση είτε για εξοχική κατοικία.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.21 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της Πόλης Χρυσοχούς, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΠΟΛΙΣ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Bougainvillea Hotel	Savvas Café Bar	Adonis Nature Trail
2	Mariela Hotel	Arsinoe Fish Tavern	Kathikas
3	Natura Beach Hotel	Halfway House	Pano Akourdaelia Herb Garden
4	The Marion Hotel	CH Karouzis Restaurant	Marion-Arsinoe Archaeological Museum
5	Akamanthea Holiday Village	Archontariki	vacances a chypre ltd
6	Tavros	Central Point Café	
7	Stephanos Hotel Apartments	Liza's Place	
8		Yangtze Chinese Restaurant	
9		The Old Town Restaurant	
10		The Chix Chox Restaurant	
11		Finikas Restaurant	

Πίνακας 1.21: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την Πόλη Χρυσοχούς

1.4.2.9 Πέγεια

Η Πέγεια είναι κωμόπολη της Κύπρου και ανεξάρτητος δήμος στην Επαρχία Πάφου. Ο Δήμος έχει έκταση 4.552 εκτάρια, βρίσκεται κτισμένος σε βουνοπλαγιά και σε υψόμετρο 200 μέτρων, απέχει 15 χιλιόμετρα από το κέντρο της Πάφου. Ο πληθυσμός της Πέγειας τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται ραγδαία με αποτέλεσμα σήμερα να φτάσει τους 10,000 κατοίκους. Η Πέγεια είναι γνωστή για τις μπανανοφυτείες της. Άλλες ασχολίες των κατοίκων της είναι ο τουρισμός, η κτηνοτροφία και η γεωργία.

Στην ευρύτερη περιοχή της Πέγειας έχουν βρεθεί πολλά αρχαιολογικά κατάλοιπα από την εποχή του χαλκού. Το χωριό ιδρύθηκε στη Ενετοκρατία σαν μικρός οικισμός βοσκών. Η ονομασία της πιστεύεται ότι προέρχεται από την Ενετική ονομασία *Μπέγεια* που είχε το μικρό λιμανάκι κοντά στη κωμόπολη. Η Πέγεια προβιβάστηκε σε δήμο το 1994. Χιλιάδες τουρίστες κάθε χρόνο επισκέπτονται την παραλία των

κοραλλίων ή αλλιώς Coral bay. Ακόμη στην Πέγεια υπάρχουν καλά ξενοδοχεία και εστιατόρια.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.22 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης της Πέγειας, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΠΕΓΕΙΑ			
A/A	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
1	Coral Beach Hotel & Resort	Samisen	George's Ranch
2	Club Coral View Resort	Phidias Tavern	The Beauty Lounge
3	Alpha Panareti's Royal Coral Bay Restaurant	Lekanto	
4	Azzurro Luxury Holiday Villas	Andria Restaurant	
5	Lithos Holiday Villas	Seriani Restaurant	
6		Peyia Tavern	
7		The Welcome Pegeia	
8		Cousins Restaurant	
9		Anesi	
10		Grande Café - Restaurant - Taverna	
11		Sunset Family Restaurant	
12		Savvas Grill	
13		Neos Sports Club	
14		Brick & Ale	
15		Psarochori Tavern	
16		Namos Snack Bar	
17		Brewery Snack Bar	
18		The Mediterranean Art Gallery and Bistro	
19		SpiceHut Indian Restaurant	
20		Muji Chinese Cuisine	

Πίνακας 1.22: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη της Πέγειας

1.4.2.10 Πισσούρι

Το όμορφο χωριό Πισσούρι βρίσκεται στην επαρχία Λεμεσού και είναι χτισμένο σε μια καταπράσινη πλαγιά σε απόσταση μόλις 3 χιλιομέτρων από το ακρωτήριο Άσπρο, και προσφέρει εκπληκτική θέα σε βουνό και θάλασσα. Το Πισσούρι απέχει μόλις 30 χιλιόμετρα από την πόλη της Λεμεσού, και ο επισκέπτης μπορεί να φτάσει εκεί ακολουθώντας το δρόμο Α6 ή το δρόμο Β6.

Υπάρχουν διάφορες εκδοχές σχετικά με την προέλευση του ονόματος του χωριού, συμπεριλαμβανομένης της εκδοχής ότι προέρχεται από τη ρητίνη («Πίσσα») των πεύκων που αφθονούσαν στην περιοχή κατά τη Βυζαντινή περίοδο και κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας. Αρχικά ήταν γνωστό ως «Πισέρι» και αναφέρεται επίσης ως «Πισσούρι» στους παλιούς χάρτες.

Το χωριό κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα ήταν ένα μικρό λιμάνι από όπου εξαγονταν χαρούπια και έχουν διατηρηθεί λιθόκτιστες αποθήκες χαρουπιών, οι οποίες τώρα μετατράπηκαν σε εστιατόρια και κατοικίες. Σήμερα είναι γνωστό σε τοπικό επίπεδο για το παραδοσιακό τυρί χαλούμι καθώς επίσης και για τα γλυκά πράσινα σταφύλια χωρίς κουκούτσια, την ποικιλία «σουλτανίνα». Κάθε Σεπτέμβριο διοργανώνεται μια γιορτή προς τιμήν του Αγίου Ανδρέα, ενώ οι άλλες ετήσιες καλοκαιρινές και Πασχαλινές εκδηλώσεις πραγματοποιούνται τόσο στην πλατεία του χωριού, όσο και στο υπαίθριο αμφιθέατρο.

Η περιοχή της παραλίας στον Κόλπο του Πισσουρίου έχει εξελιχθεί σε ένα δημοφιλές τουριστικό θέρετρο και προσφέρει την ευκαιρία στον επισκέπτη να απολαύσει θαλάσσια σπορ και πεζοπορία στην γραφική παραλία με τη λεπτή χρυσή άμμο, τα πολύχρωμα βότσαλα και τα καθάρια κρυστάλλινα νερά. Το όμορφο φυσικό περιβάλλον περιλαμβάνει τα εντυπωσιακά λευκά βράχια του ακρωτηρίου Άσπρο και υπάρχουν πέντε δημόσια μονοπάτια για εύκολη πρόσβαση και εξερεύνηση της περιοχής.

Το θέρετρο διαθέτει επίσης μια μεγάλη ποικιλία καταλυμάτων, συμπεριλαμβανομένων πολυτελών ξενοδοχείων, εστιατορίων που σερβίρουν μια ποικιλία από πιάτα από όλο τον κόσμο, καθώς και καταστήματα. Ο Κόλπος του Πισσουρίου είναι επίσης ιδιαίτερα δημοφιλής στους ντόπιους, οι οποίοι επισκέπτονται το θέρετρο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ το χωριό είναι δημοφιλές καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Παρακάτω παραθέτουμε έναν πίνακα 1.23 με τους χώρους διαμονής, εστίασης και αναψυχής της πόλης του Πισσουρίου, αντικείμενο της έρευνάς μας.

ΠΙΣΣΟΥΡΙ			
A/A	<u>ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ</u>	<u>ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ</u>	<u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u>
1	Hill View Hotel	Pissouri Bay Café Bar	Pissouri Bay Divers
2	Columbia Beach Resort	Stala's Grill Corner	Cyprus Diving Adventures
3	Columbia Beach Hotel	O Vrakas Taverna	Barefoot Designs Art Gallery
4	Hylatio Tourist Village	Hill View Restaurant	Pissouri Beach
5	Kotzias Apartments	Kastro Restaurant	
6		Hide - Away Restaurant	
7		Two Friends Taverna	
8		Bunch of Grapes	
9		The Vine Leaf Tavern	
10		Saffron Contemporary Indian	
11		Il Buchetto	
12		Smoothie & Sweetie Take	
13		The Yialos Tavern	
14		Captain's Bay	
15		Perry's Beach Restaurant	
16		Pizza Veneto	
17		Artemis Restaurant	
18		Platea Tavern	
19		Olympus Palace Restaurant	

Πίνακας 1.23: Οι χώροι-αντικείμενο της έρευνάς μας για την πόλη του Πισσουρίου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ TRIPADVISOR

2.1 Η αξιολόγηση ως μέσο ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας

«Καλείται ποιότητα κάθε δραστηριότητα που ικανοποιεί δεδομένες ή συναγόμενες ανάγκες και απαιτήσεις του πελάτη» (Τσιόρτας, 1995). Η ύπαρξη της ποιότητας μας υποδηλώνει μια σχέση αμφίδρομη και αρκετά σημαντική ανάμεσα στην επιχείρηση και τους πελάτες. Τα οφέλη της ποιότητας για την επιχείρηση αποτελούν το καθαρό κέρδος και το μεγαλύτερο ίσως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, σε αντίθεση βέβαια με τον πελάτη που η ποιότητα είναι το κριτήριο για να ξοδέψει το εισόδημά του. Σύμφωνα πάντα με τον Τσιόρτα, «ένας δυσαρεστημένος πελάτης διώχνει άλλους 22 ενώ από την άλλη πλευρά ένας ευχαριστημένος πελάτης φέρνει μόνο 8 νέους πελάτες».

Για να μπορέσουμε να βελτιώσουμε την ποιότητα στις υπηρεσίες που παρέχουν οι επιχειρήσεις θα πρέπει να μπορούμε να τη μετρήσουμε σε μια μονάδα κοινή για όλους έχοντας τη δυνατότητα διάγνωσης ποιοτικής στάθμης. Όμως η ποιότητα ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας δεν είναι εύκολη αφού χαρακτηρίζεται και από διαστάσεις που είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους και καθορίζεται από τους πελάτες. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι διαστάσεις αυτές έχουν διαφορετική βαρύτητα από καταναλωτή σε καταναλωτή. Μερικά από τα στοιχεία που μπορούν να κρίνουν ποιοτικό ένα προϊόν είναι τα λειτουργικά χαρακτηριστικά, η συμμόρφωση με τις προδιαγραφές, η αξιοπιστία και η ανθεκτικότητα που το περιβάλλει, καθώς και η εμφάνισή του.

Η μέτρηση της ποιότητας μπορεί να είναι τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο. Σε προσωπικό επίπεδο, κάθε υπάλληλος μεμονωμένα μπορεί να συντελέσει στην αύξηση ή στη μείωση της ποιότητας με το χαμόγελό του, τη διακριτικότητα, τη φιλικότητα, το ενδιαφέρον του και τη σωστή εξυπηρέτηση του πελάτη. Στο επαγγελματικό επίπεδο πάλι, παρατηρούμε τους κανόνες που εφαρμόζουν οι υπάλληλοι των επιχειρήσεων, όπως το στρώσιμο των κρεβατιών στα δωμάτια, το σερβίρισμα του φαγητού, καθώς επίσης και το καλωσόρισμα του πελάτη.

Ο καλύτερος τρόπος διασφάλισης και ελέγχου της ποιότητας των υπηρεσιών της εκάστοτε επιχείρησης είναι μέσω ενός συστήματος αξιολόγησης των παροχών της. Αξιολόγηση, λοιπόν, είναι μια διαδικασία κατά την οποία, βάσει κριτηρίων, γίνεται μια συλλογή δεδομένων με σκοπό την επεξεργασία αυτών με τα κατάλληλα εργαλεία, την ανάλυση και την ερμηνεία τους.

Το σημαντικότερο εργαλείο αξιολόγησης αποτελεί η Στατιστική επιστήμη. Κύριο αντικείμενο έρευνας και μελέτης της Στατιστικής επιστήμης είναι η συλλογή, ταξινόμηση, επεξεργασία, παρουσίαση, ανάλυση και ερμηνεία διαφόρων δεδομένων με απώτερο στόχο την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για λήψη ορθών αποφάσεων. Στην περίπτωση μας, για τον έλεγχο της ποιότητας, η στατιστική μελέτη γίνεται με την συλλογή δεδομένων με δειγματοληψία, μια διαδικασία έρευνας με βάση ένα αντιπροσωπευτικό πληθυσμιακό σύνολο, μέσω του ιστότοπου TripAdvisor.

2.2 TripAdvisor

Το TripAdvisor.com, ιδρύθηκε το 2000 με slogan 'reviews you can trust' ('κριτικές /αξιολογήσεις που μπορείς να εμπιστευτείς'). Η ιδέα πίσω από τον ιστότοπο (site), είναι ότι οι πιο ακριβείς και αμερόληπτες πληροφορίες, μπορούν να δοθούν μόνο από ανθρώπους που έχουν δοκιμάσει τις υπηρεσίες ενός ξενοδοχείου, εστιατορίου κλπ, και φυσικά δεν έχουν κανένα οικονομικό ή άλλου τύπου συμφέρον για να το διαφημίσουν.

Πρόκειται για έναν ιστότοπο του οποίου το περιεχόμενο δημιουργείται από τους ίδιους τους χρήστες του (user generated content) και αποτελείται από φωτογραφίες και κριτικές, για ξενοδοχεία, εστιατόρια, δραστηριότητες και τοποθεσίες.

Η βαθμολογία των χρηστών χρησιμοποιείται για να ενημερώσει τους αναγνώστες σχετικά με τις εντυπώσεις των μελών του TripAdvisor για κάποιο κατάλυμα, εστιατόριο ή αξιοθέατο που έχει βαθμολογηθεί. Η συνολική βαθμολογία ταξιδιωτών εμφανίζεται στην αρχή της σελίδα του προορισμού και οι μεμονωμένες βαθμολογίες εμφανίζονται δίπλα σε κάθε κριτική. Η συνολική βαθμολογία με κύκλους που εμφανίζεται στο TripAdvisor αντικατοπτρίζει τον συμφηφισμό των μεμονωμένων βαθμολογιών με κύκλους για μία συγκεκριμένη επιχείρηση. Οι βαθμολογίες μένουν παραμένουν για πάντα στον ιστότοπό μας.

Η βαθμολογία είναι ένας γρήγορος τρόπος για να μοιραστούν οι ταξιδιώτες τη γνώμη τους για την εμπειρία που είχαν σε ένα κατάλυμα, εστιατόριο ή αξιοθέατο. Η κλίμακα της βαθμολογίας σας είναι από 1 έως 5 κύκλοι, όπου 5 είναι η καλύτερη βαθμολογία.

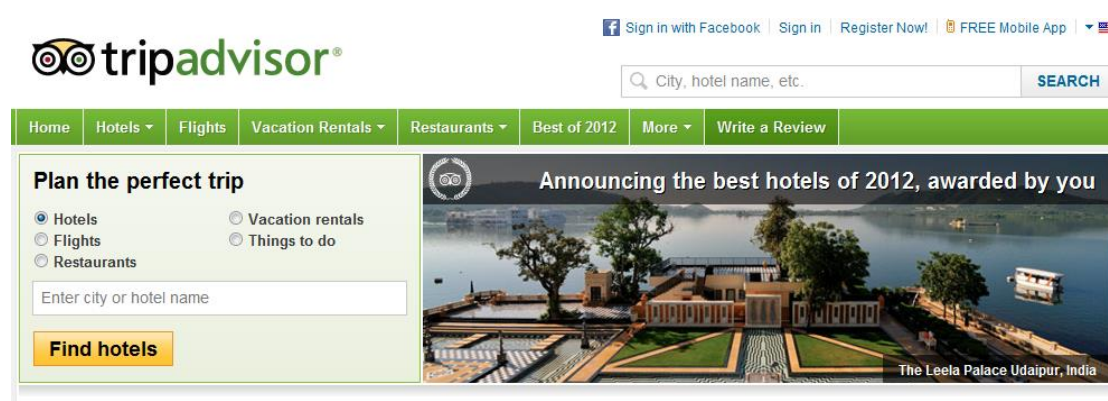
Εικόνα 2.2: Αξιολογήσεις χρηστών TripAdvisor σχετικές με τη Μονή Αρκαδίου

Γενικά το tripadvisor.com έχει δεχτεί πολλές μηνύσεις από ξενοδοχεία που υποστηρίζουν ότι οι κριτικές που παίρνουν (ειδικά αν αυτές είναι αρνητικές) είναι ψεύτικες (π.χ. από ανταγωνιστές). Από τη μεριά του το tripadvisor.com

διαβεβαιώνει ότι εξετάζει κάθε κριτική (review) (δεν δημοσιεύονται αυτόματα) και επιπρόσθετα, ότι διαθέτει μηχανισμούς ελέγχου διευθύνσεων Διαδικτυακού Πρωτοκόλλου IP (Internet Protocol address) και ηλεκτρονικής διεύθυνσης (Email) που όταν υπάρξει κάποια ύποπτη κίνηση διενεργεί διπλό έλεγχο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, διαθέτει μηχανισμούς όπως η διαγραφή χρηστών, η μαύρη λίστα (blacklist), κα. Αυτό βέβαια που έχει σημασία, είναι ότι οι χρήστες του διαδικτύου το εμπιστεύονται και συμβουλεύονται τις πληροφορίες που υπάρχουν μέσα σε αυτό.

Επίσης υποστηρίζουν ότι χρησιμοποιούν την κατάλληλη τεχνολογία και μια ομάδα ελέγχου των κριτικών προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι αξιολογήσεις είναι κατάλληλες για οικογένειες, δημοσιευμένες στη σωστή επιχείρηση και σε συμμόρφωση με όλες τις άλλες οδηγίες.

Δεν έχουν τη δυνατότητα να ελέγχουν την ακρίβεια των γεγονότων των κριτικών, λόγω του ότι με πάνω από 100 εκατομμύρια κριτικές και περισσότερα από 1,5 εκατομμύριο ξενοδοχεία, εστιατόρια και αξιοθέατα, είναι αδύνατο να επιβεβαιώνουν την κάθε λεπτομέρεια. Πιστεύουν, ωστόσο, ότι ο μεγάλος όγκος των κριτικών -- δημοσιεύουν κατά μέσο όρο 60 συνεισφορές το λεπτό! -- επιτρέπει στους ταξιδιώτες να εντοπίσουν τάσεις ανάμεσα στις κριτικές και να αποφασίσουν εάν μια επιχείρηση είναι κατάλληλη για αυτούς.

Εικόνα 2.1: Ιστότοπος TripAdvisor

Το TripAdvisor είναι σημαντικός παράγοντας marketing, λόγω της μεγάλης επισκεψιμότητας του ιστότοπου (site), αλλά και της γενικότερης κουλτούρας των κριτικών (reviews) που αναπτύσσεται με γεωμετρική πρόοδο και με τη βοήθεια του διαδικτύου, ο κλάδος του τουρισμού δίνει μεγάλο βάρος στο θέμα αυτό. Οι περισσότερες επιχειρήσεις (ή τουλάχιστον οι πιο σοβαρές από αυτές), αντιμετωπίζουν την βαθμολογία του www.tripadvisor.com σαν τον πρώτο στόχο τους.

Αυτό είναι πολύ λογικό, αν σκεφτεί κανείς:

- Ποιοι βαθμολογούν - Βαθμολογούν οι ίδιοι οι πελάτες τους
- Το πλήθος των επισκεπτών (65 εκατ. χρήστες)
- Την επιλογή της χρονικής στιγμής (timing): Οι χρήστες επισκέπτονται τη σελίδα λίγο πριν αγοράσουν υπηρεσίες (διαμονή, δείπνο κλπ)

- Την έγκαιρη ενημέρωση του περιεχομένου (updated content): Οι χρήστες παραθέτουν τις κριτικές τους (reviews) αμέσως μετά την επίσκεψή τους
- Τη μονιμότητα του περιεχομένου: οι κριτικές-αξιολογήσεις (reviews) μένουν για πάντα!

Ακριβώς στην κατεύθυνση αυτή, των άψογων, αλλά και προστιθέμενης αξίας (added value) υπηρεσιών βαδίζει ο κλάδος του τουρισμού αλλά και ολόκληρη η αγορά (υπηρεσίες και προϊόντα). Αυτό συμβαίνει, λόγω του internet αλλά και της άνθησης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (social media) και των ιστότοπων που βασίζονται σε αξιολογήσεις χρηστών (review sites) που οδήγησαν τους καταναλωτές από παθητικούς δέκτες διαφημιστικών μηνυμάτων σε ενεργούς σχολιαστές και κριτικούς υπηρεσιών και προϊόντων.

Εικόνα 2.3: Αγαπημένες επιλογές χρηστών TripAdvisor

Σύμφωνα πάντα με την επίσημη ιστοσελίδα του TripAdvisor (<https://www.tripadvisor.com>) το TripAdvisor® είναι ο μεγαλύτερος ταξιδιωτικός ιστότοπος παγκοσμίως, ο οποίος προσφέρει στους ταξιδιώτες τη δυνατότητα να προγραμματίσουν ένα ιδανικό ταξίδι και να κάνουν τις απαραίτητες κρατήσεις. Το TripAdvisor προσφέρει συμβουλές από ταξιδιώτες και μεγάλη ποικιλία επιλογών και δυνατοτήτων διοργάνωσης ταξιδιών, με ενσωματωμένους συνδέσμους για εργαλεία κρατήσεων που αναζητούν τις καλύτερες τιμές ξενοδοχείων σε εκατοντάδες ιστότοπους. Οι ιστότοποι της επωνυμίας TripAdvisor αποτελούν τη μεγαλύτερη ταξιδιωτική κοινότητα στον κόσμο, με περισσότερους από 340 εκατομμύρια μοναδικούς επισκέπτες μηνιαίως και πάνω από 320 εκατομμύρια κριτικές και γνώμες για περισσότερα από 4,9 εκατομμύρια καταλύματα, εστιατόρια και αξιοθέατα. Οι ιστότοποι λειτουργούν σε 45 χώρες παγκοσμίως. Επίσης, το TripAdvisor περιλαμβάνει και το TripAdvisor for Business, ένα αποκλειστικό τμήμα που παρέχει στην τουριστική βιομηχανία πρόσβαση στους εκατομμύρια μηνιαίους επισκέπτες του TripAdvisor

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΙΩΝΥΜΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

3.1 Τυχαία μεταβλητή (τ.μ.)

Ας πάρουμε για παράδειγμα το γνωστό πείραμα ρίψης του ζαριού με σύνολο δυνατών αποτελεσμάτων τον δειγματικό χώρο $\Omega = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ και ας συμβολίσουμε με X το αποτέλεσμα της ρίψης. Το X είναι **τυχαία μεταβλητή**. Με τη βοήθεια αυτής της τυχαίας μεταβλητής μπορούμε να ορίσουμε π.χ. το ενδεχόμενο «το ζάρι έδειξε τέσσερις τελείες» ως το ενδεχόμενο $\{X=4\}$.

Στο παράδειγμα αυτό ο δειγματικός χώρος Ω του πειράματος και το σύνολο R_X των δυνατών τιμών της τυχαίας μεταβλητής X είναι δύο πεπερασμένα σύνολα με ίσο αριθμό στοιχείων.

Σαν δεύτερο παράδειγμα ας πάρουμε ένα νόμισμα και ας υποθέσουμε ότι το στρίβουμε έως ότου εμφανιστεί για πρώτη φορά κεφάλι (Κ). Ο δειγματικός χώρος $\Omega = \{Κ, ΓΚ, ΓΓΚ, ΓΓΓΚ, \dots\}$ δεν είναι πεπερασμένος και αν με Y συμβολίσουμε το στρίψιμο κατά το οποίο εμφανίζεται κεφάλι για πρώτη φορά, η Y είναι **τυχαία μεταβλητή με σύνολο δυνατών τιμών** το $R_Y = \{1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$.

Τέλος, για τον υπολογισμό της κατανάλωσης ενός αυτοκινήτου μετράμε συνήθως την ποσότητα καυσίμου που απαιτείται για την κάλυψη απόστασης 100 km. Στο πείραμα αυτό ο δειγματικός χώρος Ω είναι ένα διάστημα της πραγματικής ευθείας. Το σύνολο R_Z των δυνατών τιμών μιας τυχαίας μεταβλητής Z που συμβολίζει την απαιτούμενη ποσότητα καυσίμου σε λίτρα, είναι επίσης διάστημα της πραγματικής ευθείας με τιμές, ταυτόσημες με τις τιμές των στοιχείων του δειγματικού χώρου Ω .

Στα δύο πρώτα παραδείγματα τα σύνολα τιμών R_X και R_Y των τυχαίων μεταβλητών X και Y έχουν ως στοιχεία μεμονωμένα σημεία αριθμητικού συνόλου, ενώ στο τρίτο παράδειγμα το σύνολο τιμών R_Z της τυχαίας μεταβλητής Z είναι ένα συνεχές διάστημα τιμών. Οι τυχαίες μεταβλητές X και Y (οι τιμές των οποίων μπορούν να γραφούν με τη μορφή λίστας) καλούνται **διακριτές τυχαίες μεταβλητές**, ενώ η μεταβλητή Z καλείται συνεχής τυχαία μεταβλητή. Οι συνεχείς τ.μ. μελετώνται διεξοδικά στην παράγραφο 3.10.

Αν $\Omega = \{\omega_1, \omega_2, \omega_3, \dots, \omega_n\}$ ο δειγματικός χώρος ενός τυχαίου πειράματος, ορίζουμε ως τυχαία μεταβλητή (τ.μ.) X κάθε συνάρτηση, η οποία αντιστοιχίζει σε κάθε στοιχείο ω του δειγματικού χώρου έναν πραγματικό αριθμό $X(\omega)$.

Σε ότι ακολουθεί με κεφαλαία γράμματα $X, Y, Z, \dots$ συμβολίζουμε τις τ.μ. και με μικρά $x, y, z, \dots$ τις δυνατές τιμές τους.

3.2 Διασπορά διακριτής τ.μ.

Γνωρίζουμε ότι στην περίπτωση ομαδοποιημένων δεδομένων ο δειγματικός μέσος ορίζεται από την:

$$\bar{X} = \frac{1}{v} \sum v_j x_j \quad (3.1)$$

όπου v_j η συχνότητα με την οποία εμφανίζεται η τιμή x_j και $v = \sum v_j$, ο συνολικός αριθμός εμφανίσεων των τιμών της μεταβλητής X .

Ο τύπος του δειγματικού μέσου μπορεί να γραφεί με τη μορφή:

$$\bar{X} = \sum \left\{ x_j \left(\frac{v_j}{v} \right) \right\} \quad (3.2)$$

όπου $\frac{v_j}{v}$ η **σχετική συχνότητα** της x_j .

Όταν το v αυξάνεται, τι συμβαίνει στον δειγματικό μέσο $\bar{X}$;

Για να καταλάβουμε τι συμβαίνει ας επανέλθουμε στο παράδειγμα του ζαριού και ας κάνουμε έναν πίνακα με τις τιμές του δειγματικού μέσου $\bar{X}$ και του αριθμού των ρίψεων v του ζαριού.

Αριθμός ρίψεων [v]	Τιμές x_i							$x^{(*)}_{(v)} = 1/v \sum v_i x_i = \sum x_i (v_i/v)$	
		1	2	3	4	5	6		
v=36	v_j	9	8	5	5	4	5	$\bar{x}(36)$	=3,055
v=216	v_j	8	33	30	33	45	37	$\bar{x}(216)$	=3,578
v=1296	v_j	193	225	188	212	237	241	$\bar{x}(1296)$	=3,616
v=7796	v_j	1278	1278	1341	1310	1310	1279	$\bar{x}(7796)$	=3,504
v=46656	v_j	7838	7652	7792	7792	7744	7838	$\bar{x}(46656)$	=3,502

Πίνακας 3.1: Πίνακας ανάλυσης δεδομένων Διωνυμικής κατανομής (δειγματικού μέσου $\bar{X}$ / αριθμού των ρίψεων v του ζαριού)

Θα μελετήσουμε μερικές ειδικές διακριτές κατανομές που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω, κυρίως των πολλών εφαρμογών τους. Πριν όμως ορίσουμε και μελετήσουμε τις κατανομές αυτές, θα ορίσουμε μια μορφή πειράματος που έχει άμεση σχέση με πολλές από αυτές.

Ορισμός:

Ένα τυχαίο πείραμα θα λέγεται πείραμα Βερνούλλι αν είναι δυνατόν να καταλήξει σε ένα από δύο μόνο, ξένα μεταξύ του s , ενδεχόμενα που η ένωσή τους αποτελεί τον δειγματικό χώρο. Συνήθως χρησιμοποιούμε τους όρους “επιτυχία” (*success*) (S) και “αποτυχία” (*failure*) (F) για τα ενδεχόμενα αυτά. Ο δειγματικός χώρος, δηλαδή, σ’ ένα πείραμα Βερνούλλι αποτελείται από δύο μόνο σημεία, τα S και F .

Παραδείγματα πειραμάτων Bernoulli αποτελούν το στρίψιμο ενός νομίσματος (κεφάλι - γράμματα), η ποιότητα ενός βιομηχανικού προϊόντος (ελαττωματικό - μη ελαττωματικό), η γέννηση ενός παιδιού (αγόρι - κορίτσι), κλπ.

3.3 Η Κατανομή Bernoulli

Θα λέμε ότι έχουμε μια ακολουθία n δοκιμών Bernoulli όταν έχουμε n ανεξάρτητες επαναλήψεις ενός πειράματος Bernoulli με τέτοιο τρόπο ώστε η πιθανότητα επιτυχίας p να μένει ίδια από δοκιμή σε δοκιμή.

Ο δειγματικός χώρος σε μια ακολουθία n δοκιμών Bernoulli αποτελείται από 2^n σημεία της μορφής S και F .

Παραδείγματα ακολουθίας δοκιμών Bernoulli έχουμε στο στρίψιμο ενός νομίσματος n φορές, στο ρίξιμο ενός ζαριού n φορές, κλπ.

Στην περίπτωση ακολουθίας δοκιμών Bernoulli, επειδή οι δοκιμές είναι ανεξάρτητες, οι πιθανότητες πολλαπλασιάζονται. Με άλλα λόγια, η πιθανότητα οποιασδήποτε συγκεκριμένης ακολουθίας είναι το γινόμενο που παίρνουμε αντικαθιστώντας τα σύμβολα S και F με p και q αντίστοιχα.

Έτσι $P(SSFFS...SFS) = pprqqr...rpqr$

Ορισμός:

Έστω X μια τυχαία μεταβλητή με πεδίο τιμών το $\{0, 1\}$ και κατανομή πιθανότητας

$$P(X=x) = \begin{cases} p & \text{αν } x = 1 \\ 1 - p & \text{αν } x = 0 \end{cases}, \quad 0 \leq p \leq 1 \quad (3.3)$$

Η τυχαία μεταβλητή X λέγεται τυχαία μεταβλητή Bernoulli (*Bernoulli random variable*) και η κατανομή πιθανότητας της X λέγεται κατανομή Bernoulli (*Bernoulli distribution*).

Είναι προφανές ότι η κατανομή Bernoulli είναι μια καλώς ορισμένη κατανομή ($\sum_x P(x) = 1, P(x) \geq 0$).

3.4 Μοντέλα που οδηγούν στην κατανομή Bernoulli

Αν έχουμε ένα πείραμα Bernoulli και ορίσουμε την τυχαία μεταβλητή X με τιμές

$$X(S)=1 \text{ και } X(F)=0$$

και κατανομή πιθανότητας

$$P(X=x) = \begin{cases} p & \text{αν } x = 1 \\ 1-p & \text{αν } x = 0 \end{cases}, \quad 0 \leq p \leq 1, \quad q=1-p$$

(3.4)

λέμε ότι η X ακολουθεί την κατανομή Bernoulli.

Παράμετροι:

Αν X ακολουθεί την κατανομή Bernoulli, τότε αναμενόμενη τιμή $E(X) = p$, διασπορά $Var(X) = pq$.

3.5 Η Διωνυμική Κατανομή

Ορισμός:

Έστω X μια διακριτή τυχαία μεταβλητή με

$$P(X=x) = \binom{n}{x} p^x q^{n-x}, \quad x=0,1,\dots,n, \quad n=1,2,\dots, \quad 0 \leq p \leq 1, \quad q = 1-p$$

(3.5)

Θα λέμε ότι η τυχαία μεταβλητή X ακολουθεί την διωνυμική κατανομή (Binomial distribution) με παραμέτρους n και p και θα συμβολίζουμε $X \sim b(x;n,p)$.

Παρατήρηση:

Η διωνυμική κατανομή είναι μια καλά ορισμένη κατανομή γιατί $P(x) \geq 0$ και από το διωνυμικό ανάπτυγμα έχουμε ότι:

$$\sum_{x=0}^{\infty} P(x) = \sum_{x=0}^n \binom{n}{x} p^x q^{n-x} = (p + q)^n = 1 \quad (3.6)$$

3.6 Μοντέλα που οδηγούν στην διωνυμική κατανομή

i) Έστω X ο αριθμός των επιτυχιών σε μια ακολουθία n δοκιμών Bernoulli.

Τότε $X \sim b(x;n,p)$.

Απόδειξη:

Το ενδεχόμενο $\{x \text{ επιτυχίες σε } n \text{ δοκιμές}\}$ είναι η ένωση ενδεχομένων που αποτελούν αποτελέσματα n δοκιμών Bernoulli, x από τις οποίες έχουν καταλήξει σε επιτυχία και

n - x σε αποτυχία (μια και μας ενδιαφέρει ο αριθμός των επιτυχιών στις n δοκιμές και όχι η σειρά με την οποία εμφανίζονται).

Δηλαδή $\{x \text{ επιτυχίες σε } n \text{ δοκιμές}\} = \cup_{i=1}^x A_i$, όπου A_i είναι μια ακολουθία δοκιμών Bernoulli από x "S" και $n-x$ "F".

Τα A_i , όμως είναι ξένα μεταξύ τους και ισοπίθανα αφού $P(A_i) = p^x q^{n-x}$, $i=1,2,\dots,n$

Ο αριθμός των A_i είναι $\binom{n}{x}$ (όσοι και οι δυνατοί συνδυασμοί των x επιτυχιών στις n δοκιμές). Επομένως

$$P(X=x) = \sum_{i=1}^x P(A_i) = \binom{n}{x} p^x q^{n-x}, \quad x=0,1,\dots,n$$

ii) Αν $X_1, X_2, \dots, X_n$ είναι μια ακολουθία ανεξάρτητων τυχαίων μεταβλητών Bernoulli με παράμετρο p , τότε μπορεί να αποδειχθεί ότι η τυχαία μεταβλητή

$$X = X_1 + X_2 + \dots + X_n$$

ακολουθεί την διωνυμική κατανομή με παραμέτρους n και p . Δηλαδή, $X \sim b(x;n,p)$.

Παρατήρηση:

Είναι προφανές ότι η κατανομή Bernoulli μπορεί να θεωρηθεί ως ειδική περίπτωση της διωνυμικής κατανομής για $n=1$.

Παρατηρείστε ότι η τυχαία μεταβλητή X ορίσθηκε ως άθροισμα n ανεξάρτητων τυχαίων μεταβλητών που ακολουθούν την κατανομή Bernoulli.

Δηλαδή, αν X_i , $i=1,2,\dots,n$, είναι n ανεξάρτητες τυχαίες μεταβλητές με $X_i \sim b(p)$, $i=1,2,\dots,n$, τότε

$$X = X_1 + X_2 + \dots + X_n \sim B(n, p). \quad (3.7)$$

Παρατηρείστε, επίσης, ότι οι πιθανότητες των τιμών $0, 1, 2, \dots, n$, της X είναι οι όροι του διωνυμικού αναπτύγματος $[p + (1 - p)]^n$ (τύπος του διωνύμου του Νεύτωνα).

Έτσι εξηγείται και το όνομα της **διωνυμικής κατανομής**.

Αποδεικνύεται ότι η μέση τιμή και η διασπορά της διωνυμικής τυχαίας μεταβλητής δίνονται από τους τύπους:

$$\mu = E(X) = np \quad (3.8)$$

και

$$\sigma^2 = \text{Var}(X) = np(1-p) = npq \quad (3.9)$$

αντίστοιχα.

Πρόταση:

Αν $X \sim b(x;n,p)$,

τότε $E(X) = np$ και $\sigma^2 = npq$.

Απόδειξη:

Κάνοντας χρήση του μοντέλου (ii) που οδηγεί στη διωνυμική κατανομή έχουμε ότι

$$E(X) = E(\sum_{i=1}^n X_i) = \sum_{i=1}^n E(X_i) = \sum_{i=1}^n p = np$$

$$\sigma^2 = \text{Var}(X) = \Delta(\sum_{i=1}^n X_i) = \sum_{i=1}^n \Delta(X_i) = \sum_{i=1}^n pq = npq$$

(για και οι X_i είναι ανεξάρτητες).

Σημείωση: Αν $X \sim b(x;n,p)$, η συνάρτηση κατανομής του X στο σημείο x δίνεται από τον τύπο

$$P(X \leq x) = \sum_{i=0}^x \binom{n}{i} p^i q^{n-i}$$

Ας δούμε ένα παράδειγμα υπολογισμού πιθανοτήτων μιας διωνυμικής τυχαίας μεταβλητής.

Ρίχνουμε 4 νομίσματα, ορίζοντας ως επιτυχία την κεφαλή (Κ). Υπολογίζουμε τις πιθανότητες για 0,1,2,3,4 επιτυχίες (Κ).

Ποια είναι η πιθανότητα:

α) το πολύ 2 επιτυχιών, β) περισσότερων από 3 επιτυχιών, γ) τουλάχιστον 2 επιτυχιών και δ) λιγότερων από 4 και τουλάχιστον 2 επιτυχιών.

Απάντηση:

Προφανώς $X \sim B(4, 0.8)$, όπου $x=0, 1, 2, 3, 4$ ο αριθμός των επιτυχημένων ρίψεων, $n=4$ ο συνολικός αριθμός ρίψεων, $p=0.8$ πιθανότητα επιτυχίας.

Σύμφωνα με τον τύπο $P(X=x) = \binom{n}{x} p^x q^{n-x}$, $x=0, 1, \dots, 4$ υπολογίζουμε αρχικά:

$$P(X=0) = \binom{4}{0} 0.8^0 \cdot 0.2^4 = 0.2^4 = 0.0016$$

$$P(X=1) = \binom{4}{1} 0.8 \cdot 0.2^3 = \frac{4!}{1! \cdot 3!} \cdot 0.8 \cdot 0.008 = 4 \cdot 0.8 \cdot 0.008 = 0.0256$$

$$P(X=2) = \binom{4}{2} 0.8^2 \cdot 0.2^2 = \frac{4!}{2! \cdot 2!} \cdot 0.8^2 \cdot 0.008 = \frac{4 \cdot 3}{2} \cdot 0.64 \cdot 0.04 = 0.1536$$

$$P(X=3) = \binom{4}{3} 0.8^3 \cdot 0.2 = \frac{4!}{3! \cdot 1!} \cdot 0.8^3 \cdot 0.2 = 4 \cdot 0.512 \cdot 0.2 = 0.4096$$

$$P(X=4) = \binom{4}{4} 0.8^4 \cdot 0.2^0 = \frac{4!}{4! \cdot 0!} \cdot 0.8^4 = 0.4096$$

Συνεπώς έχουμε:

$$\alpha) P(X \leq 2) = P(X=0) + P(X=1) + P(X=2) = 0.0016 + 0.0256 + 0.1536 = 0.1808$$

$$\beta) P(X > 3) = P(X=4) = 0.4096$$

$$\gamma) P(X > 2) = P(X=3) + P(X=4) = 0.4096 + 0.4096 = 0.8192$$

$$\delta) P(2 \leq X < 4) = P(X=2) + P(X=3) = 0.1536 + 0.4096 = 0.5632$$

Παρατήρηση:

Είναι προφανές, ότι όταν το n είναι μεγάλο και το x όχι πολύ κοντά στο 0 ή το n , οι διωνυμικοί συντελεστές $\binom{n}{x}$ που εμφανίζονται στον τύπο

$$P(X=x) = \binom{n}{x} p^x (1-p)^{n-x}, \quad x=0,1,\dots,n$$

παίρνουν μεγάλες τιμές με συνέπεια να γίνεται προβληματικός ο υπολογισμός των πιθανοτήτων. Ένας τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος είναι ο υπολογισμός των πιθανοτήτων μέσω αναδρομικού τύπου. Πράγματι, αποδεικνύεται ότι:

Για τις πιθανότητες $P(X=x)$, $x=1,\dots,n$, της τυχαίας μεταβλητής $X \sim B(n,p)$ ισχύει

$$P(X=x) = \frac{n-x+1}{x} \cdot \frac{p}{1-p} P(X=x-1)$$

με αρχική συνθήκη: $P(X=0) = (1-p)^n$.

Απόδειξη:

$$\frac{P(X=x)}{P(X=x-1)} = \frac{\frac{n!}{(n-x)!x!} p^x (1-p)^{n-x}}{\frac{n!}{(n-x+1)!(x-1)!} p^{x-1} (1-p)^{n-x+1}} = \frac{n-x+1}{x} \cdot \frac{p}{1-p}$$

Έτσι, αν υπολογίσουμε μόνο την πιθανότητα $P(X=0) = (1-p)^n$, μπορούμε μέσω αυτού του αναδρομικού τύπου να υπολογίσουμε όλες τις πιθανότητες $P(X=1)$, $P(X=2), \dots, P(X=n)$ χωρίς να χρειασθεί να υπολογίσουμε τους αντίστοιχους διωνυμικούς συντελεστές.

Εφαρμόζουμε τον παραπάνω τύπο στο προηγούμενο παράδειγμα με τη ρίψη του κέρματος:

$$\bullet \quad P(X=x) = \frac{n-x+1}{x} \cdot \frac{p}{1-p} P(X=x-1)$$

$$P(X=0) = (1-p)^n = (1-0.8)^4 = 0.2^4 = 0.0016$$

$$P(X=1) = \frac{4-1+1}{1} \cdot \frac{0.8}{0.2} \cdot 0.0016 = 4 \cdot 4 \cdot 0.0016 = 0.0256$$

$$P(X=2) = \frac{4-2+1}{2} \cdot \frac{0.8}{0.2} \cdot 0.0256 = \frac{3}{2} \cdot 4 \cdot 0.0256 = 0.1536$$

$$P(X=3) = \frac{4-3+1}{3} \cdot \frac{0.8}{0.2} \cdot 0.1536 = \frac{2}{3} \cdot 4 \cdot 0.1536 = 0.4096$$

$$P(X=4) = \frac{4-4+1}{4} \cdot \frac{0.8}{0.2} \cdot 0.4096 = \frac{1}{4} \cdot 4 \cdot 0.4096 = 0.4096$$

Είναι όμως φανερό ότι αυτή η μέθοδος υπολογισμού των πιθανοτήτων έχει το εξής μειονέκτημα. Για να υπολογίσουμε μια συγκεκριμένη πιθανότητα $P(X=x)$ που μας ενδιαφέρει, πρέπει να προηγηθεί ο υπολογισμός των πιθανοτήτων $P(X=1), P(X=2), \dots, P(X=x-1)$. Έτσι, όσο αυξάνει το x , αυξάνει (...δυστυχώς) και ο αριθμός των πιθανοτήτων που πρέπει να υπολογισθούν.

Ας δούμε ένα ακόμη παράδειγμα:

Έστω $X \sim B(4, 0.3)$. Η πιθανότητα $P(X=3)$ μέσω του αναδρομικού τύπου υπολογίζεται ως εξής:

$$P(X=0) = (1-0.3)^4 = 0.7^4 = 0.2401$$

$$P(X=1) = \frac{4-1+1}{1} \cdot \frac{0.3}{0.7} \cdot 0.2401 = 4 \cdot \frac{3}{7} \cdot 0.2401 = 0.4116$$

$$P(X=2) = \frac{4-2+1}{2} \cdot \frac{0.3}{0.7} \cdot 0.4116 = \frac{3}{2} \cdot \frac{3}{7} \cdot 0.4116 = 0.2646$$

$$P(X=3) = \frac{4-3+1}{3} \cdot \frac{0.3}{0.7} \cdot 0.2646 = \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{7} \cdot 0.2646 = 0.0756$$

$$P(X=4) = \frac{4-4+1}{4} \cdot \frac{0.3}{0.7} \cdot 0.0756 = \frac{1}{4} \cdot \frac{3}{7} \cdot 0.0756 = 0.0081$$

Για να κλείσουμε, η διωνυμική κατανομή ανήκει στην κατηγορία των διακριτών κατανομών πιθανότητα και εφαρμόζεται σε περιπτώσεις, όπου τα αποτελέσματα μπορεί να είναι μόνο δύο πιθανά ενδεχόμενα.

Παρακάτω θα δούμε την εφαρμογή της στην επίλυση προβλημάτων αξιολόγησης και λήψης αποφάσεων. Οι υπολογισμοί που θα πραγματοποιηθούν για την εύρεση της κατανομής απαιτούν τη χρήση ειδικών συναρτήσεων του προγράμματος Microsoft Excel.

3.7 Διωνυμική κατανομή και Microsoft Excel

3.7.1 Η συνάρτηση BINOMDIST(x; n; p; TRUE/FALSE) του Microsoft Excel

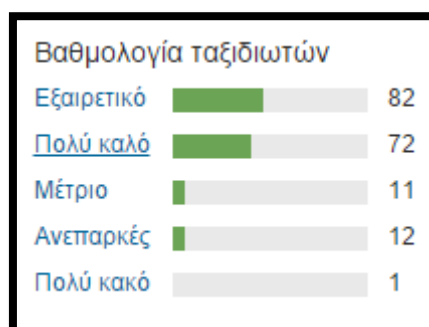
Για τον υπολογισμό πιθανοτήτων με τη διωνυμική κατανομή το Microsoft Excel διαθέτει τη συνάρτηση Binomdist. Η συνάρτηση έχει 4 ορίσματα:

Το πρώτο όρισμα x είναι ο αριθμός των επιτυχιών, των οποίων την πιθανότητα εμφάνισης υπολογίζουμε.

Το δεύτερο όρισμα n είναι ο αριθμός των δοκιμών, μια από τις παραμέτρους της διωνυμικής κατανομής.

Το τρίτο όρισμα p είναι η πιθανότητα επιτυχίας, ενώ το τελευταίο είναι μια λογική παράμετρος. Όταν έχει τιμή False, τότε η συνάρτηση επιστρέφει την πιθανότητα εμφάνισης ακριβώς x επιτυχιών $P(X=x)$. Όταν έχει τιμή True, τότε η συνάρτηση επιστρέφει την αθροιστική πιθανότητα, δηλαδή την πιθανότητα ο αριθμός επιτυχιών να είναι μικρότερος ή ίσος από x.

3.7.2. Παράδειγμα χρήσης της συνάρτησης στο Microsoft Excel: Χρήση Διωνυμικής στις Αξιολογήσεις TripAdvisor

Εικόνα 3.1: Αξιολογήσεις χρηστών TripAdvisor

Στην παραπάνω εικόνα 3.1 παρουσιάζονται οι βαθμολογίες ταξιδιωτών για ένα ξενοδοχείο. Θεωρούμε ότι κάθε αξιολόγηση είναι μια τυχαία μεταβλητή X που παίρνει τιμές $x=0,1,2,3,4$. Έχουμε συνολικά 178 αξιολογήσεις από τις οποίες οι 82 είναι στην κατηγορία «Εξαιρετικό» - επομένως για τη Διωνυμική κατανομή είναι η τιμή $X=4$ - ενώ το 72 αντιστοιχεί στο «Πολύ καλό», δηλ. στο $X=3$, κλπ.

Για να το μοντελοποιήσουμε με την Διωνυμική τα αντιστοιχούμε από 0,1,2,3,4 επομένως

$$X \sim B(x, 4, p), \quad \text{όπου} \begin{cases} x = 0,1,2,3,4 \\ n = 4 \text{ ο αριθμός των δοκιμών ή επαναλήψεων} \\ p \text{ η «πιθανότητα επιτυχίας» σε κάθε δοκιμή} \end{cases}$$

Αν η «πιθανότητα επιτυχίας» σε κάθε δοκιμή στην περίπτωσή μας εκφράζει σε μορφή πιθανότητας το πόσο αρέσει το ξενοδοχείο στους ταξιδιώτες κατά μέσο όρο, στη

συνάρτηση $P(X=x) = \binom{n}{x} p^x q^{n-x}$, X είναι η αξιολόγηση ενός χρήστη κι επομένως η τυχαία μεταβλητή με $n=4$, $x_i=0,1,2,3,4$ και p η πιθανότητα επιτυχίας, δηλαδή η πιθανότητα «να αρέσει» σε κλίμακα 0-100%. Συνεπώς η τιμή p αντιπροσωπεύει το πόσο αρέσει κατά μέσο όρο το κάθε αξιοθέατο.

$$E(X) = \sum x_i * P(X=x_i)$$

Οι αντίστοιχες πιθανότητες είναι οι σχετικές συχνότητες $f_i(\%)$: $f_0=1/178$, $f_1=12/178$, $f_2=11/178$.

$$E(X) = nP$$

% σχετικές Συχνότητες

	X=4	X=3	X=2	X=1	X=0	Άθροισμα
Συχνότητες	82	72	11	12	1	178
Σχετικές συχνότητες	65.28%	29.16%	4.92%	0.38%	0.25%	100.00%
Πιθανότητες από Διωνυμική	65.28%	29.38%	4.96%	0.37%	0.01%	100.00%
Σφάλμα	0.00%	-0.22%	-0.03%	0.01%	0.24%	0.00%
Αθρ. Απόλυτων Σφαλμάτων	0.00%	0.22%	0.03%	0.01%	0.24%	0.51%

Πίνακας 3.2: Πίνακας ανάλυσης δεδομένων με χρήση Διωνυμικής στο Microsoft Excel

Υπολογίζω το P (ο τρόπος αυτός δίνει την Εκτίμηση Μεγίστης Πιθανοφάνειας του P). Αφού υπολόγισα το P μπορώ από την $P(X=x) = \binom{n}{x} p^x q^{n-x}$, για $x=0,1,2,3,4$, να υπολογίσω τα $P(X=x)$ τις θεωρητικές πιθανότητες από την διωνυμική κατανομή στην 4^η γραμμή του πίνακα 3β χρησιμοποιώντας την τιμή του p από την Εκτίμηση Μεγίστης Πιθανοφάνειας.

Ωστόσο μεταξύ των συχνοτήτων και των θεωρητικών πιθανοτήτων υπάρχει σφάλμα. Με τον solver έχουμε στόχο να ελαχιστοποιήσουμε ακριβώς αυτά τα σφάλματα, δηλαδή τελικά να «διορθώσουμε» (να βελτιώσουμε) την τιμή του P ώστε τα σφάλματα να γίνουν το ελάχιστο δυνατό.

ΧΡΗΣΗ SOLVER

Υπολογίζω είτε το Άθροισμα Απόλυτων Σφαλμάτων (S.A.E, Sum Absolute Error), είτε το Άθροισμα Τετραγωνικών Σφαλμάτων (S.S.E., Sum Squared Error). Ζητώ από τον solver να ελαχιστοποιήσει το ΑΑΣ ή ΑΤΣ με μεταβολή της τιμής του P .

Για να υπολογίσω την τιμή του ρ που αντιστοιχεί στο ελάχιστο δυνατό σφάλμα χρησιμοποιούμε τον solver του excel «ορίζοντας» στην επίλυση την ελαχιστοποίηση του Αθροίσματος Τετραγώνων των Σφαλμάτων.(όπως είπαν οι Dimotikalis Y. and Papadakis S. E. (2015))

Στην εικόνα 3.2 βλέπουμε το παράθυρο του Solver, στο οποίο εισάγουμε τα δεδομένα μας.

Στο πρώτο κελί (Ορισμός στόχου) εισάγουμε την αντικειμενική συνάρτηση, έπειτα επιλέγουμε αν θέλουμε μεγιστοποίηση ή ελαχιστοποίηση της ζητούμενης τιμής μας ή αν πάλι θέλουμε να στοχεύσουμε σε συγκεκριμένη τιμή (συμπληρώνοντας το νούμερο αυτής). Στην περίπτωση μας επιλέγουμε Min, δηλαδή ελαχιστοποίηση των τετραγωνικών σφαλμάτων μας.

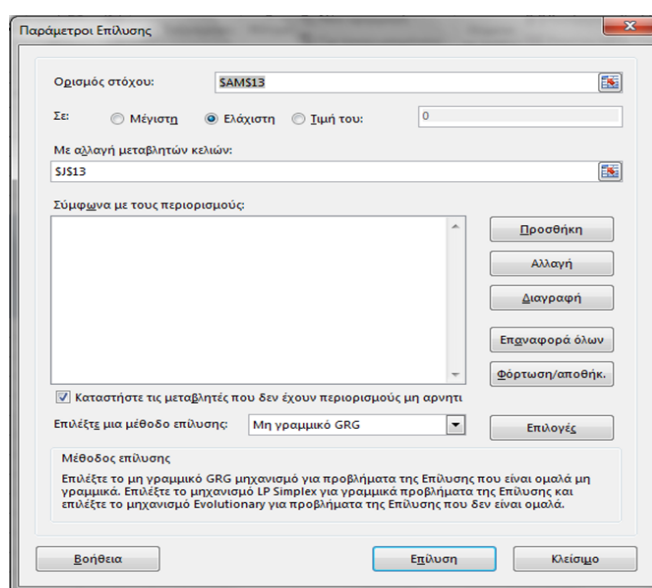
Έπειτα εισάγουμε τις μεταβλητές μας, είτε μέσω πληκτρολογίου είτε απευθείας από το φύλλο εργασίας. Τα κελιά που έχουν επιλεγεί είναι προφανώς αυτά από τα οποία υπολογίζεται η τιμή του κελιού στόχου της αντικειμενικής συνάρτησης. Στην περίπτωση που εξετάζουμε μεταβλητή μας είναι η παράμετρος P.

Τέλος, στο παράθυρο διαλόγου Παράμετροι Επίλυσης επιλέγουμε οποιονδήποτε από τους παρακάτω τρεις αλγόριθμους ή μεθόδους επίλυσης:

- Μη γραμμική γενικευμένη μειωμένη διαβάθμιση (GRG): Χρησιμοποιείται για προβλήματα που είναι ομαλά μη γραμμικά.
- LP Simplex: Χρησιμοποιείται για προβλήματα που είναι γραμμικά.
- Evolutionary: Χρησιμοποιείται για προβλήματα που δεν είναι ομαλά.

Εμείς επιλέγουμε Μη γραμμικό GRG, και τέλος Επίλυση.

Εάν το πρόγραμμα μας βγάλει μη αποδεκτές τιμές, επιλέγουμε εμείς αυτοβούλως τις τιμές της παραμέτρου που μας δίνουν τη μικρότερη τιμή σφάλματος.

Εικόνα 3.2: Χρήση εντολής Excel Solver για ελαχιστοποίηση σφαλμάτων

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΚΡΗΤΗ - ΚΥΠΡΟΣ, ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

4.1 Αναλύση χώρων διαμονής, εστίασης και αξιοθέατων στο νησί της Κρήτης

Στην παρούσα εργασία μελετήσαμε 200 ξενοδοχειακές μονάδες από 10 επιλεγμένες περιοχές του νησιού της Κρήτης. Συλλέξαμε τα δεδομένα από τη σελίδα TripAdvisor, με μοναδικό κριτήριο να υπερβαίνουν τις 50 αξιολογήσεις στη ιστοσελίδα.

Στον πίνακα 4.1 έχουμε τα αναλυτικά στοιχεία των 200 ξενοδοχειακών μονάδων, ενώ στον πίνακα 4.2 τα συνολικά στατιστικά στοιχεία.

A/A	ΠΕΡΙΟΧΗ	Αξιοθέατα	Σύνολο κριτικών	p=	M.A.E.	M.S.E.	False Rate	False Rate (%)
1	ΧΑΝΙΑ	Palazzo di Pietro	120	97,00%	0,79%	0,00012	2,38	1,98%
2		Τάλος Ξενοδοχείο	95	91,56%	1,17%	0,00016	2,79	2,93%
3		El Greco Hotel	109	74,32%	4,80%	0,00261	13,07	11,99%
4		Hotel Ionas	102	88,25%	3,46%	0,00142	8,81	8,64%
5		Bozzali	93	87,65%	2,34%	0,00074	5,43	5,84%
6		Pandora Suites Hotel	121	85,52%	1,47%	0,00047	4,45	3,67%
7		Esplanade Hotel Apartments	95	96,60%	0,26%	0,00001	0,63	0,66%
8		Hotel Palazzo	96	82,67%	1,94%	0,00052	4,66	4,86%
9		Hotel Irida	59	71,27%	2,07%	0,00045	3,05	5,17%
10		Le Maison Ottomane	132	99,70%	0,60%	0,00005	1,99	1,51%
11		Hotel Akrotiri	58	90,84%	1,09%	0,00015	1,59	2,73%
12		Hotel Irene	53	63,54%	5,41%	0,00321	7,17	13,52%
13		Spilia Village Hotel	117	82,80%	3,05%	0,00121	8,93	7,63%
14		Avra City Hotel	78	80,61%	2,81%	0,00160	5,48	7,02%
15		Hotel Filoxenia	70	87,11%	5,81%	0,00450	10,16	14,52%
16		Hotel Nostos	76	81,50%	3,38%	0,00218	6,43	8,46%
17		Helios Apartments	66	88,04%	1,09%	0,00020	1,80	2,73%
18		Monte Vardia	114	92,14%	0,28%	0,00002	0,80	0,70%
19		Hotel Atlantida Mare	65	92,88%	0,80%	0,00012	1,29	1,99%
20		Monastery Boutique Hotel	61	94,00%	5,76%	0,00352	8,79	14,40%
21	ΡΕΘΥΜΝΟ	Hotel Mantenia	102	81,52%	3,20%	0,00221	8,15	7,99%
22		Civitas Rethymnae	108	85,00%	11,00%	0,01551	29,71	27,51%
23		Petradi Beach Lounge Hotel	93	83,66%	3,50%	0,00242	7,35	8,75%
24		Casa De Delfini	92	93,41%	0,53%	0,00005	1,23	1,33%
25		Iperion Beach Hotel	70	90,12%	2,14%	0,00048	3,75	5,36%
26		Minos Mare Royal	77	87,49%	3,59%	0,00161	6,92	8,98%
27		Jo-An Palace Hotel	99	70,27%	5,68%	0,00378	14,06	14,20%
28		Bellagio Boutique Hotel	117	98,00%	0,28%	0,00002	0,81	0,70%
29		Swell Boutique Hotel	73	91,02%	2,13%	0,00071	3,88	5,32%
30		ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	98	88,38%	1,33%	0,00025	3,26	3,32%
31		Olympic Palladium	101	66,54%	3,10%	0,00134	7,84	7,76%
32		Marino's Beach Hotel Apts	105	78,77%	2,37%	0,00061	6,21	5,91%

33		Cretan Sun	75	91,00%	6,28%	0,00445	11,78	15,70%
34		Jo-An Palace Hotel	99	70,27%	5,68%	0,00378	14,06	14,20%
35		Hotel Batis Rethymno	56	84,61%	3,27%	0,00158	4,58	8,18%
36		Minos Mare Royal	77	87,49%	3,59%	0,00161	6,92	8,98%
37		Iperion Beach Hotel	70	90,12%	2,14%	0,00048	3,75	5,36%
38		Casa De Delfini	92	93,41%	0,53%	0,00005	1,23	1,33%
39		Antica Dimora Suites	59	96,69%	2,46%	0,00084	3,63	6,15%
40		Apollon Hotel Apartments	106	81,47%	5,73%	0,00525	15,18	14,32%
41	HPAKVEIO	Hotel Lili	63	87,90%	1,83%	0,00050	2,88	4,57%
42		Hotel Pension Rea	51	69,38%	5,25%	0,00438	6,69	13,12%
43		Pasiphae Hotel	98	77,99%	6,74%	0,00704	16,51	16,85%
44		Hotel Lena	65	61,62%	4,81%	0,00342	7,82	12,02%
45		Life Boutique Hotel	57	59,24%	1,73%	0,00033	2,47	4,33%
46		Hotel Olympic	112	57,68%	2,13%	0,00049	5,97	5,33%
47		Athinaikon Hotel	119	60,24%	2,25%	0,00061	6,69	5,63%
48		Angel V	64	69,33%	2,67%	0,00104	4,27	6,67%
49		Hersonissos Hotel	63	54,10%	8,77%	0,00966	13,81	21,92%
50		Iraklion Hotel	163	72,66%	4,10%	0,00283	16,71	10,25%
51		Hotel Mirabello	167	74,27%	2,97%	0,00114	12,41	7,43%
52		Prince Of Lillies	172	75,07%	4,50%	0,00241	19,34	11,24%
53		Smartline Neptuno Beach	199	77,12%	2,12%	0,00054	10,57	5,31%
54		Stelios Gardens	143	69,29%	8,47%	0,00985	30,29	21,18%
55		Hotel Irini	131	59,44%	3,50%	0,00217	11,46	8,74%
56		El Greco Hotel	174	42,44%	4,28%	0,00290	18,63	10,71%
57		Castello City Hotel	216	67,39%	3,36%	0,00125	18,14	8,40%
58		Candia Maris Resort & Spa Crete	233	86,21%	2,07%	0,00057	12,06	5,18%
59		Sofia Hotel	278	73,30%	5,85%	0,00521	40,66	14,62%
60		Atrion Hotel	310	79,67%	3,31%	0,00187	25,69	8,29%
61	XEPΣIONHΣOΣ	Sun & Sea Apartments	54	91,50%	3,64%	0,00199	4,92	9,11%
62		Atlantica Caldera Palace	85	85,95%	4,57%	0,00333	9,72	11,43%
63		Petros Village	93	77,90%	3,72%	0,00203	8,65	9,30%
64		Hotel Lena Mary	65	61,62%	4,81%	0,00342	7,82	12,02%
65		Hotel Galini	140	65,86%	13,08%	0,02902	45,76	32,69%
66		Angelos Village	92	84,77%	5,09%	0,00451	11,70	12,72%
67		Averinos	72	15,36%	9,87%	0,01232	17,77	24,68%
68		Eri Sun Village Water Park	135	34,56%	10,88%	0,01578	36,73	27,21%
69		Vasso	120	11,14%	13,11%	0,02020	39,33	32,78%
70		Central Hers/ssos Hotel	181	81,25%	3,91%	0,00242	17,69	9,77%
71		Heronissos Hotel	180	68,00%	3,91%	0,00191	17,58	9,77%
72		Esperides Villas	102	81,73%	3,86%	0,00188	9,85	9,66%
73		Porto Village	141	74,14%	8,27%	0,00827	29,14	20,66%
74		Dimitrion Hotel	145	60,10%	9,45%	0,01022	34,27	23,63%
75		Pilot's Villas Luxury Suites	154	99,00%	0,25%	0,00002	0,98	0,63%
76		Star Beach Village	170	89,58%	5,98%	0,00449	25,40	14,94%
77		EAMI ΣΟΥΙΤΕΣ	160	82,31%	4,90%	0,00407	19,58	12,24%
78		Eri Beach	65	81,96%	8,10%	0,00981	13,16	20,24%
79		Hotel Marianna	64	69,33%	2,67%	0,00104	4,27	6,67%
80		Danelis Beach	63	54,10%	8,77%	0,00966	13,81	21,92%

81	ΜΑΛΙΑ	Hotel Eltina	149	95,00%	1,86%	0,00038	6,91	4,64%
82		Hotel Ilios Malia	158	83,59%	4,70%	0,00278	18,55	11,74%
83		Aeolos Beach Resort Hotel	60	77,59%	6,08%	0,00702	9,12	15,21%
84		Hotel Hermes	104	70,01%	8,97%	0,01290	23,32	22,42%
85		4 Seasons Hotel	58	84,06%	10,46%	0,01249	15,17	26,16%
86		Soula Mari	55	71,55%	12,83%	0,02791	17,64	32,07%
87		Carolina Mare Hotel	146	86,23%	0,93%	0,00014	3,39	2,32%
88		Ariadne Beach Hotel	148	79,05%	1,93%	0,00060	7,15	4,83%
89		Danelis Apartments	117	90,99%	13,06%	0,02925	54,54	32,66%
90		Dessole Malia Beach Hotel	149	78,65%	2,99%	0,00132	11,13	7,47%
91		Notos Heights Hotel & Suites	120	90,84%	3,56%	0,00147	10,67	8,89%
92		Malia Mare Hotel	131	78,66%	5,72%	0,00462	18,72	14,29%
93		Socrates Hotel	114	83,43%	3,92%	0,00221	11,18	9,81%
94		Malia Holidays	61	83,80%	4,19%	0,00305	6,39	10,47%
95		Meropi Hotel & Apartments	165	76,00%	12,49%	0,01873	51,52	31,22%
96		Hotel Vergas	53	87,91%	5,78%	0,00419	7,66	14,45%
97		High Beach Hotel	171	82,00%	2,62%	0,00109	11,21	6,55%
98		Diasselo	146	95,00%	4,64%	0,00267	16,95	11,61%
99		Philoxenia Hotel Malia	191	88,62%	6,14%	0,00452	29,31	15,35%
100		Real Palace	174	85,00%	7,11%	0,00659	30,92	17,77%
101	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Du Lac hotel	81	75,03%	4,20%	0,00185	8,51	10,51%
102		Pergola Hotel	75	72,62%	5,93%	0,00431	11,12	14,83%
103		Mistral Bay Hotel	129	65,80%	12,24%	0,01936	39,47	30,60%
104		Lito Hotel	73	79,67%	7,08%	0,00795	12,92	17,70%
105		Hera Village Aparthotel	78	61,15%	14,94%	0,02371	29,13	37,34%
106		Hotel Palazzo	112	94,70%	1,87%	0,00046	5,25	4,68%
107		Creta Hotel	110	85,81%	1,61%	0,00036	4,42	4,02%
108		Faedra Beach Hotel	139	78,75%	5,62%	0,00349	19,52	14,04%
109		Pleiades Luxurious Villas	80	93,90%	5,68%	0,00464	11,36	14,20%
110		Naiades Almiros River Hotel	79	85,69%	6,16%	0,00410	12,17	15,41%
111		Kalitheia	127	78,52%	3,71%	0,00184	11,78	9,27%
112		Victoria Hotel	116	88,34%	0,80%	0,00010	2,33	2,01%
113		Ariadne Beach	121	81,20%	3,05%	0,00127	9,24	7,64%
114		Ormos Hotel	66	59,09%	4,86%	0,00308	8,01	12,14%
115		Hotel Mikro Village	141	74,14%	8,27%	0,00827	29,14	20,66%
116		Elpida Village	51	81,74%	2,30%	0,00068	2,93	5,74%
117		Mirsini Hotel	83	81,60%	5,80%	0,00655	12,03	14,49%
118		Hotel Atlantis	65	81,96%	8,10%	0,00981	13,16	20,24%
119		Crystal Hotel	64	69,33%	2,67%	0,00104	4,27	6,67%
120		Lato Hotel	122	89,90%	2,13%	0,00070	6,50	5,33%
121	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	Blue Dome Hotel	150	92,03%	0,73%	0,00010	2,72	1,81%
122		Asterion Hotel	193	82,95%	4,66%	0,00310	22,50	11,66%
123		Menia Beach Hotel	197	86,81%	1,13%	0,00025	5,56	2,82%
124		Indigo Mare	159	81,94%	1,95%	0,00045	7,76	4,88%
125		Hotel Marika	76	89,33%	5,54%	0,00401	10,52	13,84%
126		Lito Beach	61	78,12%	3,55%	0,00151	5,41	8,87%
127		Platanias Mare Hotel	65	79,32%	2,06%	0,00080	3,34	5,14%
128		Hotel Lola	66	78,35%	5,91%	0,00389	9,76	14,78%
129		Hotel Toxo	68	86,69%	2,27%	0,00086	3,86	5,68%

130	Sunprime Platanias Beach Suites & Spa	119	83,78%	0,74%	0,00009	2,22	1,86%
131	Geraniotis Beach Hotel	118	74,20%	1,10%	0,00015	3,24	2,74%
132	Hotel Blue Sea Apartments	73	73,52%	1,45%	0,00029	2,66	3,64%
133	Atlantica Caldera Bay	73	65,75%	4,58%	0,00330	8,36	11,45%
134	Ideal Beach Hotel	99	67,87%	1,68%	0,00034	4,17	4,21%
135	Castle Suites Resort	52	69,01%	3,34%	0,00159	4,34	8,34%
136	Porto Platanias Beach Resort & Spa	190	78,59%	7,10%	0,00793	33,74	17,76%
137	Minoa Palace Resort & Spa	195	84,76%	0,64%	0,00007	3,14	1,61%
138	Omega Platanias Hotel Village	54	85,04%	3,34%	0,00204	4,51	8,36%
139	Majestic Hotel	57	81,77%	2,21%	0,00080	3,14	5,52%
140	Hotel Amaryllis	51	84,38%	3,92%	0,00328	5,00	9,81%
141	Elounda Krini Hotel	108	90,06%	2,37%	0,00065	6,41	5,94%
142	Royal Marmin Bay Boutique & Art Hotel	129	90,47%	1,42%	0,00022	4,59	3,55%
143	Ξενοδοχείο Ακτή Όλους	479	83,53%	1,63%	0,00028	19,50	4,07%
144	Porto Elounda Golf & Spa Resort	393	87,02%	4,77%	0,00277	46,83	11,92%
145	Ελούντα Γκάρντεν Σουίτες	186	98,00%	0,55%	0,00006	2,57	1,38%
146	Elounda Mare Relais & Chateaux Hotel	252	92,74%	2,98%	0,00101	18,78	7,45%
147	Elounda Breeze Resort	399	70,47%	2,31%	0,00073	23,00	5,77%
148	Elounda Gulf Villas & Suites	336	94,00%	4,68%	0,00233	39,31	11,70%
149	Elounda Heights Apartments and	374	97,00%	0,86%	0,00012	8,06	2,16%
150	Elounda Peninsula All Suite Hotel	190	93,60%	4,78%	0,00259	22,72	11,96%
151	Elounda Sunrise Apartments	223	93,21%	2,58%	0,00082	14,37	6,44%
152	Elounda Palm Hotel	333	78,62%	2,96%	0,00102	24,68	7,41%
153	Selena Village	134	83,59%	5,91%	0,00468	19,79	14,77%
154	Olive Grove Apartments	252	96,00%	2,65%	0,00084	16,71	6,63%
155	Hotel Aristeia	57	55,31%	7,82%	0,00883	11,14	19,54%
156	Hotel Sophia	141	74,14%	8,27%	0,00827	29,14	20,66%
157	Hotel Korfos Beach	145	60,10%	9,45%	0,01022	34,27	23,63%
158	Hotel Katerina	154	99,00%	0,25%	0,00002	0,98	0,63%
159	Hotel Gloria Poros	93	87,65%	2,34%	0,00074	5,43	5,84%
160	Elounda Princess	121	85,52%	1,47%	0,00047	4,45	3,67%
161	Hotel Villa Anna	220	98,00%	2,09%	0,00056	11,49	5,22%
162	Λατάνια	278	89,86%	1,43%	0,00022	9,93	3,57%
163	Cactus Beach Hotel & Bungalows	274	69,71%	5,07%	0,00300	34,76	12,69%
164	Nikos hotel	154	91,68%	2,15%	0,00056	8,29	5,39%
165	Neon Hotel	71	72,54%	7,51%	0,00650	13,33	18,78%
166	Eurohotel Katrin Hotel and Bungalows	201	80,63%	2,99%	0,00099	15,01	7,47%
167	Stefania	184	96,00%	3,55%	0,00147	16,33	8,87%
168	Filia Hotel	292	92,35%	2,98%	0,00099	21,77	7,45%
169	Memories Apartments and Studios	79	89,00%	5,61%	0,00398	11,07	14,01%
170	Creta Solaris Hotel	65	96,27%	2,77%	0,00145	4,50	6,92%
171	Dias Hotel	213	90,81%	4,22%	0,00215	22,49	10,56%
172	Matamy Beach Hotel	87	88,61%	3,78%	0,00173	8,21	9,44%
173	Ilios Studios	131	97,00%	2,24%	0,00056	7,32	5,59%
174	Αθηνά	147	93,32%	4,66%	0,00234	16,53	11,64%
175	Aggelo Hotel Stalis	134	92,77%	2,45%	0,00074	8,19	6,11%
176	Zephiros Beach Hotel	65	81,28%	3,76%	0,00192	5,65	9,41%
177	Villa Ritsa	73	89,36%	4,78%	0,00283	8,72	11,94%
178	Hotel Residence	127	78,52%	3,71%	0,00184	11,78	9,27%

179	Zervas Beach Hotel	120	90,84%	3,56%	0,00147	10,67	8,89%
180	Paloma Garden Hotel	144	89,80%	3,11%	0,00109	11,19	7,77%
181	Folia Apartments	312	95,34%	0,54%	0,00004	4,19	1,34%
182	Hotel Stefan Village	235	89,35%	0,48%	0,00004	2,79	1,19%
183	Hotel Vergina	52	97,00%	3,64%	0,00207	4,74	9,11%
184	Thalassa Beach Resort	309	90,69%	0,37%	0,00002	2,86	0,93%
185	Santa Marina Plaza	315	89,13%	2,10%	0,00053	16,51	5,24%
186	Oscar Suites	230	87,61%	2,46%	0,00073	14,16	6,16%
187	Villa Angelica	89	98,00%	1,25%	0,00021	2,79	3,14%
188	Mirabello Apartments	117	95,10%	0,68%	0,00008	2,00	1,71%
189	Minos Village	74	80,92%	1,84%	0,00051	3,41	4,61%
190	Iolida Beach Hotel	162	82,63%	1,62%	0,00033	6,55	4,04%
191	Atrion Hotel	325	77,54%	1,81%	0,00060	14,74	4,54%
192	Santa Marina Beach Hotel	358	78,24%	1,83%	0,00041	16,42	4,59%
193	ΙΣΙΔΑ	67	76,00%	3,44%	0,00200	5,76	8,60%
194	Hotel Eleftheria	134	73,93%	2,50%	0,00075	8,36	6,24%
195	Iolida Village	60	75,13%	2,15%	0,00081	3,23	5,38%
196	Kambos Village	56	78,49%	3,54%	0,00233	4,95	8,84%
197	Eva Suites Hotel	59	81,13%	6,54%	0,00651	9,64	16,34%
198	CHC Galini Sea View	425	74,57%	4,98%	0,00339	52,96	12,46%
199	Nicolas Studios & Apts	62	92,76%	1,44%	0,00033	2,24	3,61%
200	Atlantica Caldera Village	65	72,23%	1,60%	0,00033	2,59	3,99%

ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ

Πίνακας 4.1: Κρήτη, Χώροι Διαμονής (Πίνακες Ανάλυσης Δεδομένων TripAdvisor με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

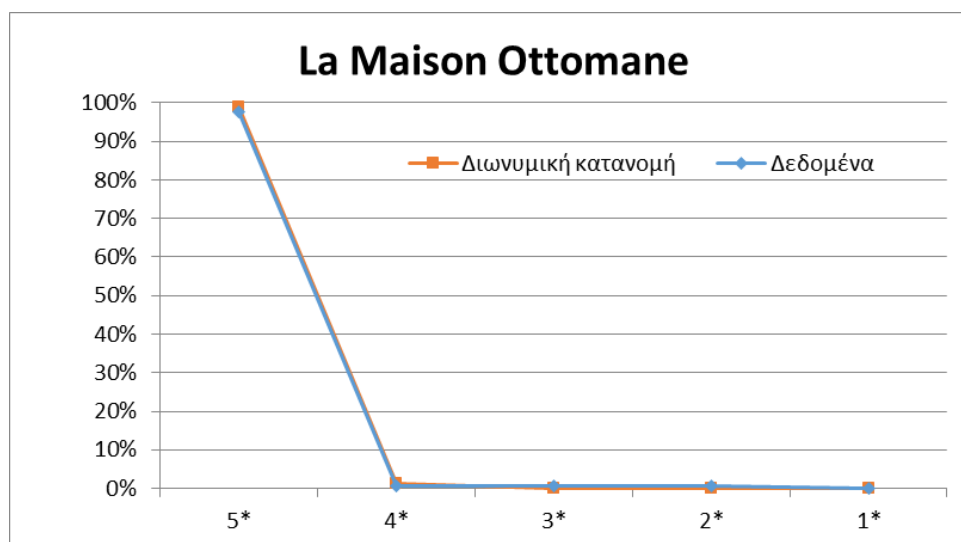
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	131,35	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	51	Hotel Amaryllis
ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	479	Ξενοδοχείο Ακτή Ολούς
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	26.270	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	80,99%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	11,14%	Vasso
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	99,70%	La Maison Ottomane
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ	0,03311	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,00001	Esplanade Hotel Apartments
ΜΕΓΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,02925	Danelis Apartments
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ FALSE RATE	9,98%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	0,63%	Pilot's Villas Luxury Suites
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	37,34%	Hera Village Aparthotel

Πίνακας 4.2: Ανάλυση δεδομένων χώρων διαμονής Κρήτης

Ο συνολικός αριθμός αξιολογήσεων για τα 200 ξενοδοχεία της Κρήτης που επιλέξαμε είναι 26.270, με μέγιστη 479 για το Ξενοδοχείο Ακτή Ολούς και ελάχιστη τιμή 51 για το Hotel Amaryllis. Το ξενοδοχείο που παρουσιάζει τη μέγιστη τιμή False Rate είναι το Hera Village Aparthotel, ενώ την ελάχιστη είναι το Pilot's Villas Luxury Suites. Το Esplanade Hotel Apartments είναι αυτό με την ελάχιστη τιμή τετραγωνικού σφάλματος, ενώ το μεγαλύτερο τετραγωνικό σφάλμα παρουσιάζεται στο Danelis Apartments. Τέλος, μικρότερη πιθανότητα να αρέσει παρουσιάζει το ξενοδοχείο Vasso, ενώ μεγαλύτερη το La Maison Ottomane.

Παρακάτω επιλεχθηκαν κάποια παραδείγματα συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα γραφήματα, στα οποία γίνεται σύγκριση των δεδομένων μας με αυτών της διωνυμικής κατανομής.

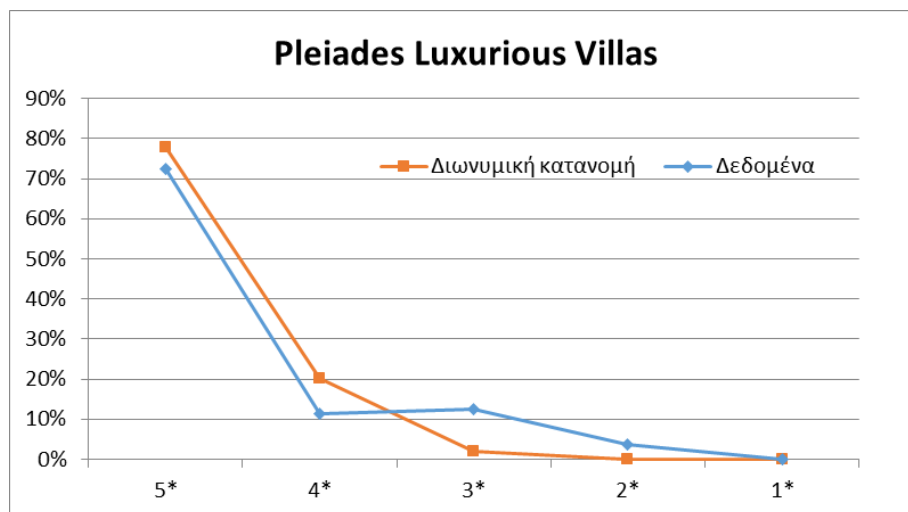
Αρχικά παρουσιάζουμε το γράφημα 4.1 του ξενοδοχείου La Maison Ottomane από την περιοχή των Χανίων. Συνολικά το ξενοδοχείο δεχτηκε 132 κριτικές, εκ των οποίων οι 129 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 1 ως πολύ καλό, 1 ως μετριο, 1 ως ανεπαρκές, ενώ δε χαρακτηρίζεται ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει σχεδόν μηδενικό τετραγωνικό σφάλμα, του ύψους του 0,00005, και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 99,70%, ενώ η ροή των δεδομένων και της διωνυμικής παρουσιάζουν αμελητέες αποκλίσεις.

Γράφημα 4.1: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχείο La Maison Ottomane στην περιοχή Χανίων Κρήτης

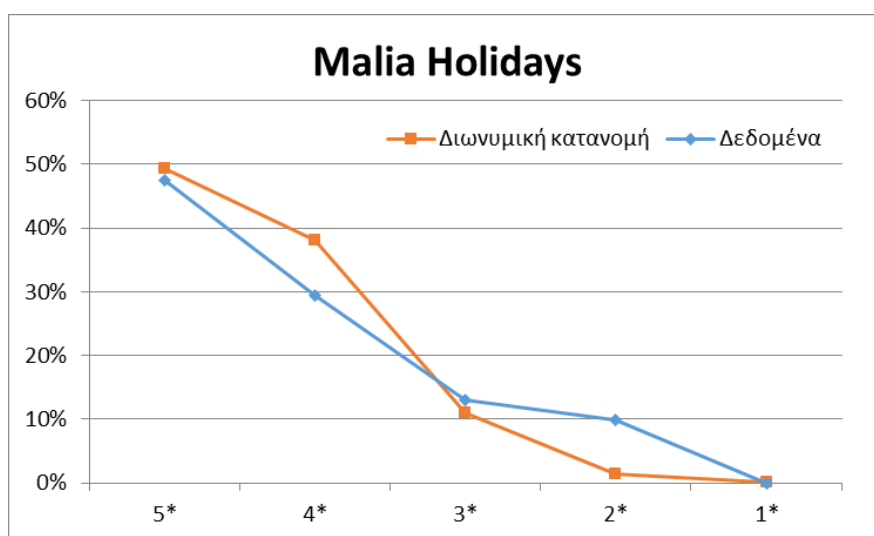
Έπειτα έχουμε το γράφημα 4.2 του ξενοδοχείου Pleiades Luxurious Villas από την περιοχή του Αγίου Νικολάου. Συνολικά το ξενοδοχείο δέχτηκε 80 κριτικές, εκ των οποίων οι 58 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 9 ως πολύ καλό, οι 10 ως μέτριο, 3 ως ανεπαρκές και καμία ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο

χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του $0,00410$ και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το $78,52\%$.

Γράφημα 4.2: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχείο Pleiades Luxurious Villas στην περιοχή Αγ. Νικολάου Κρήτης

Τέλος έχουμε το γράφημα 4.3 του ξενοδοχείου Malia Holidays από την περιοχή των Μαλιών. Συνολικά το ξενοδοχείο δεχτηκε 61 κριτικές, εκ των οποίων οι 29 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 18 ως πολύ καλό, οι 8 ως μέτριο, 6 ως ανεπαρκές, ενώ δεν έχει χαρακτηριστεί ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του $0,00305$ και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το $83,80\%$

Γράφημα 4.3: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχείο Malia Holidays στην περιοχή Μαλιών Κρήτης

Επίσης, στην παρούσα εργασία μελετήσαμε 200 μονάδες εστίασης από τις 10 επιλεγμένες περιοχές του νησιού της Κρήτης. Συλλέξαμε τα δεδομένα από τη σελίδα TripAdvisor, με μοναδικό κριτήριο να υπερβαίνουν τις 60 αξιολογήσεις στη ιστοσελίδα.

Στον πίνακα 4.3 του παραρτήματος έχουμε τα αναλυτικά στοιχεία των 200 εστιατορίων, ενώ στον πίνακα 4.4 έχουμε τα συνολικά στατιστικά στοιχεία.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	131,15	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	61	Rady's
ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	375	Thea Εστιατόριο
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	23.544	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	89,83%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	19,32%	Blue Lagoon
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	98,00%	Γλυκός Κόσμος
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ	0,01771	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,00003	Rady's
ΜΕΓΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,02786	Politia
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ FALSE RATE	7,19%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	0,97%	Rady's
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	34,40%	Politia

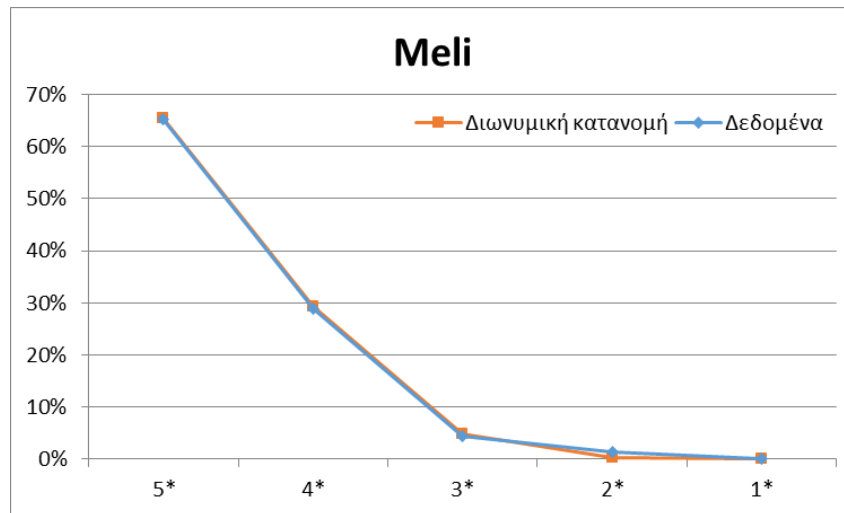
Πίνακας 4.4: Ανάλυση δεδομένων χώρων εστίασης Κρήτης

Ο συνολικός αριθμός αξιολογήσεων για τα 200 εστιατόρια της Κρήτης που επιλέξαμε είναι 23.544, με μέγιστη 375 για το Thea και ελάχιστη τιμή 61 για το Rady's, εστιατόριο που παρουσιάζει και τη μέγιστη τιμή False Rate καθώς και ελάχιστο τετραγωνικό σφάλμα. Το εστιατόριο Politia πάλι είναι αυτό με τη μικρότερη τιμή False Rate και το μεγαλύτερο τετραγωνικό σφάλμα. Τέλος, μικρότερη πιθανότητα να αρέσει παρουσιάζει το εστιατόριο Blue Lagoon, ενώ τη μεγαλύτερη το εστιατόριο Γλυκός Κόσμος.

Παρακάτω επιλεχθηκαν κάποια παραδείγματα συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα γραφήματα, στα οποία γίνεται σύγκριση των δεδομένων μας με αυτών της διωνυμικής κατανομής

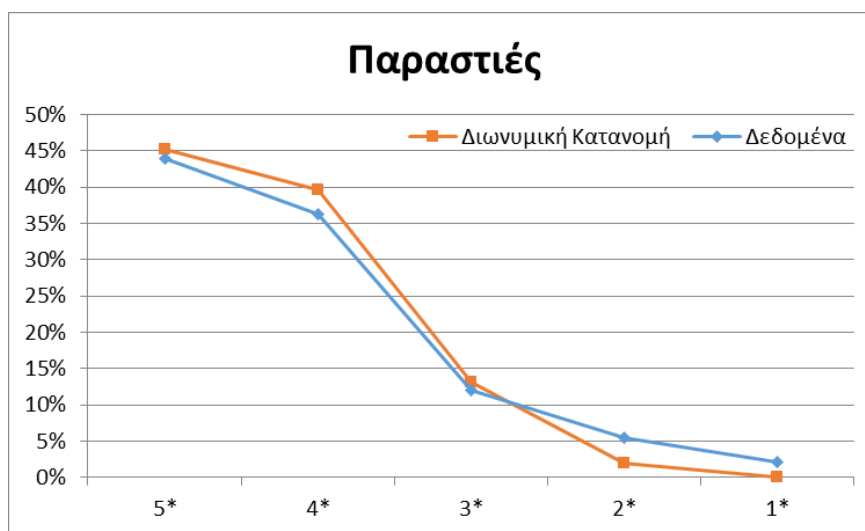
Αρχικά έχουμε το γράφημα 4.4 του εστιατορίου Meli από την περιοχή του Ρεθύμνου. Συνολικά το εστιατόριο δεχτηκε 69 κριτικές, εκ των οποίων οι 45 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 20 ως πολύ καλό, οι 3 ως μέτριο, 1 ως ανεπαρκές, ενώ καμία ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει ελάχιστο τετραγωνικό σφάλμα, του ύψους του 0,00003, και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 89,96%. Παρατηρείται αμελητέα απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

Γράφημα 4.4: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Meli στην περιοχή Ρεθύμνου Κρήτης

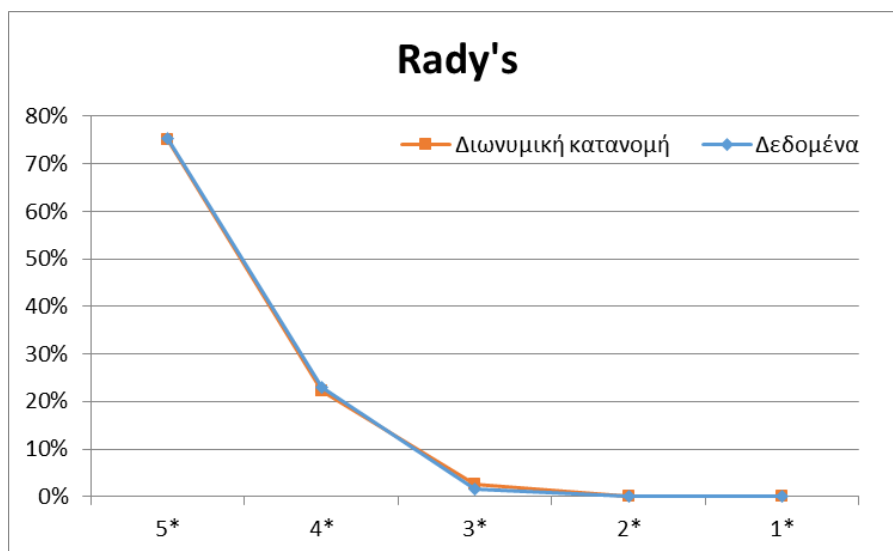
Έπειτα έχουμε το γράφημα 4.5 του εστιατορίου Παρασιές από την περιοχή του Ηρακλείου. Συνολικά το εστιατόριο δέχτηκε 91 κριτικές, εκ των οποίων οι 40 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 33 ως πολύ καλό, οι 11 ως μέτριο, 5 ως ανεπαρκές και 2 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00063 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 81,97%. Παρατηρείται μικρή απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

Γράφημα 4.5: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Παρασιές στην περιοχή Ηρακλείου Κρήτης

Έπειτα παρουσιάζουμε το γράφημα 4.6 του εστιατορίου Rady's από την περιοχή τη; Ελούντας. Συνολικά το εστιατόριο δέχτηκε 61 κριτικές, εκ των οποίων οι 46 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 14 ως πολύ καλό, 1 ως μέτριο, ενώ δεν χαρακτηρίζεται ως ανεπαρκές ή πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με

μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει σχεδόν μηδενικό τετραγωνικό σφάλμα, του ύψους του 0,00003, και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 93,09%, ενώ η ροή των δεδομένων και της διωνυμικής παρουσιάζουν αμελητέες αποκλίσεις.

Γράφημα 4.6: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Rady's στην περιοχή Ελούντας Κρήτης

Τέλος μελετήσαμε 125 μονάδες αξιοθεάτων από τις 10 επιλεγμένες περιοχές του νησιού της Κρήτης. Συλλέξαμε τα δεδομένα από τη σελίδα TripAdvisor, με μοναδικό κριτήριο να υπερβαίνουν τις 60 αξιολογήσεις στη ιστοσελίδα.

Στον πίνακα 4.5 του παραρτήματος έχουμε τα αναλυτικά στοιχεία των 125 αξιοθεατων , ενώ στον πίνακα 4.6 έχουμε τα συνολικά στατιστικά στοιχεία.

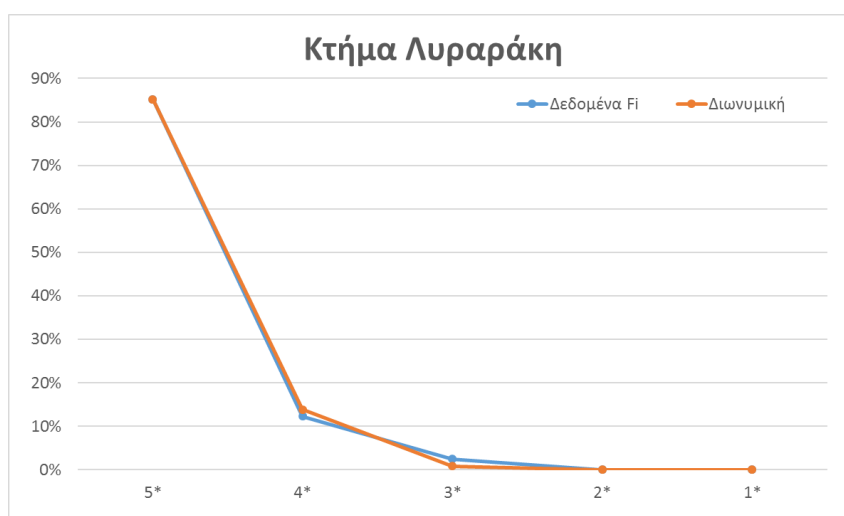
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	333,73	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	49	Kristina Boutique
ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	4429	Το Παλάτι της Κνωσού
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	41.716	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	86,41%	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	61,96%	Roman Fountain
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	99,54%	Luxurious Furs
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ	0,00336	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,00000001	Luxurious Furs
ΜΕΓΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,04239	Municipal Beach Kitroplatia
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ FALSE RATE	6,90%	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	0,01%	Luxurious Furs
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	22,91%	Heraklion Sightseeing Tour

Πίνακας 4.6: Ανάλυση δεδομένων Αξιοθεάτων Κρήτης

Ο συνολικός αριθμός αξιολογήσεων για τα 125 αξιοθέατα της Κρήτης είναι 41.716, με μέγιστη 4.429 για το Παλάτι της Κνωσού και ελάχιστη τιμή 49 για το Kristina Boutique. Το αξιοθέατο που παρουσιάζει τη μέγιστη τιμή False Rate είναι το Heraklion Sightseeing Tour, ενώ αυτό με την ελάχιστη είναι το Luxurious Furs, το οποίο παρουσιάζει και την ελάχιστη τιμή τετραγωνικού σφάλματος. Το μεγαλύτερο τετραγωνικό σφάλμα παρουσιάζεται στο Municipal Beach Kitroplatia. Τέλος, μικρότερη πιθανότητα να αρέσει παρουσιάζει το Roman Fountain, ενώ μεγαλύτερη το Luxurious Furs.

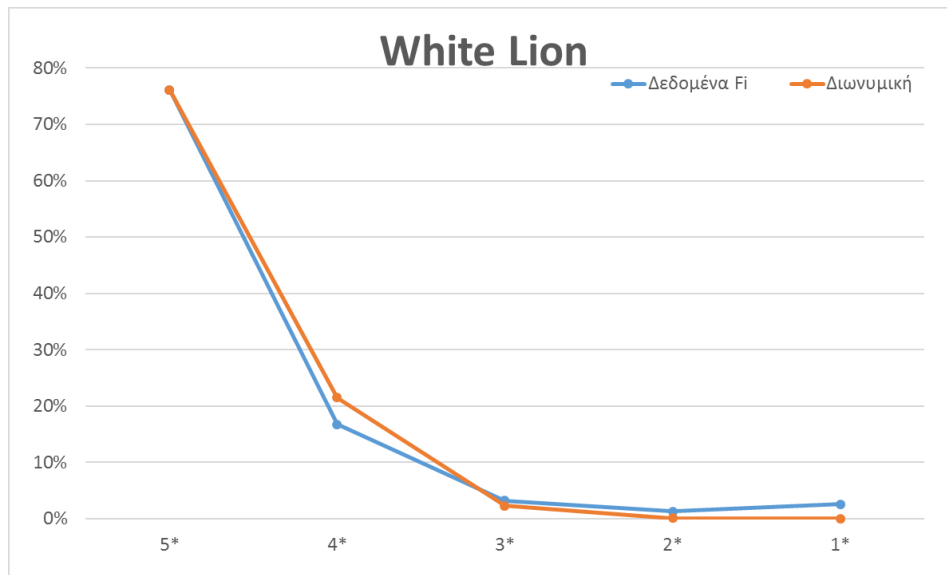
Παρακάτω επιλεχθηκαν κάποια παραδείγματα συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα γραφήματα, στα οποία γίνεται σύγκριση των δεδομένων μας με αυτών της διωνυμικής κατανομής

Αρχικά έχουμε το γράφημα 4.7 του αξιοθεατου Κτήμα Λυραράκη από την περιοχή του Ηρακλείου. Συνολικά το αξιοθέατο δεχτηκε 122 κριτικές, εκ των οποίων οι 104 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικο, οι 15 ως πολύ καλό, οι 3 ως μέτριο, ενώ καμία ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει ελάχιστο τετραγωνικό σφάλμα, του ύψους του 0,00010, και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 96,09%. Παρατηρείται αμελητέα απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

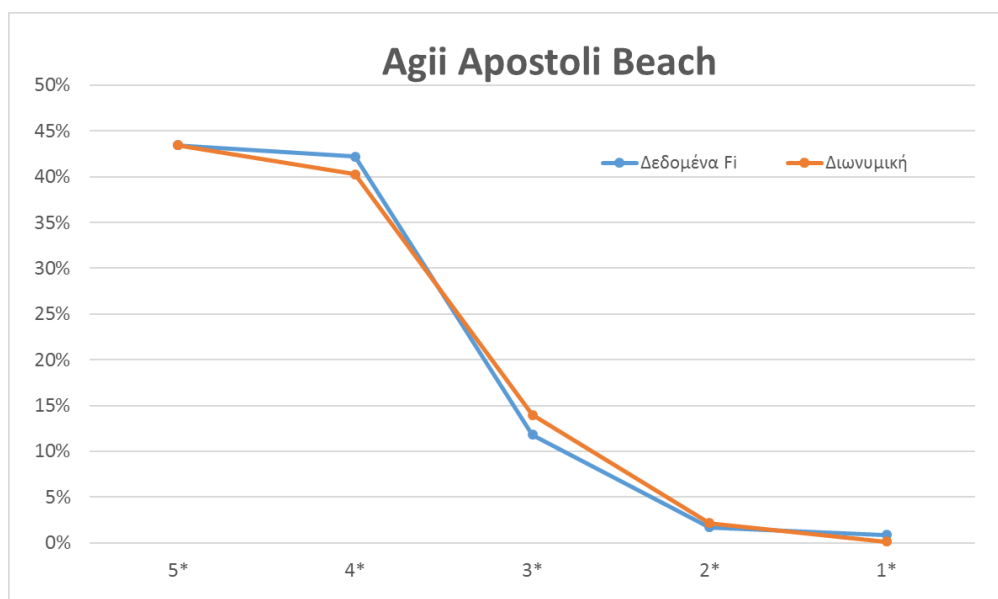
Γράφημα 4.7: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Κτήμα Λυραράκη στην περιοχή Ηράκλειο Κρήτης

Έπειτα έχουμε το γράφημα 4.8 του αξιοθεατου White Lion από την περιοχή της Χερσονήσου. Συνολικά το αξιοθέατο δέχτηκε 155 κριτικές, εκ των οποίων οι 118 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικο, οι 26 ως πολύ καλό, οι 5 ως μέτριο, 2 ως ανεπαρκές και 4 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00062 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 93,41%. Παρατηρείται μικρή απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

Γράφημα 4.8: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο White Lion στην περιοχή Χερσονησο Κρήτης

Έπειτα έχουμε το γράφημα 4.9 του αξιοθεατου Agii Apostoli Beach από την περιοχή των Χανίων. Συνολικά το αξιοθέατο δέχτηκε 237 κριτικές, εκ των οποίων οι 103 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικο, οι 100 ως πολύ καλό, οι 28 ως μέτριο, 4 ως ανεπαρκές και 2 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,000184 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 81,19%. Παρατηρείται μικρή απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

Γράφημα 4.9: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το Agii Apostoli Beach στην περιοχή των Χανίων Κρήτης

4.2 Αναλύση χώρων διαμονής, εστίασης και αξιοθέατων στο νησί της Κύπρου

Στην παρούσα εργασία μελετήσαμε 200 ξενοδοχειακές μονάδες από 10 επιλεγμένες περιοχές του νησιού της Κύπρου. Συλλέξαμε τα δεδομένα από τη σελίδα TripAdvisor, με μοναδικό κριτήριο να υπερβαίνουν τις 50 αξιολογήσεις στη ιστοσελίδα.

Στον πίνακα 4.7 του παραρτήματος έχουμε τα αναλυτικά στοιχεία των 200 ξενοδοχειακών μονάδων, ενώ στον πίνακα 4.8 έχουμε τα συνολικά στατιστικά στοιχεία.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	152,585	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	52	Merit Lefkosa Hotel & Casino
ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	712	Coral Beach Hotel & Resort
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	30.517	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	78,06%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	6,38%	Kalypso Hotel
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	99,56%	Lithos Holiday Villas
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ	0,00307	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,00000	Hill View Hotel Apartments
ΜΕΓΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,03032	River Reggae Apartments
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ FALSE RATE	9,83%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	0,02%	Lithos Holiday Villas
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	37,12%	River Reggae Apartments

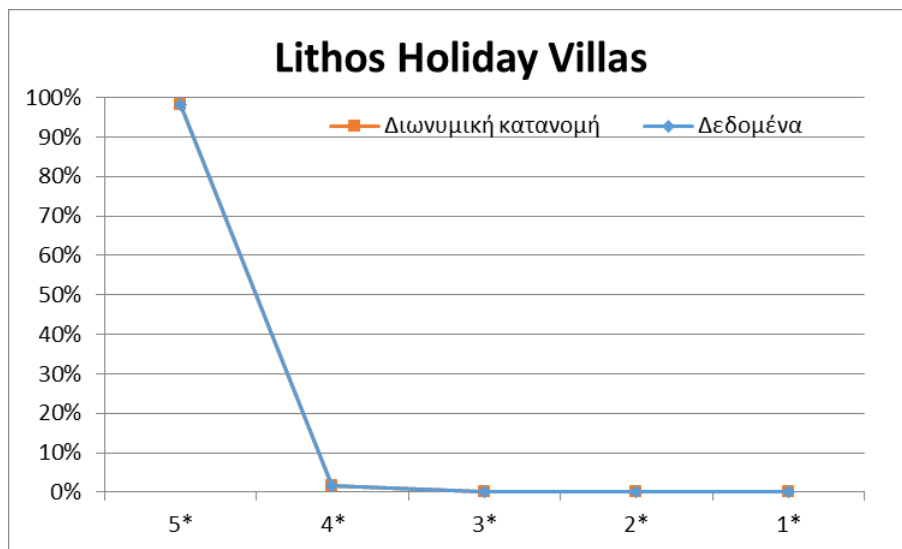
Πίνακας 4.8: Ανάλυση χώρων διαμονής Κύπρου

Ο συνολικός αριθμός αξιολογήσεων για τα 200 ξενοδοχεία της Κύπρου που επιλέξαμε είναι 30.517, με μέγιστη 712 για το Coral Beach Hotel & Resort και ελάχιστη τιμή 52 για το Merit Lefkosa Hotel & Casino. Το ξενοδοχείο που παρουσιάζει τη μέγιστη τιμή False Rate είναι το River Reggae Apartments, ενώ την ελάχιστη είναι το Lithos Holiday Villas. Το Hill View Hotel Apartments είναι αυτό με την ελάχιστη τιμή τετραγωνικού σφάλματος, ενώ το μεγαλύτερο τετραγωνικό σφάλμα παρουσιάζεται στο River Reggae Apartments. Τέλος, μικρότερη πιθανότητα να αρέσει παρουσιάζει το ξενοδοχείο Kalypso Hotel, ενώ μεγαλύτερη το Lithos Holiday Villas.

Παρακάτω επιλεχθηκαν κάποια παραδείγματα συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα γραφήματα, στα οποία γίνεται σύγκριση των δεδομένων μας με αυτών της διωνυμικής κατανομής.

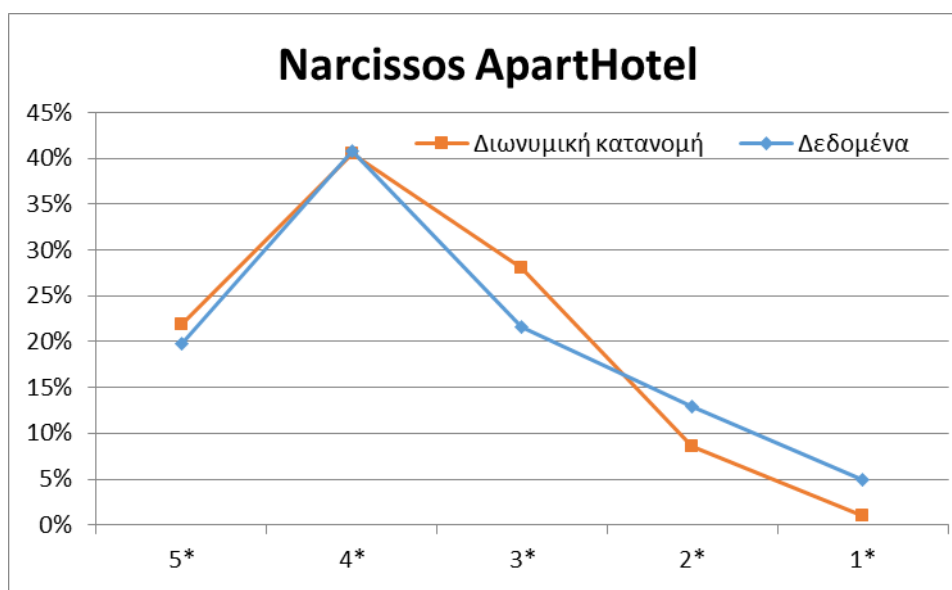
Αρχικά παρουσιάζουμε το γράφημα 4.10 του ξενοδοχείου Lithos Holiday Villas από την περιοχή της Πέγειας. Συνολικά το ξενοδοχείο δεχτηκε 57 κριτικές, εκ των οποίων οι 56 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικο, οι 1 ως πολύ καλό, ενώ δε χαρακτηρίζεται ως μέτριο, ανεπαρκες ή πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κτανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει μηδενικό τετραγωνικό σφάλμα και πιθανότητα να

αρέσει του ύψους το 99,56%, ενώ η ροή των δεδομένων και της διωνυμικής παρουσιάζουν αμελητέες αποκλίσεις.

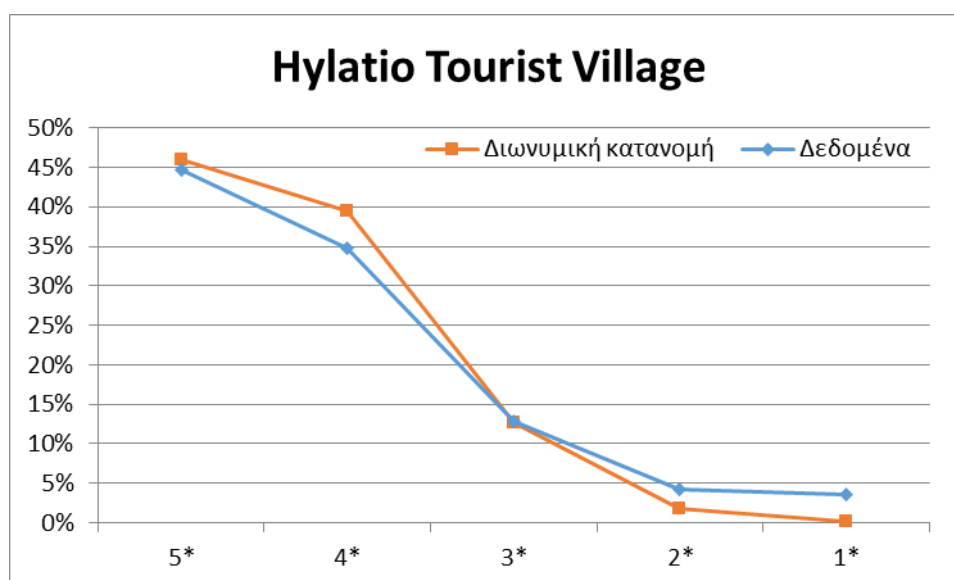
Γράφημα 4.10: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχειακό συγκρότημα Lithos Holiday Villas στην περιοχή Πέγειας Κύπρου

Έπειτα έχουμε το γράφημα 4.11 του ξενοδοχειακού συγκροτήματος Narcissos ApartHotel από την περιοχή του Πρωταρά. Συνολικά το ξενοδοχείο απέσπασε 162 κριτικές, εκ των οποίων οι 32 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 66 ως πολύ καλό, 35 ως μέτριο, 21 ως ανεπαρκές και 8 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00160 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 68,41%. Τα δύο διαγράμματα παρουσιάζουν μικρή απόκλιση.

Γράφημα 4.11: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχειακό συγκρότημα Narcissos ApartHotel στην περιοχή Πρωταρά Κύπρου

Τέλος παρουσιάζουμε το γράφημα 4.12 του συγκροτήματος Hylatio Tourist Village από την περιοχή του Πισσουρίου. Συνολικά το ξενοδοχείο απέσπασε 423 κριτικές, εκ των οποίων οι 189 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 147 ως πολύ καλό, 54 ως μέτριο, 18 ως ανεπαρκές και 15 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00083 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 82,34%. Στα δύο διαγράμματα παρατηρούμε μικρή απόκλιση.

Γράφημα 4.12: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το ξενοδοχειακό συγκρότημα Hylatio Tourist Village στην περιοχή Πισσουρίου Κύπρου

Επίσης, μελετήσαμε 200 μονάδες εστίασης από τις 10 επιλεγμένες περιοχές του νησιού της Κύπρου. Συλλέξαμε τα δεδομένα από τη σελίδα TripAdvisor, με μοναδικό κριτήριο να υπερβαίνουν τις 60 αξιολογήσεις στη ιστοσελίδα.

Στον πίνακα 4.9 του παρατήματος έχουμε τα αναλυτικά στοιχεία των 200 εστιατορίων, ενώ στον πίνακα 4.10 έχουμε τα συνολικά στατιστικά στοιχεία.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΚΡΙΤΙΚΩΝ	145,50	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	60	Paulas Restaurant
ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	504	Samisen
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	29.099	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	90,08%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	73,25%	Captain's Bay
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	98,00%	Stala's Grill Corner
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ	0,01256	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,00001	Smoothie & Sweetie Take Away

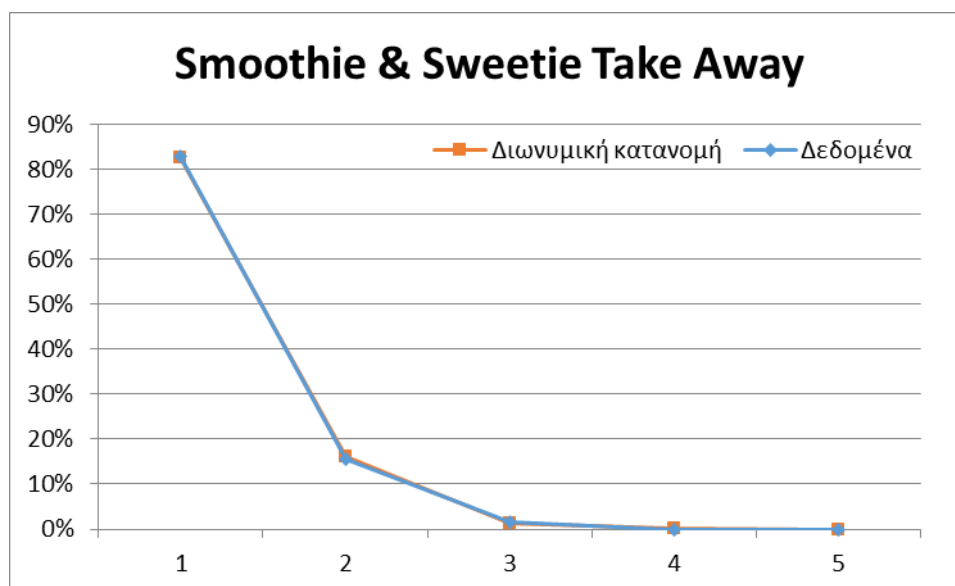
ΜΕΓΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,02493	Muji Chinese Cuisine
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ FALSE RATE	6,62%	200 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	0,65%	Smoothie & Sweetie Take Away
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	32,08%	Muji Chinese Cuisine

Πίνακας 4.10: Ανάλυση δεδομένων χώρων εστίασης Κύπρου

Ο συνολικός αριθμός αξιολογήσεων για τα 200 εστιατόρια της Κύπρου που επιλέξαμε είναι 29.099, με μέγιστη 504 για το Samisen και ελάχιστη τιμή 60 για το Paulas Restaurant. Το εστιατόριο που παρουσιάζει τη μέγιστη τιμή False Rate είναι το Muji Chinese Cuisine, ενώ αυτό με την ελάχιστη είναι το Smoothie & Sweetie Take Away, το οποίο παρουσιάζει και την ελάχιστη τιμή τετραγωνικού σφάλματος. Το μεγαλύτερο τετραγωνικό σφάλμα παρουσιάζεται στο Muji Chinese Cuisine. Τέλος, μικρότερη πιθανότητα να αρέσει παρουσιάζει το Captain's Bay, ενώ μεγαλύτερη το Stala's Grill Corner.

Παρακάτω επιλεχθηκαν κάποια παραδείγματα συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα γραφήματα, στα οποία γίνεται σύγκριση των δεδομένων μας με αυτών της διωνυμικής κατανομής.

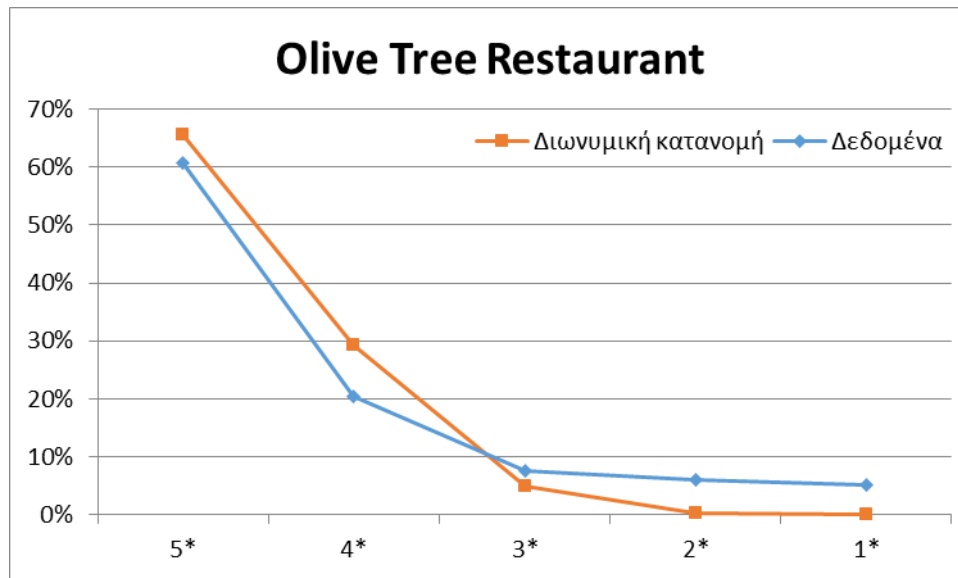
Αρχικά έχουμε το γράφημα 4.13 του εστιατορίου Smoothie & Sweetie Take Away από την περιοχή του Πισσουρίου. Συνολικά ο χώρος εστίασης δεχτηκε 64 κριτικές, εκ των οποίων οι 53 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικο, οι 10 ως πολύ καλό, 1 ως μέτριο, ενώ δε χαρακτηρίζεται ως ανεπαρκές ή πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει σχεδόν μηδενικό τετραγωνικό σφάλμα και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 95,31%, ενώ η ροή των δεδομένων και της διωνυμικής παρουσιάζουν αμελητέες αποκλίσεις.

Γράφημα 4.13: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για τη μονάδα εστίασης Smoothie & Sweetie Take Away στην περιοχή Πισσουρίου Κύπρου

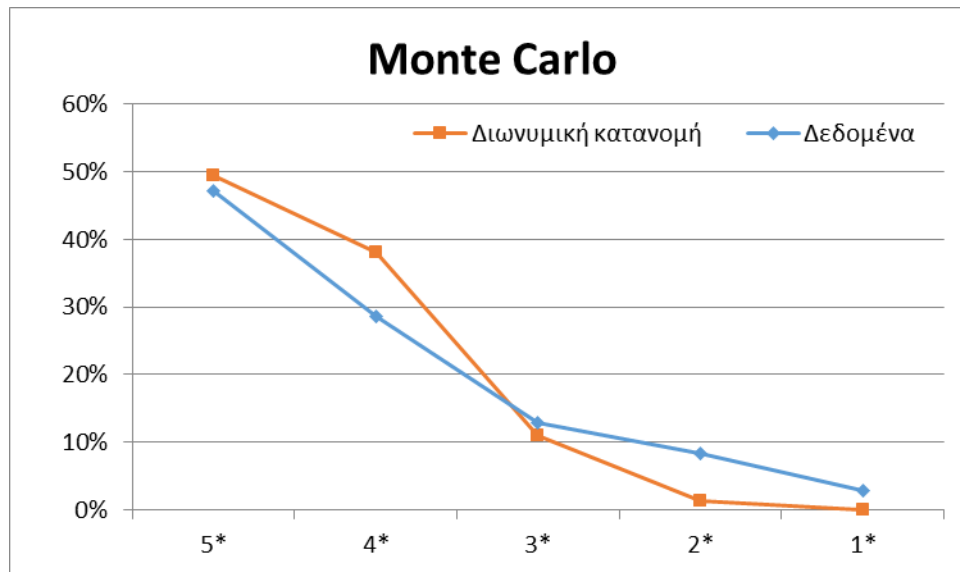

Έπειτα παρουσιάζουμε το γράφημα 4.14 του εστιατορίου Olive Tree Restaurant από την περιοχή της Αγίας Νάπας. Συνολικά το εστιατόριο δέχτηκε 196 κριτικές, εκ των οποίων οι 119 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 40 ως πολύ καλό, 15 ως μέτριο, 12 ως ανεπαρκές και 10 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00335 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 89,97%. Παρατηρείται μικρή απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

Γράφημα 4.14: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Olive Tree Restaurant στην περιοχή Αγ.Νάπας Κύπρου

Τέλος έχουμε το γράφημα 4.15 του εστιατορίου Monte Carlo από την περιοχή της Λάρνακας. Συνολικά το εστιατόριο δέχτηκε 108 κριτικές, εκ των οποίων οι 51 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 31 ως πολύ καλό, 14 ως μέτριο, 9 ως ανεπαρκές και 3 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00304 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 83,88%. Παρατηρείται κι εδώ μικρή απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

Γράφημα 4.15: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το εστιατόριο Monte Carlo στην περιοχή Λάρνακας Κύπρου

Τέλος, μελετήσαμε 125 μονάδες εστίασης από τις 10 επιλεγμένες περιοχές του νησιού της Κύπρου. Συλλέξαμε τα δεδομένα από τη σελίδα TripAdvisor, με μοναδικό κριτήριο να υπερβαίνουν τις 60 αξιολογήσεις στη ιστοσελίδα.

Στον πίνακα 4.11 του παρατήματος έχουμε τα αναλυτικά στοιχεία των 125 αξιοθεατων , ενώ στον πίνακα 4.12 έχουμε τα συνολικά στατιστικά στοιχεία.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	380,36	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	18	Pano Akourdaelia Herb Garden
ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	3191	Βασιλικοί Τάφοι
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ	47.545	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	87,59%	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	26,08%	Bar Street
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΥ Ρ	100,00%	Cyprus Diving Adventures
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟΥ ΣΦΑΛΜΑΤΟΣ	0,00126	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,000001	Paphos Segway Tour
ΜΕΓΙΣΤΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΣΦΑΛΜΑ	0,02237	Bar Street
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ FALSE RATE	4,69%	125 ΜΟΝΑΔΕΣ
ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	0,00%	Dragon Divers - Day Dives
ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΙΜΗ FALSE RATE	28,32%	Bar Street

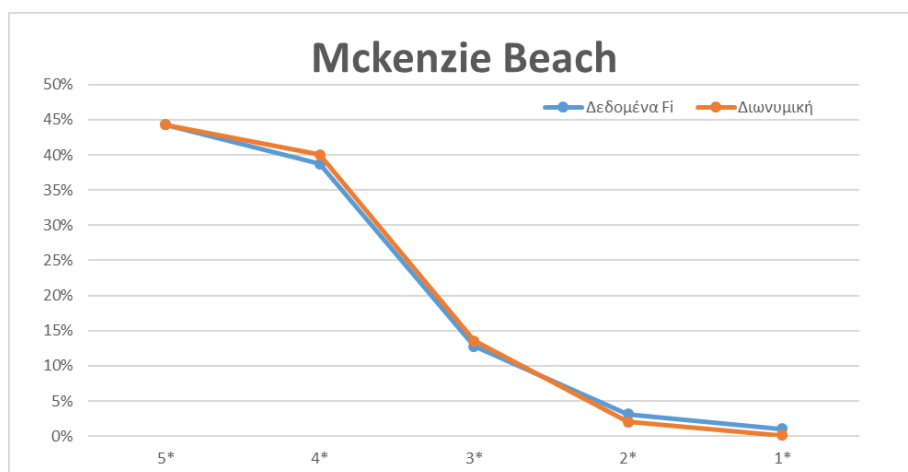
Πίνακας 4.12: Ανάλυση δεδομένων αξιοθεατων Κύπρου

Ο συνολικός αριθμός αξιολογήσεων για τα 125 αξιοθέατα της Κύπρου είναι 47.545, με μέγιστη 3.191 για το Βασιλικοί Τάφοι και ελάχιστη τιμή 18 για το Pano Akourdaelia

Herb Garden. Το αξιοθέατο που παρουσιάζει την ελάχιστη τιμή False Rate είναι το Dragon Divers - Day Dives, ενώ αυτό με τη μέγιστη είναι το Bar Street, το οποίο παρουσιάζει και τη μέγιστη τιμή τετραγωνικού σφάλματος. Το Paphos Segway Tour είναι αυτό με την ελάχιστη τιμή τετραγωνικού σφάλματος. Τέλος, μικρότερη πιθανότητα να αρέσει παρουσιάζει το Bar Street, ενώ μεγαλύτερη το Cyprus Diving Adventures.

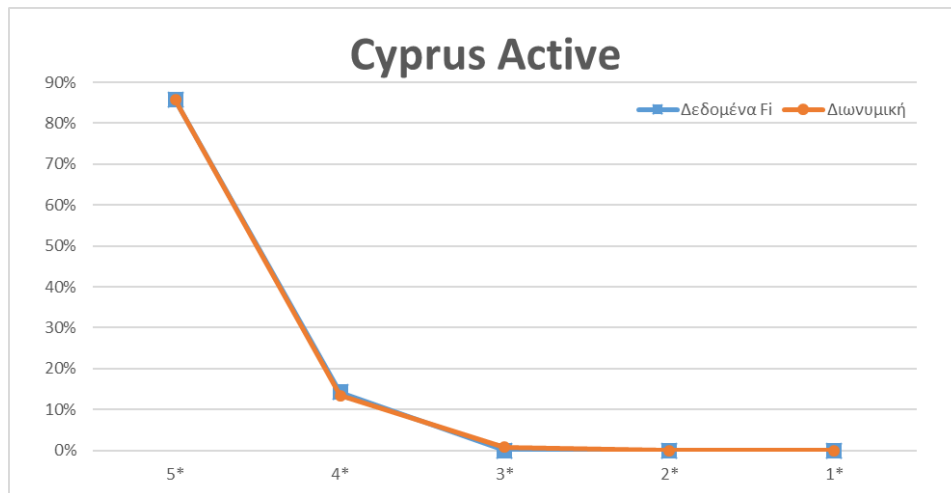
Παρακάτω επιλεχθηκαν κάποια παραδείγματα συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα γραφήματα, στα οποία γίνεται σύγκριση των δεδομένων μας με αυτών της διωνυμικής κατανομής.

Αρχικά παρουσιάζουμε το γράφημα 4.16 του αξιοθεατου Mckenzie Beach από την περιοχή της Λάρνακας. Συνολικά το αξιοθέατο δέχτηκε 289 κριτικές, εκ των οποίων οι 128 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 112 ως πολύ καλό, 37 ως μέτριο, 9 ως ανεπαρκές και 3 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00008 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 81,58%. Παρατηρείται μικρή απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

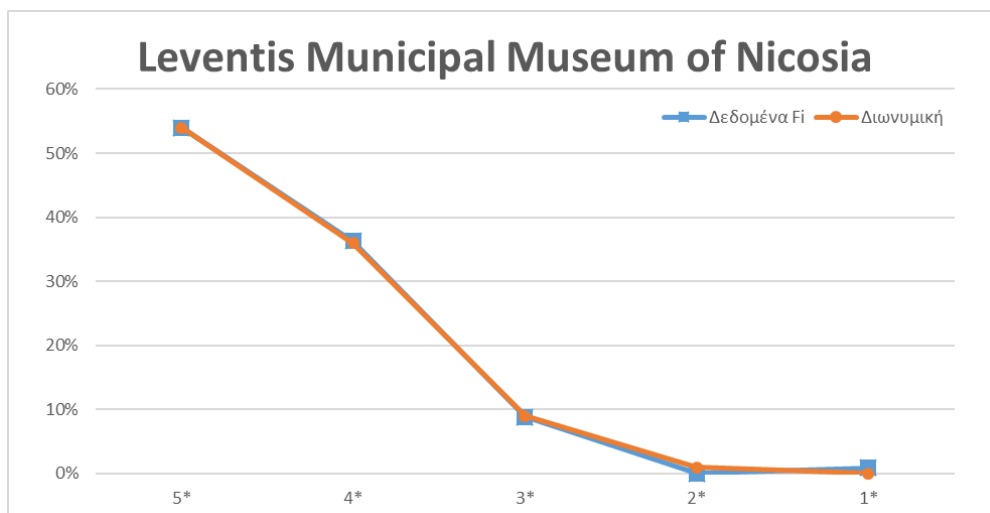
Γράφημα 4.16: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Mckenzie Beach στην περιοχή Λάρνακας Κύπρου

Έπειτα έχουμε το γράφημα 4.17 του αξιοθεατου Cyprus Active από την περιοχή της Κερύνειας. Συνολικά το αξιοθέατο δεχτηκε 49 κριτικές, εκ των οποίων οι 42 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 7 ως πολύ καλό, ενώ δε χαρακτηρίζεται ως ανεπαρκές ή πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,00003 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 96,22%, ενώ η ροή των δεδομένων και της διωνυμικής παρουσιάζουν αμελητέες αποκλίσεις.

Γράφημα 4.17: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Cyprus Active στην περιοχή Κερύνειας Κύπρου

Τέλος έχουμε το γράφημα 4.18 του αξιοθεατου Leventis Municipal Museum of Nicosia από την περιοχή της Λευκωσίας. Συνολικά το αξιοθεατο δέχτηκε 113 κριτικές, εκ των οποίων οι 61 το χαρακτηρίζουν ως εξαιρετικό, οι 41 ως πολύ καλό, 10 ως μέτριο, καμία ως ανεπαρκές και 1 ως πολύ κακό. Η ροή των δεδομένων εμφανίζεται με μπλέ χρώμα ενώ η ροή των δεδομένων της διωνυμικής κατανομής εμφανίζεται με κόκκινο χρώμα. Παρατηρούμε ότι παρουσιάζει τετραγωνικό σφάλμα του ύψους του 0,0004 και πιθανότητα να αρέσει του ύψους το 85,72%. Παρατηρείται κι εδώ μικρή απόκλιση της διωνυμικής κατανομής και των δεδομένων μας.

Γράφημα 4.18: Συγκριτικό γράφημα δεδομένων – διωνυμικής για το αξιοθέατο Leventis Municipal Museum of Nicosia στην περιοχή Λευκωσίας Κύπρου

4.3: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΚΡΗΤΗΣ – ΚΥΠΡΟΥ

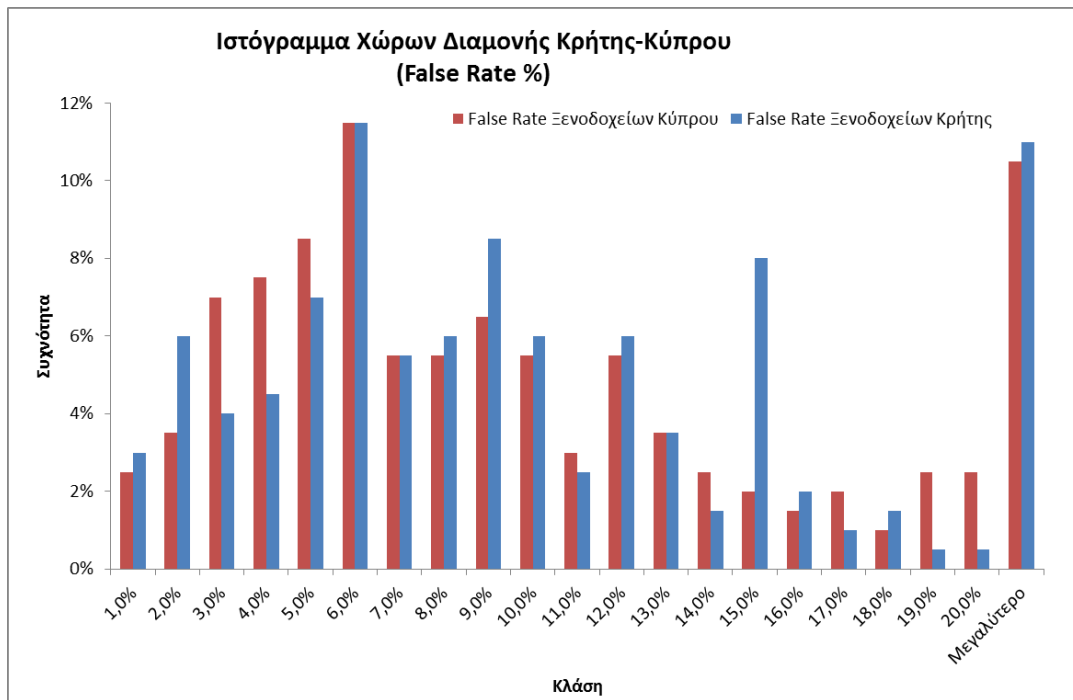
Συνολικά, όσον αφορά στις ξενοδοχειακές μονάδες, έχουμε πολύ κοντινές τιμές False Rate για Κρήτη και Κύπρο, μια και η μέση τιμή του για την Κρήτη είναι 9,98%, ενώ η αντίστοιχη για την Κύπρο είναι 9,83%. Επίσης, οι τιμές της παραμέτρου P κινήθηκαν περίπου στα ίδια επίπεδα (με μικρό προβάδισμα της Κρήτης), με μέσο όρο 80,99% για την Κρήτη και 78,06% για την Κύπρο.

Αντίστοιχα, στις μονάδες εστίασης, η μέση τιμή του False Rate για την Κρήτη είναι 7,19%, ενώ για την Κύπρο 6,62%, δηλαδή παρουσιάζεται μια μικρή διαφορά του ύψους του 0,57%. Οι τιμές της παραμέτρου P κινήθηκαν πάλι σε πολύ κοντινά επίπεδα, με μέσο όρο 89,93% για την Κρήτη και 90,08% για την Κύπρο.

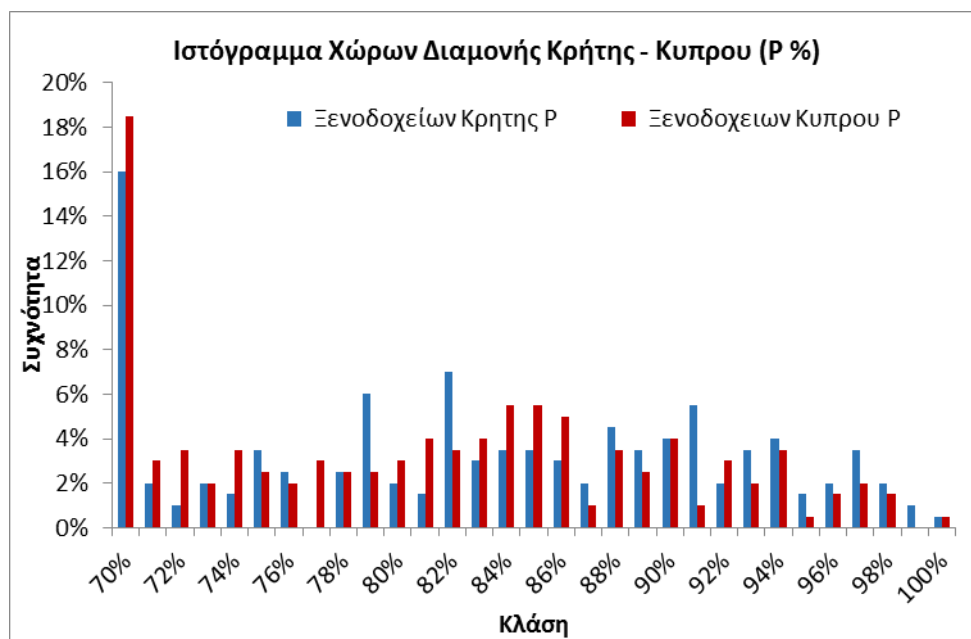
Τέλος, όσον αφορά στα αξιοθέατα, η μέση τιμή του False Rate για την Κρήτη είναι 6,90%, ενώ για την Κύπρο 4,69%, δηλαδή παρουσιάζεται μια μικρή διαφορά του ύψους του 2,21%. Οι τιμές της παραμέτρου P κινήθηκαν πάλι σε πολύ κοντινά επίπεδα, με μέσο όρο 86,41% για την Κρήτη και 87,59% για την Κύπρο.

Παρατηρούμε ότι έχουμε έναν πιο αυξημένο συνολικό αριθμό αξιολογήσεων, όσον αφορά στις ξενοδοχειακές μονάδες και τα αξιοθέατα του νησιού της Κύπρου σε σχέση με αυτές της Κρήτης. Επίσης, μελετώντας την παράμετρο P βλέπουμε ότι έχουμε παρόμοιες τιμές για τα δυο νησιά, αν και τα ξενοδοχεία της Κρήτης παρουσιάζουν μεγαλύτερη πιθανότητα να αρέσουν από αυτά της Κύπρου (του ύψους του 2,93%), ενώ στα εστιατόρια η Κύπρος έχει ένα μικρό στατιστικό προβάδισμα (0,15%). Τέλος, όσον αφορά τα αξιοθέατα η Κύπρος έχει ένα στατιστικό προβάδισμα (του ύψους του 1,18%).

Την παραπάνω εικόνα συμπληρώνουν και τα ακόλουθα ιστογράμματα του False Rate και του $P(x)$.

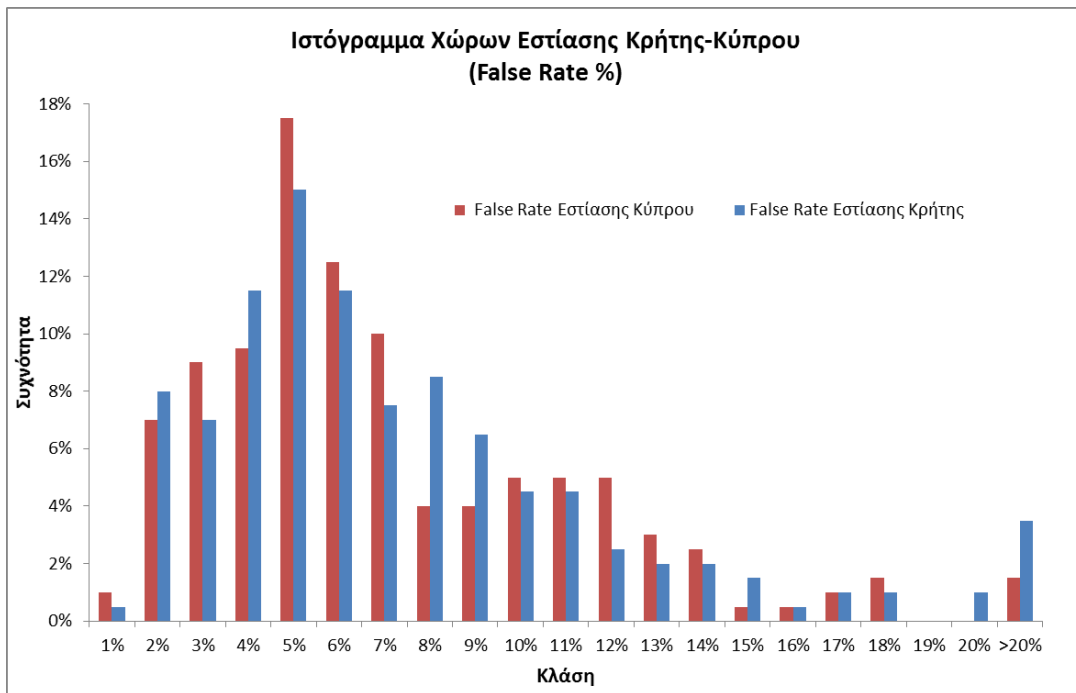

Ιστόγραμμα 4.3.1: False Rate (%) Χώρων Διαμονής Κρήτης-Κύπρου

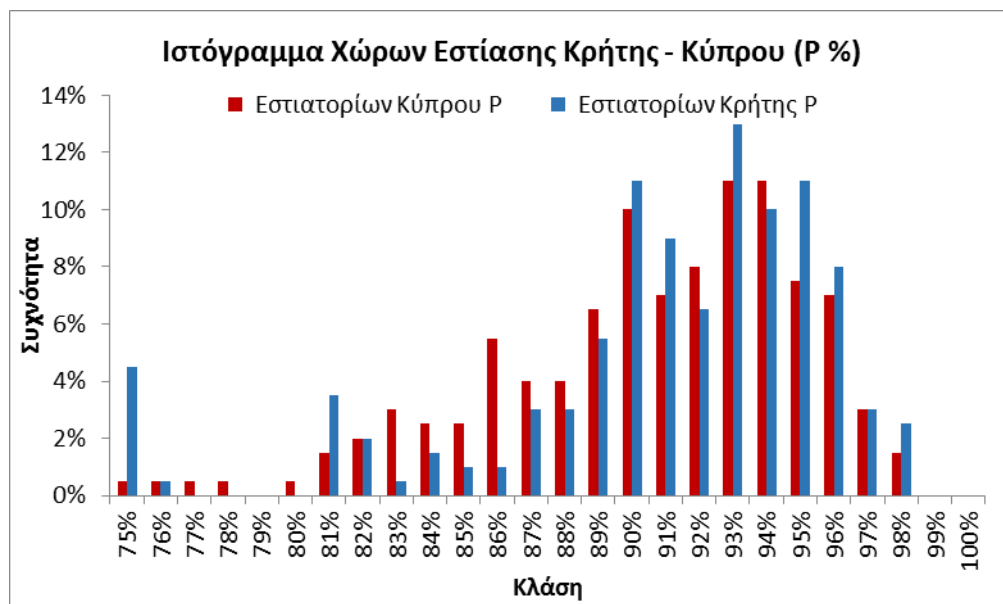

Ιστόγραμμα 4.3.2: P (%) Χώρων Διαμονής Κρήτης-Κύπρου

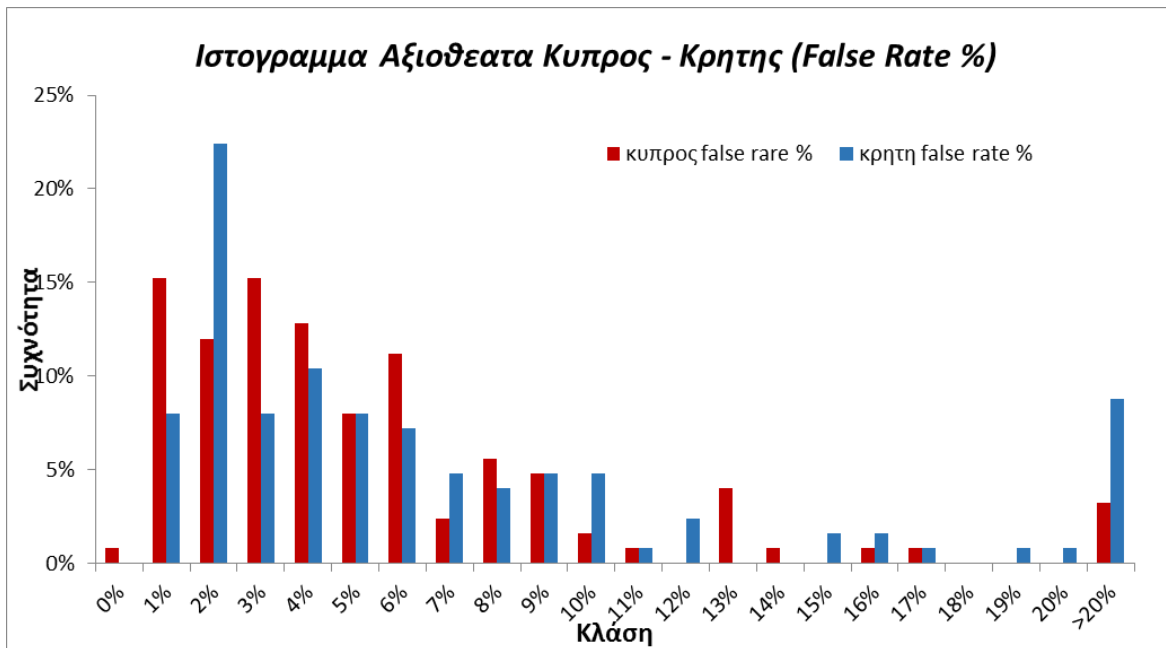
Στο ιστόγραμμα 4.3.2 μας δείχνει ένα υψηλό νομερο και στα 2 νησιά αυτό φαίνεται στην Κρήτη είναι υψηλό γιατί στην περιοχή του Ηρακλείου το 50% του δείγματος έχει χαμηλά νούμερα.

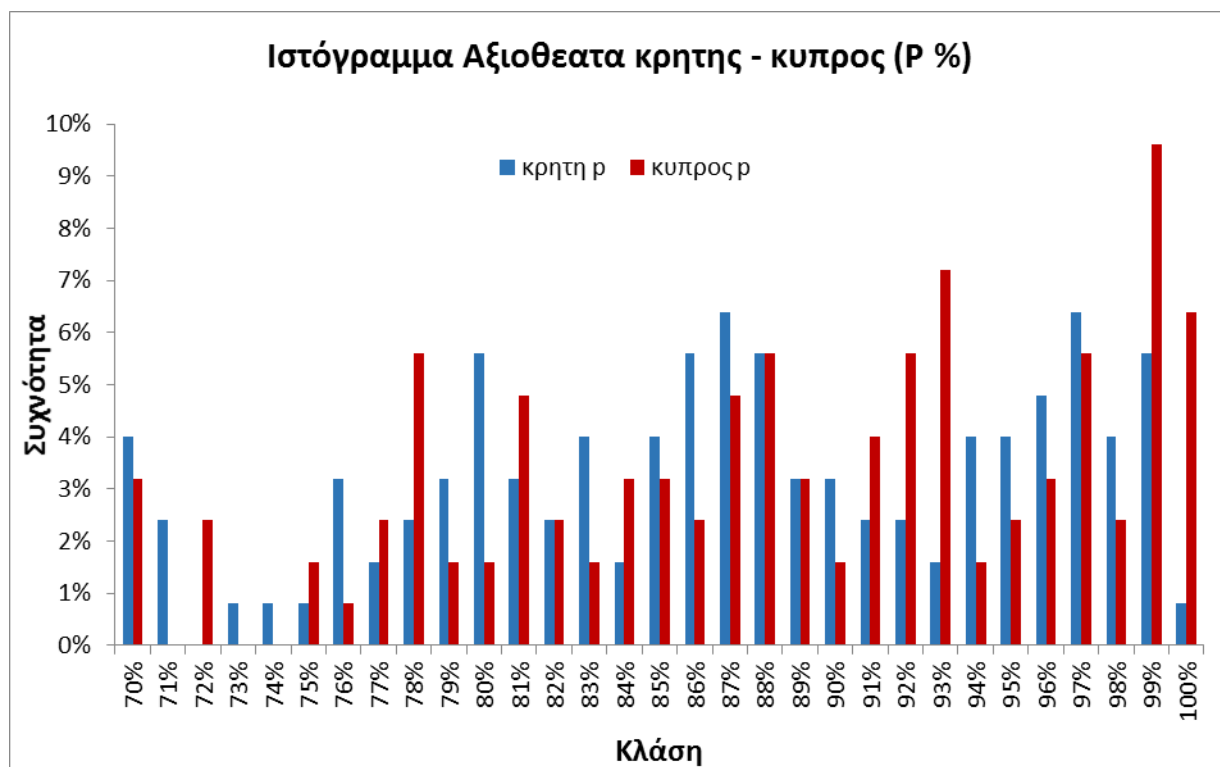
Ιστόγραμμα 4.3.3: False Rate (%) Χώρων Εστίασης Κρήτης-Κύπρου

Ιστόγραμμα 4.3.4: P (%) Χώρων Εστίασης Κρήτης-Κύπρου

Ιστογράμμα 4.3.5: False Rate (%) Αξιοθέατα Κρήτης-Κύπρου

Ιστογράμμα 4.3.6: P (%) Αξιοθέατα Κρήτης-Κύπρου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι μια συγκριτική ανάλυση του τουρισμού σε Κρήτη και Κύπρο. Συγκεκριμένα, γίνεται μια καταγραφή των δημοφιλέστερων τουριστικών προορισμών των προαναφερόμενων περιοχών, η οποία συνοδεύεται από μια ιστορική αναδρομή και παρουσίαση των κυριότερων αξιοθέατων/μνημείων αυτών.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά στον τουρισμό και συγκεκριμένα σε παγκόσμιο , μεσογειακό και ελληνοκυπριακό τουρισμό. Επίσης παρουσιάζονται περιληπτικά οι δημοφιλέστεροι προορισμοί σε Κρήτη και Κύπρο οι οποίοι φαίνονται στο παρακάτω πίνακα.

Κρήτη	Κύπρος
Χανιά	Πάφος
Ρέθυμνο	Πρωταράς
Ηράκλειο	Λεμεσός
Χερσόνησος	Λευκωσία
Άγιος Νικόλαος	Αγία Νάπα
Μάλια	Λάρνακα
Πλατανιάς	Πέγεια
Ελούντα	Κερύνεια
Σταλίδα	Πόλις
Αγία Μαρίνα	Πισσούρι

Πίνακας 5.1 : Οι 10 δημοφιλέστεροι προορισμοί Κρήτης - Κύπρου

Στο δεύτερο κεφάλαιο συναντάται ο ορισμός της ποιότητας, γίνεται μια παρουσίαση του ιστότοπου TripAdvisor, ενώ η αξιολόγηση ως μέσο ελέγχου και διασφάλισης της καλής λειτουργίας του τουριστικού οργανισμού.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μια εκτενής αναφορά στη Διωνυμική κατανομή, ξεκινώντας από την κατανομή Bernoulli και καταλήγοντας στη χρήση της Διωνυμικής κατανομής στο Microsoft Excel. Περιλαμβάνονται παραδείγματα τόσο στο μαθηματικό χώρο όσο και χρήσης της συνάρτησης BINOMDIST του Microsoft Excel. Επίσης παρουσιάζεται η μέθοδος ελαχιστοποίησης σφαλμάτων μέσω της χρήσης του Excel Solver.

Στο τέταρτο κεφάλαιο έχουμε τους πίνακες ανάλυσης των δεδομένων για την Κρήτη και την Κύπρο. Επίσης έχουμε και σύγκριση των δυο νησιών με την μορφή των ιστογραμμάτων .

Μελετήσαμε δύο νησιά, πόλους έλξης για πολλούς τουρίστες κυρίως κατά τη θερινή περίοδο, την Κρήτη και την Κύπρο. Παρατηρούμε ότι τα δύο νησιά ανήκουν στην Μεσόγειο και έχουν το μεσογειακό κλίμα. Η μόνη διαφορά που έχουν τα δύο νησιά όσο αφορά το κλίμα είναι ότι η Κρήτη εμπίπτει σε δύο κλιματικές ζώνες, με το μεγαλύτερο μέρος του νησιού στη Μεσογειακή και τις νότιες ακτές και το νησί της Γαύδου στην Βόρεια Αφρική. Ακόμα μια διαφορά είναι η μεγάλη διαφορά του πληθυσμού λόγω ότι η Κύπρος είναι πιο μεγάλο νησί από την Κρήτη. Παρατηρώντας τόσο τα δεδομένα του δείγματος από το διαδύκτιο όσο και τα αποτελέσματα της δικής μας ανάλυσης, τα δύο νησιά δείχνουν να μην διαφέρουν ιδιαίτερα, με μια

μικρή υπεροχή της νήσου της Κύπρου. Επίσης και στα δύο νησιά υπάρχει μια υψηλή βαθμολόγηση από τους βαθμολογητές του διαδικτυάκου τοπου Tripadvisor.

Στον Πίνακα 5.2 αναφέρονται τα συγκριτικά αποτελέσματα σε false rate και την παράμετρο p στις 3 κατηγορίες αξιολογούμενων αντικειμένων στα δύο νησιά.

	Κρητη	Κυπρος
Ξενοδοχεία false rate	9,98%	9,83%
Ξενοδοχεία παραμετρος P	80,99%	78,06%
Εστιατόρια false rate	7,19%	6,62%
Εστιατόρια παραμετρος P	89,93%	90,08%
Αξιοθέατα false rate	6,90%	4,69%
Αξιοθέατα παραμετρος P	86,41%	87,59%

Πίνακας 5.2 : Συγκριτικά αποτελέσματα Κρήτης - Κύπρου

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα βλέπουμε ότι στα ξενοδοχεία η Κρήτη είναι καλύτερη με ελάχιστη διαφορά από την Κύπρο στο false rate αλλά και στην παράμετρο p . Ενώ στα εστιατόρια και αξιοθέατα στο false rate είναι καλύτερη η Κρήτη και η Κύπρος είναι καλύτερη στην παράμετρο p .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Dimotikalis Y. and Papadakis S. E. (2015), **Fitting Binomial Distribution to Online Ratings of Greek Tourism Attractions**
2. Visitcyprus.com(2016), Καλώς ήρθατε στην ιστοσελίδα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού , διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:
<http://www.visitcyprus.com/index.php/el/> Ημερομηνία πρόσβασης: 31/1/2016.
3. Explore Crete (2016), guide for real Crete, **Χανιά, η πρωτεύουσα του Νομού Χανίων**, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.explorecrete.com/chania/GR-Chania.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - a. Ρέθυμνο, Παλιά Πόλη , http://www.explorecrete.com/greek/Rethymnon-old-town_GR.html Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - b. Ηράκλειο , <http://www.explorecrete.com/Heraklion/GR-Heraklion.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - c. Άγιος Νικόλαος στην Κρήτη, <http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-Agios-Nikolaos.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - d. Χερσόνησος ή Λιμένας Χερσονήσου, <http://www.explorecrete.com/hersonissos/GR-Xersonisos.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - e. Μάλια , <http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-malia.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - f. Πλατανιάς , <http://www.explorecrete.com/crete-west/GR-Platanias.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - g. Ελούντα , <http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-elounda.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - h. Σταλίδα , <http://www.explorecrete.com/crete-east/GR-Stalis.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
4. Wikipedia (2016) , Άγιος Νικόλαος Λασιθίου https://el.m.wikipedia.org/wiki/Άγιος_Νικόλαος_Λασιθίου Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - a. Ηράκλειο Κρήτης , https://el.m.wikipedia.org/wiki/Ηράκλειο_Κρήτης Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - b. Πάφος , <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Πάφος> Ημερομηνία πρόσβασης: 15/2/2016.
  - c. Λευκωσία , <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Λευκωσία> Ημερομηνία πρόσβασης: 15/2/2016.
  - d. Κερύνεια , <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Κερύνεια> Ημερομηνία πρόσβασης: 16/2/2016.
  - e. Λεμεσός , <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Λεμεσός> Ημερομηνία πρόσβασης: 15/2/2016.
  - f. Λάρνακα , <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Λάρνακα> Ημερομηνία πρόσβασης: 15/2/2016.
  - g. Πέγεια , <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Πέγεια> Ημερομηνία πρόσβασης: 17/2/2016.

- h. Ρέθυμνο , <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Ρέθυμνο> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
5. Limassol Tourism Board(2016), **Revive Yourself in Limassol**, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.limassoltourism.com/index.php?lang=gr> Ημερομηνία πρόσβασης: 15/2/2016.
6. Microsoft (2016), **Προσδιορισμός και επίλυση ενός προβλήματος χρησιμοποιώντας την "Επίλυση"**, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://support.office.com/el-GR/article/%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%B5%CE%BD%CF%8C%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B2%CE%BB%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82-%CF%87%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CF%8E%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%82-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%95%CF%80%CE%AF%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7-9ed03c9f-7caf-4d99-bb6d-078f96d1652c#> Ημερομηνία πρόσβασης: 20/2/2016.
7. Wikipedia, Χανιά (2016) , διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://el.m.wikipedia.org/wiki/Χανιά> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
8. Αποστολόπουλος Θ., Αποστολόπουλος Κ. (2004), **Στατιστική Επιχειρήσεων**, Περιγραφική & Επαγωγική Στατιστική, Σύγχρονη Εκδοτική
9. Γεωργιακώδης Φ., Γιαλαμάς Β., Δίκαιος Δ. (1999), **ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ** Για την Γ' Τάξη Γενικού Λυκείου Μάθημα Επιλογής, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑ
10. Γεωργιακώδης Φ., Γιαλαμάς Β., Δίκαιος Δ. Κόκλα Ά. – Μ. (1999), **ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Για τη Γ' Τάξη Γενικού Λυκείου Μάθημα Επιλογής, Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία**, ebooks.edu.gr, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C125/494/3208,13044/>, Ημερομηνία πρόσβασης: 14/4/2016.
11. Δήμος Παραλιμνίου (2016), **Το Παραλίμνι του Χθες και του Σήμερα** , διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.paralimni.org.cy/index.php/el/history-culture/yesterday-today-paralimni?showall=1&limitstart=> Ημερομηνία πρόσβασης: 17/2/2016.
12. Καρλαύτης Μ. & Λαμπρόπουλος Σ. (2002) **Επιχειρησιακή Έρευνα, Επίλυση Προβλημάτων του Μαθηματικού Προγραμματισμού με χρήση του M-S Excel Solver**, Επιχειρησιακή Έρευνα Ε.Μ.Π. - Τομέας Προγραμματισμού & Διαχείρισης Τεχνικών Έργων, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://147.102.158.4/itcivil/program/par1SolverEXCEL060202.pdf> Ημερομηνία πρόσβασης: 20/2/2016.
13. Μπούτσικας Μ. (2011) , **Σύντομη εισαγωγή στις Στοχαστικές Ανεξίξεις (Stochastic Processes short course 2011-12)**, ΠΜΣ στην "Εφαρμοσμένη Στατιστική", "Αναλογιστική Επιστήμη και Διοικητική κινδύνου" Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Πειραιώς διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.unipi.gr/faculty/mbouts/prob_intro/prob_intro3.pdf Ημερομηνία πρόσβασης: 20/2/2016.

14. Πανάρετος Ι. & Ξεκαλάκη Ε. (2000) **Εισαγωγή στη Στατιστική Σκέψη, τόμος ΙΙ** (Εκτιμητική και Έλεγχοι Υποθέσεων), ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - ΜΕΤΡΑ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.stat-athens.aueb.gr/~jpan/statistiki-skepsi-II/chapter5.pdf> Ημερομηνία πρόσβασης 20/2/2016
15. Παπαδόπουλος Γ. , Εργαστήριο Μαθηματικών & Στατιστικής, **Η Διωνυμική Κατανομή**, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.aua.gr/gpapadopoulos/files/binomial10.pdf> Ημερομηνία πρόσβασης: 20/2/2016.
16. Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου - Υπηρεσίες – Τουρισμός(2016), WELCOME TO OUR WEBSITE, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.mfa.gov.cy/> Ημερομηνία πρόσβασης: 31/1/2016.
17. Σύνδεσμος TripAdvisor(2016), διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://www.tripadvisor.com.gr/> Ημερομηνίες πρόσβασης: 20/12/2015 – 22/12/2015
18. Δήμος Χανίων(2016) , **Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ** ,διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.chaniatourism.com/el/the-city-of-chania.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
  - a. **Αγία Μαρίνα** <http://www.chaniatourism.com/el/beaches/agia-marina.html> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.
19. Τσάρτας Π. (1996), Τουρίστες, Ταξίδια, Τόποι: Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στον Τουρισμό, Εκδόσεις Εξάντας
20. Τσιότρας Γ. (1995), **Βελτίωση Ποιότητας**, Εκδόσεις Ε. Μπένου
21. Φυλακτού Α. Κ. (2010) ,**Η Πάφος μέσα απο τον χρόνο**, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://pafos.org.cy/pafos/pafos-through-time/> Ημερομηνία πρόσβασης: 15/2/2016.
22. Χανιά.com.gr (2016) , **Χανιά**, διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <http://www.xania.com.gr/> Ημερομηνία πρόσβασης: 9/2/2016.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
Δεδομένα Κρήτης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑ.1: Κρήτη, Χώροι Εστίασης (Πίνακες Ανάλυσης Δεδομένων TripAdvisor με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

A/A	ΠΕΡΙΟΧΗ	Εστιατόρια	Σύνολο κριτικών	ρ=	M.A.E.	M.S.E.	False Rate	False Rate (%)
1	ΧΑΝΙΑ	Το Αντικρυστό	74	95,50%	3,33%	0,00173	6,15	8,32%
2		Μεζεδοπωλείο Φτούκα	80	96,50%	3,22%	0,00133	6,44	8,05%
3		Θράκα	66	87,41%	3,47%	0,00156	5,73	8,68%
4		Εστιατόριο PERGOLA	106	83,50%	4,62%	0,00302	12,25	11,56%
5		Οίνοποραιο	102	90,61%	1,17%	0,00023	2,99	2,93%
6		Mikio	93	88,51%	1,23%	0,00025	2,85	3,06%
7		Volakas Fishtavern	89	91,77%	3,04%	0,00136	6,77	7,61%
8		Vineria 36	106	89,16%	5,12%	0,00307	13,56	12,79%
9		Το Throumpi sti Ladokolla	71	90,00%	0,98%	0,00010	1,74	2,45%
10		Kalnterimi	64	90,62%	1,89%	0,00045	3,03	4,74%
11		Πλατεία	82	88,13%	2,50%	0,00076	5,12	6,24%
12		Mesogiako	87	87,27%	2,00%	0,00050	4,35	5,00%
13		Sirocco Restaurant	78	64,80%	2,41%	0,00068	4,70	6,03%
14		Andreas Restaurant	68	72,11%	4,53%	0,00351	7,70	11,32%
15		4 Seasons Cafe Restaurant	85	89,30%	7,04%	0,00560	14,96	17,60%
16		Vasiliko	97	85,79%	5,09%	0,00340	12,35	12,74%
17		Κρύο Βρυσάλι	76	89,92%	1,43%	0,00028	2,71	3,57%
18		Achileas	97	88,11%	4,13%	0,00224	10,01	10,32%
19		Ονειροδρόμιο	70	88,92%	1,48%	0,00031	2,58	3,69%
20		Το steki	70	86,82%	0,62%	0,00005	1,08	1,54%
21	ΡΕΘΥΜΝΟ	Goules	93	96,90%	1,93%	0,00043	4,49	4,82%
22		Olive	83	95,23%	1,42%	0,00027	2,94	3,54%
23		Stella's Kitchen	90	95,31%	1,28%	0,00017	2,88	3,20%
24		NYN	94	93,33%	1,62%	0,00037	3,81	4,06%
25		Akropolis Pub	62	91,32%	0,43%	0,00003	0,66	1,07%
26		Ταβέρνα Δρυμός	65	94,19%	1,71%	0,00040	2,78	4,28%
27		Thalassa taverna	77	94,03%	2,85%	0,00091	5,48	7,12%
28		Sto karfi kai sto petalo	79	92,32%	1,76%	0,00036	3,48	4,41%
29		Meli	69	89,96%	0,43%	0,00003	0,75	1,09%
30		Στέκι	112	90,63%	4,22%	0,00245	11,82	10,55%
31		Arkoudaina Garden	91	92,28%	2,23%	0,00054	5,07	5,57%
32		Asikiko	90	88,10%	2,00%	0,00051	4,51	5,01%
33		Lissus	87	87,99%	2,13%	0,00064	4,64	5,33%
34		TAVERNA YANNIS	86	93,88%	2,46%	0,00116	5,29	6,16%
35		Alekos	81	89,48%	2,64%	0,00084	5,35	6,60%
36		Agreco Farm	80	88,46%	3,77%	0,00188	7,55	9,44%
37		Birais	87	88,06%	6,27%	0,00483	15,04	15,67%
38		La Casa Di Haris	70	93,00%	5,22%	0,00330	9,13	13,04%
39		La Mare	80	84,01%	1,75%	0,00040	3,51	4,38%
40			Kook Cucina & Bar	68	83,48%	0,50%	0,00006	0,86

41	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	Μαγειρεύοντας Με Αγάπη	74	94,09%	1,39%	0,00026	2,57	3,47%
42		Χαγιάτι	87	94,50%	2,09%	0,00061	4,54	5,21%
43		Erganos	118	91,29%	3,47%	0,00197	10,24	8,67%
44		Βρυνας	83	91,67%	2,94%	0,00169	6,10	7,35%
45		Ταραντέλλα	94	96,48%	1,42%	0,00027	3,33	3,55%
46		Kouzinerie	87	90,66%	2,30%	0,00077	5,00	5,74%
47		Merastri	89	93,50%	1,77%	0,00038	3,93	4,42%
48		Prassein Aloga	76	90,20%	1,97%	0,00048	3,74	4,91%
49		7 Θάλασσες	72	89,00%	2,03%	0,00053	3,65	5,07%
50		Pastarella	89	86,45%	2,64%	0,00089	5,88	6,60%
51		Veneto	116	80,52%	0,98%	0,00016	2,83	2,44%
52		Agora 1866	74	90,62%	5,17%	0,00347	9,56	12,92%
53		Κήπος των Γεύσεων	96	92,22%	4,53%	0,00330	10,87	11,32%
54		Mare Καφέ Εστιατόριο	103	81,92%	3,09%	0,00131	7,95	7,71%
55		Παρασιές	91	81,97%	2,27%	0,00063	5,16	5,67%
56		Kiriakos	87	83,08%	4,23%	0,00306	9,21	10,59%
57		Loukoulos	188	64,43%	11,66%	0,01908	54,79	29,14%
58		Politia	71	63,05%	13,76%	0,02786	24,42	34,40%
59		Arhontiko tis Rodias	83	81,60%	5,80%	0,00655	12,03	14,49%
60		O Vrakas	65	81,96%	8,10%	0,00981	13,16	20,24%
61	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ	Coffee Island	92	97,00%	1,10%	0,00016	2,52	2,74%
62		Red & White Lounge-Restaurant	61	96,63%	1,71%	0,00042	2,60	4,27%
63		Fresh	171	93,28%	2,29%	0,00074	9,78	5,72%
64		Rouga tou mpaoula	102	95,50%	2,68%	0,00092	6,83	6,70%
65		Pegasus Restaurant Tavern Cafe	68	94,50%	1,18%	0,00029	2,00	2,94%
66		Τρίτωνας	68	94,40%	1,68%	0,00054	2,86	4,21%
67		Rustico	103	94,00%	1,91%	0,00039	4,92	4,77%
68		Λαΐνι	98	95,52%	1,59%	0,00036	3,89	3,97%
69		Areston	76	92,92%	0,57%	0,00006	1,08	1,42%
70		Coast cafe	138	93,19%	2,17%	0,00054	7,50	5,44%
71		Ανατολή	72	98,00%	1,57%	0,00026	2,83	3,93%
72		Taverna Tarantella	163	92,72%	2,28%	0,00059	9,30	5,71%
73		Akrogiali	147	92,83%	2,15%	0,00050	7,88	5,36%
74		Vesuvius	88	92,30%	0,99%	0,00016	2,18	2,48%
75		Restaurant Starlight	71	92,33%	2,19%	0,00058	3,88	5,46%
76		D'vine	79	94,04%	3,77%	0,00198	7,45	9,43%
77		Taverna 1930	68	95,67%	1,35%	0,00023	2,30	3,38%
78		Argo	93	92,09%	2,09%	0,00052	4,87	5,24%
79		Σεργιάνι Ταβέρνα	122	89,90%	2,13%	0,00070	6,50	5,33%
80		Mythos	129	90,14%	1,99%	0,00048	6,43	4,99%
81	ΜΑΛΙΑ	Petrino Garden	161	96,17%	2,15%	0,00061	8,65	5,37%
82		Dolphin Beach Bar	82	94,00%	1,43%	0,00024	2,93	3,58%
83		Cretan Family	188	95,71%	1,92%	0,00050	9,04	4,81%
84		Taverna Kalyva	79	91,64%	0,48%	0,00004	0,96	1,21%
85		Odas Taverna	172	91,44%	0,76%	0,00007	3,28	1,91%
86		Gringos Mexican Restaurant & Bar	199	94,31%	1,69%	0,00033	8,42	4,23%
87		Restaurant Socrates	65	95,92%	1,47%	0,00028	2,38	3,67%
88		Zorbas Family Taverna & Pizzeria	144	92,79%	1,37%	0,00024	4,93	3,42%
89		Mr. Dish Family Steak House Restaurant	64	94,00%	1,70%	0,00032	2,73	4,26%

90	Thalasa Bar Restaurant	63	89,47%	1,10%	0,00025	1,74	2,76%
91	Taverna Kalispera	62	88,33%	1,74%	0,00042	2,70	4,35%
92	Toto Lotto	118	89,34%	5,44%	0,00410	16,06	13,61%
93	Malia Star Family Tavern	62	94,00%	5,01%	0,00307	7,77	12,53%
94	Sirtaki Malia	64	88,49%	4,79%	0,00292	7,66	11,97%
95	Kreta Taverna	126	93,00%	4,65%	0,00245	14,63	11,61%
96	Μάλια Πορτ	101	91,23%	3,91%	0,00225	9,88	9,78%
97	Blue Sea Taverna	74	89,65%	6,42%	0,00468	11,88	16,05%
98	Restaurant Pyrgos	72	89,13%	6,45%	0,00484	11,60	16,11%
99	Union Jack pub	65	80,55%	7,00%	0,00573	11,37	17,49%
100	Queen Restaurant	64	70,17%	7,95%	0,00931	12,72	19,88%
101	The Sailor	101	94,47%	0,53%	0,00005	1,35	1,33%
102	The Zep Rock And Blues Bar	133	94,01%	1,31%	0,00028	4,36	3,28%
103	L'INDIEN	85	95,00%	1,79%	0,00038	3,81	4,48%
104	Toedeledokie Cafe Bar	127	95,00%	1,96%	0,00043	6,22	4,90%
105	Ble Katsarolakia Cretan Cousine	122	93,30%	3,93%	0,00193	12,00	9,84%
106	Δωδώνη	68	95,57%	3,67%	0,00151	6,25	9,18%
107	Αρχοντικό	84	98,00%	4,19%	0,00225	8,80	10,48%
108	Paradosiako	100	90,35%	4,04%	0,00271	10,11	10,11%
109	Gold Lounge Bar Restaurant	76	93,43%	3,79%	0,00154	7,20	9,47%
110	Gargadoros Taverna	128	92,99%	1,25%	0,00028	3,84	3,12%
111	Maistrali	123	90,81%	3,42%	0,00130	10,50	8,54%
112	Bar-Bistro Obelix	135	90,09%	2,68%	0,00088	9,05	6,71%
113	Dionysos	79	89,62%	5,36%	0,00395	10,58	13,40%
114	Bokos	134	87,63%	2,58%	0,00086	8,64	6,45%
115	Sirocco	61	87,46%	1,68%	0,00033	2,56	4,20%
116	La Casa	149	84,18%	1,89%	0,00050	7,06	4,74%
117	EVANNA	119	80,59%	10,09%	0,01275	30,02	25,23%
118	Blue Lagoon	71	19,32%	13,10%	0,02446	23,25	32,75%
119	Taverna Itanos	64	70,17%	7,95%	0,00931	12,72	19,88%
120	Ofou To Lo	153	86,02%	3,46%	0,00150	13,23	8,65%
121	Barbas Thomas	160	93,79%	3,40%	0,00189	13,60	8,50%
122	Platea restaurant	107	89,50%	1,00%	0,00019	2,68	2,51%
123	New Planet Sport Cafe	66	94,29%	1,70%	0,00039	2,81	4,25%
124	Αγιόκλημα	119	92,99%	3,64%	0,00156	10,81	9,09%
125	Zafferano	176	89,23%	3,05%	0,00124	13,44	7,64%
126	Nemo	175	89,01%	2,31%	0,00065	10,09	5,77%
127	Mythos Restaurant	144	89,80%	3,11%	0,00109	11,19	7,77%
128	Drakiana Taverna	103	92,18%	2,26%	0,00065	5,81	5,65%
129	Crazy Taste	81	89,79%	2,76%	0,00093	5,60	6,91%
130	Avrofiliton	72	86,13%	3,22%	0,00153	5,79	8,05%
131	Astrea Cafe Restaurant	164	90,34%	4,13%	0,00212	16,95	10,34%
132	Carpe Diem Restaurant Bar	72	90,15%	3,53%	0,00221	6,35	8,81%
133	Metaxia's Restaurant	75	89,57%	4,14%	0,00218	7,76	10,35%
134	Waves Restaurant	144	86,31%	2,41%	0,00087	8,67	6,02%
135	Vigli Restaurant	118	82,30%	1,26%	0,00026	3,71	3,15%
136	Kantapi Taverna	76	80,54%	3,78%	0,00213	7,18	9,44%
137	Restaurant Platanos	71	80,97%	3,56%	0,00139	6,32	8,90%
138	Γιαουρτοπλημύρα	104	92,00%	5,55%	0,00391	14,42	13,87%

139		Karma Restaurant	125	86,00%	8,61%	0,00995	26,90	21,52%
140		Platanias Palace Restaurant	63	80,49%	5,97%	0,00496	9,40	14,93%
141	ΕΛΟΥΝΤΑ	Palio Kantouni	231	98,00%	1,81%	0,00037	10,46	4,53%
142		Taverna Leonidas	165	88,91%	1,39%	0,00036	5,75	3,49%
143		Marilena Restaurant	133	91,00%	1,39%	0,00029	4,64	3,49%
144		DEL MAR SNACK BAR	175	95,54%	0,48%	0,00004	2,09	1,19%
145		Η ελπίς - Το Ρακάδικο Του Καμαρη	358	94,32%	1,30%	0,00024	11,60	3,24%
146		Alyggos	76	95,59%	0,63%	0,00007	1,19	1,57%
147		Rudi's	67	97,56%	2,25%	0,00071	3,77	5,63%
148		Thea Εστιατόριο	375	94,97%	1,25%	0,00017	11,69	3,12%
149		Δέσποινα Ταβέρνα	286	92,62%	0,91%	0,00010	6,54	2,29%
150		Ανεμόμυλος	261	94,39%	1,60%	0,00031	10,43	4,00%
151		Cypriana Taverna & Meze House	123	93,14%	0,65%	0,00008	1,99	1,62%
152		ΒΑΚΧΟΣ	211	93,21%	1,08%	0,00012	5,67	2,69%
153		Kaaren's	183	94,69%	1,78%	0,00045	8,12	4,44%
154		Rady's	61	93,09%	0,39%	0,00003	0,59	0,97%
155		Mam's House	323	94,08%	1,45%	0,00025	11,73	3,63%
156		Melissos	198	93,27%	2,24%	0,00079	11,08	5,60%
157		Eden Cafe	189	89,38%	0,46%	0,00003	2,17	1,15%
158		Okeanis	109	92,03%	1,20%	0,00016	3,27	3,00%
159		Olio Restaurant	179	92,24%	2,72%	0,00082	12,18	6,81%
160		Μέγαρο	213	92,63%	2,76%	0,00083	14,72	6,91%
161	ΣΤΑΛΙΔΑ	Jasmine House Chinese Restaurant	82	91,48%	2,84%	0,00128	5,82	7,10%
162		Robin Hood	118	89,42%	4,12%	0,00211	12,14	10,29%
163		Camelot Restaurant	67	93,19%	0,82%	0,00009	1,38	2,06%
164		Kaliana	172	94,58%	3,07%	0,00102	13,19	7,67%
165		Mesogiako	73	96,00%	2,38%	0,00061	4,34	5,94%
166		Taverna Kotsos	89	96,00%	2,78%	0,00087	6,19	6,96%
167		Cretan Family Restaurant	106	93,79%	1,04%	0,00015	2,75	2,59%
168		Hellas taverna	197	93,00%	1,77%	0,00038	8,73	4,43%
169		Pelagos Taverna Restaurant	121	96,00%	2,28%	0,00067	6,90	5,70%
170		Artemis Restaurant	163	92,13%	0,46%	0,00004	1,85	1,14%
171		Jannis Golden Heart	165	75,75%	12,44%	0,01873	51,30	31,09%
172		The Red Lion	101	94,47%	0,53%	0,00005	1,35	1,33%
173		Restaurant Creta	163	72,66%	4,10%	0,00283	16,71	10,25%
174		Mythologia	167	74,27%	2,97%	0,00114	12,41	7,43%
175		Γλυκός Κόσμος	84	98,00%	0,86%	0,00016	1,81	2,15%
176		Capricciosa	79	95,14%	3,02%	0,00121	5,97	7,55%
177		El Greco Pizzeria Restaurant	110	88,94%	3,66%	0,00170	10,07	9,15%
178		Beachcomber Beach Bar Restaurant	122	90,79%	3,16%	0,00153	9,65	7,91%
179		9 muses Lounge Restaurant	137	91,91%	5,60%	0,00359	19,18	14,00%
180		Romantic Corner Taverna	106	86,56%	1,92%	0,00039	5,08	4,79%
181	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ	Χωριάτικο	340	90,80%	0,71%	0,00007	6,01	1,77%
182		Olivi Restaurant	213	92,30%	1,91%	0,00045	10,18	4,78%
183		Μανώλης Ταβέρνα Εστιατόριο	361	91,01%	1,61%	0,00035	14,56	4,03%
184		Nymfi Restaurant	337	90,33%	2,78%	0,00094	23,43	6,95%
185		Casa di Mare	243	91,32%	3,33%	0,00173	20,26	8,34%
186		Ear Restaurant Caffee	298	92,66%	2,32%	0,00058	17,29	5,80%
187		Nostos Restaurant	235	93,77%	3,40%	0,00144	19,97	8,50%

188	ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ	161	94,01%	2,93%	0,00102	11,80	7,33%
189	Lottos	131	90,37%	2,33%	0,00068	7,62	5,81%
190	Agia Marina Restaurant	183	95,49%	3,04%	0,00102	13,90	7,60%
191	Κούπες Εστιατόριο	92	91,62%	1,19%	0,00018	2,74	2,98%
192	Me Gusta Beach Bar Restaurant	95	92,09%	2,86%	0,00101	6,80	7,16%
193	Αλέτρι	201	89,62%	2,93%	0,00097	14,74	7,33%
194	Κουρούπης	112	92,97%	1,78%	0,00050	4,99	4,45%
195	Mithos Restaurant	214	92,17%	3,16%	0,00111	16,92	7,91%
196	Nireas Beach Bar Restaurant	112	94,01%	2,82%	0,00099	7,91	7,06%
197	Φωλιά	99	93,26%	1,83%	0,00053	4,54	4,59%
198	Ταβέρνα Ρόκα	74	87,79%	0,51%	0,00005	0,94	1,27%
199	Taverna Romantza	84	90,52%	3,35%	0,00134	7,03	8,36%
200	Kri-Kri Restaurant	112	80,18%	2,52%	0,00106	7,06	6,30%

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑ 2: Κρήτη, Αξιοθέατα (Πίνακες Ανάλυσης Δεδομένων TripAdvisor με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

A/A	ΠΕΡΙΟΧΗ	Αξιοθεατα	Συνολο κριτικών	p=	M.A.E.	M.S.E	False Rate	False Rate%
1	ΧΑΝΙΑ	παλιό Ενετικό Λιμάνι	2356	89,89%	0,10%	0,0000022	5,99	0,25%
2		Αρχαία Απτέρα	292	83,06%	0,91%	0,0001478	6,68	2,29%
3		Iguana Beach	280	82,70%	0,57%	0,0000502	3,96	1,41%
4		Δημοτική Αγορά Χανίων	96	75,98%	2,29%	0,0010241	5,50	5,73%
5		Doctor Fish - Foot Spa & Reflexology	87	88,35%	1,36%	0,0003489	2,96	3,41%
6		Κήπος Καφέ	66	85,94%	0,83%	0,0001287	1,37	2,07%
7		Chania Old Town Walks	419	89,01%	0,58%	0,0000609	6,04	1,44%
8		Safari Adventures	99	98,97%	0,02%	0,0000002	0,06	0,06%
9		ClueWars	57	98,20%	1,33%	0,0004408	1,89	3,32%
10		Tour Crete with Lefteris Nikiforakis	125	96,85%	3,29%	0,0019244	10,29	8,23%
11		Chania Segway Tours	294	97,71%	0,12%	0,0000036	0,90	0,30%
12		Al Hammam Authentic Turkish Baths	62	85,41%	7,94%	0,0099059	12,31	19,86%
13		Conor Pass Irish Bar	56	97,21%	3,57%	0,0022691	5,00	8,92%
14		Chania Public Market	87	79,07%	1,76%	0,0004887	3,82	4,40%
15		Εκδρομή με την Αφροδίτη - Γυάλινος Πάτος	676	96,41%	0,71%	0,0000908	12,02	1,78%
16		Limnourapolis Water Park	295	70,77%	4,47%	0,0033963	32,99	11,18%
17		Folklore Museum of Chania	68	73,64%	2,53%	0,0011789	4,30	6,32%
18		Chrisoskalitissa Monastery	120	69,79%	2,43%	0,0010870	7,29	6,08%
19		Venetian Fortress	90	77,22%	1,02%	0,0001861	2,29	2,54%
20		Γαλί Τζαμί	112	74,77%	0,66%	0,0000828	1,84	1,64%
21		Chania Venetian Lighthouse	329	84,78%	0,72%	0,0001006	5,96	1,81%
22		Γαλάζιες Καταδυτικές Περιπέτειες	143	94,90%	1,94%	0,0005149	6,93	4,84%

23		Agii Apostoli Beach	237	81,19%	1,06%	0,0001838	6,27	2,65%
24		Βοτανικό Πάρκο Κρήτης	621	91,06%	0,56%	0,0000585	8,66	1,39%
25		Maritime Museum of Crete	426	85,63%	0,54%	0,0000523	5,77	1,35%
26		Chania Archaeological Museum	375	80,69%	0,65%	0,0000808	6,13	1,63%
27		Agora Marketplace	56	75,30%	2,98%	0,0011547	4,17	7,44%
28		Pistapark	72	92,63%	1,10%	0,0002120	1,98	2,75%
29	ΡΕΘΥΜΝΟ	Venetian Harbour	620	77,70%	1,10%	0,0001767	17,10	2,76%
30		Baja Beach Club	161	86,94%	1,80%	0,0005727	7,26	4,51%
31		Eyes Live Lounge	51	92,29%	1,57%	0,0004735	2,00	3,92%
32		Cretan Taxi	90	95,54%	0,45%	0,0000489	1,02	1,13%
33		Kalypso Dive Center & School	73	94,82%	1,07%	0,0001448	1,96	2,69%
34		Segway Tour by Best Ride	94	97,52%	0,43%	0,0000351	1,00	1,06%
35		Discovery Quad-Buggy & Jeep Safaris	149	94,53%	0,13%	0,0000035	0,48	0,32%
36		Dr. Fish Spa	50	89,44%	1,06%	0,0002423	1,33	2,65%
37		Olympic Bike	80	93,45%	2,06%	0,0008373	4,11	5,14%
38		Paraschakis Family Olive Oil Factory	78	93,65%	0,69%	0,0000899	1,34	1,72%
39		Στρατιωτικό Μουσείο Αγώνων Ρεθύμνου	84	86,94%	3,73%	0,0024974	7,83	9,32%
40		Rimondi Fountain	271	70,28%	2,94%	0,0018522	19,95	7,36%
41		Moni Preveli Monastery	281	85,05%	0,79%	0,0001172	5,53	1,97%
42		Φαράγγι του Αγίου Αντωνίου (Φαράγγι Πατσού)	122	86,09%	2,18%	0,0007699	6,63	5,44%
43		Ιερά Μονή Αρκαδίου	858	87,59%	0,37%	0,0000258	8,04	0,94%
44		Βενετσιάνικο Κάστρο Φορτέτζα	1137	77,44%	0,76%	0,0001144	21,52	1,89%
45		Ιστορικό - Λαογραφικό Μουσείο Ρεθύμνου	70	84,68%	1,23%	0,0003591	2,15	3,07%
46		Rethymnon Beach	79	81,00%	3,50%	0,0020524	6,91	8,75%
47		Cretan Safari Land Rover Experience	70	98,91%	0,54%	0,0000738	0,95	1,36%
48		Rethymnon Old Town	2963	88,30%	0,70%	0,0001066	51,83	1,75%
49	Πηγες Αργυρουπολης	78	85,15%	2,81%	0,0013567	5,48	7,03%	
50	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	Το Παλάτι της Κνωσού	4429	79,45%	3,11%	0,0016462	344,77	7,78%
51		Οινοποιείο Δουλουφάκη	55	94,57%	0,66%	0,0001039	0,90	1,64%
52		Agios Titos Church	196	82,77%	1,31%	0,0003214	6,40	3,27%
53		Καθεδρικός Ναός του Αγίου Μηνά	156	84,89%	0,85%	0,0001436	3,32	2,13%
54		Βενετσιάνικο Κάστρο Κούλες	189	78,29%	0,47%	0,0000465	2,24	1,19%
55		Ενετικά Τείχη και ο Τάφος του Καζαντζάκη	137	79,60%	2,45%	0,0012092	8,38	6,12%
56		Kera Kardiotissa Monastery	53	86,01%	1,87%	0,0005048	2,48	4,68%
57		Heraklion Sightseeing Tour	51	75,98%	9,16%	0,0167812	11,68	22,91%
58		EscapeRooms.gr	84	96,88%	0,73%	0,0001029	1,54	1,83%
59		thalasso by Aegeo Spas	54	94,46%	0,72%	0,0001182	0,97	1,79%
60		Crete Taxi Services	101	96,89%	1,58%	0,0005500	4,00	3,96%
61		Winery Stilianou	56	95,71%	0,42%	0,0000420	0,58	1,04%
62		Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης	242	86,58%	2,36%	0,0009450	14,30	5,91%
63		Κρήνη Μοροζίνη (Λιοντάρια)	367	69,17%	2,24%	0,0007735	20,54	5,60%
64		Παραλία Αμμουδάρα	200	72,08%	1,45%	0,0003875	7,24	3,62%
65		Κτίριο Λόγγια	163	70,82%	1,83%	0,0006103	7,47	4,59%
66		Αρχαιολογικός Χώρος Κνωσού	1393	79,87%	2,80%	0,0013368	97,46	7,00%

67		Κτήμα Λυραράκη	122	96,09%	0,64%	0,0001024	1,97	1,61%
68		Ναός Αγίου Μάρκου	49	68,83%	2,08%	0,0008881	2,55	5,20%
69		Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου	2075	90,61%	1,46%	0,0003636	75,58	3,64%
70		Ιστορικό Μουσείο Κρήτης	331	87,94%	0,53%	0,0000572	4,36	1,32%
71		Doctor Fish Heraklion - Foot Spa Therapy	54	86,33%	2,95%	0,0014055	3,99	7,38%
72		Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης	52	85,66%	3,67%	0,0026294	4,77	9,17%
73	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ	Υδάτινο Πάρκο Star Beach	821	84,22%	1,54%	0,0004286	31,62	3,85%
74		Labyrinth Theme Park	208	90,74%	2,23%	0,0008635	11,57	5,56%
75		Υδάτινο Πάρκο Acqua Plus	713	81,46%	1,76%	0,0005909	31,36	4,40%
76		Cave Of Zeus	479	78,08%	1,58%	0,0004199	18,92	3,95%
77		White Lion	155	93,41%	1,89%	0,0006235	7,31	4,71%
78		Roman Fountain	72	61,96%	5,87%	0,0060673	10,57	14,68%
79		Black Rose Pirate Boat	86	89,43%	6,34%	0,0070233	13,63	15,84%
80		Arion Stables	233	97,09%	0,49%	0,0000468	2,88	1,24%
81		Luxurious Furs	55	99,54%	0,00%	0,00000001	0,01	0,01%
82		Moto Xperience	152	93,06%	3,69%	0,0025151	14,00	9,21%
83		New York Beach Club Hersonissos Crete	238	90,41%	4,45%	0,0033082	26,48	11,13%
84		Hersonissos Riding Center	70	96,62%	3,99%	0,0029364	6,99	9,98%
85		De Hollandse jeepsafari day tour	52	93,06%	3,80%	0,0025364	4,93	9,49%
86		Cycling Creta	99	98,71%	0,04%	0,0000004	0,10	0,10%
87		Hersonissos Train Day Tour	180	79,25%	4,52%	0,0038906	20,36	11,31%
88		Palm Beach Club	140	91,23%	2,19%	0,0008678	7,65	5,46%
89		Eye Travel - Private Day Tours	85	95,26%	2,32%	0,0009147	4,93	5,80%
90		Ενυδρείο Aquaworld	1605	95,86%	0,58%	0,0000619	23,36	1,46%
91		Λυχνοστάτης- Μουσείο Παραδοσιακής Ζωής Κρήτης	624	92,61%	0,10%	0,0000019	1,53	0,25%
92		Kristina Boutique	49	87,71%	1,37%	0,0003807	1,68	3,43%
93	ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	Lake Voulismeni	566	87,12%	8,46%	0,0186763	119,69	21,15%
94		Cretan Olive Oil Farm	220	86,99%	8,53%	0,0166619	46,94	21,34%
95		Katharo Plataeu	51	91,02%	6,27%	0,0133713	8,00	15,68%
96		Γουρνιά	102	81,04%	11,27%	0,0334254	28,74	28,17%
97		Αρχαιολογικό Μουσείο Αγίου Νικολάου	66	75,10%	13,33%	0,0296805	21,99	33,32%
98		Pelagos Dive Centre	86	97,59%	1,86%	0,0017307	4,00	4,65%
99		Semi-submarine boat trip	175	88,84%	7,53%	0,0151407	32,95	18,83%
100		ΝΟΣΤΟΣ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ Ν.Ε.	61	85,76%	9,18%	0,0364740	14,00	22,95%
101		Little Train Tour	68	80,11%	11,64%	0,0299967	19,79	29,10%
102		Panagia Kera Byzantine Church	127	87,37%	8,34%	0,0228852	26,47	20,84%
103		Ammoudi Beach	96	82,74%	10,55%	0,0330804	25,33	26,39%
104		Porto	55	83,70%	10,18%	0,0278899	14,00	25,45%
105		Municipal Beach Kitroplatia	59	79,02%	12,20%	0,0423911	18,00	30,51%
106	ΜΑΛΙΑ	Αρχαιολογικός Χώρος Μαλίων	430	76,33%	2,70%	0,0012996	29,05	6,76%
107		Happy Train	152	79,26%	5,73%	0,0056334	21,79	14,33%

108		Safari Club Crete	419	98,29%	0,41%	0,0000313	4,28	1,02%
109	ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ	SeaStar Boat Tours	66	98,45%	0,61%	0,0000840	1,00	1,52%
110		Platania Beach	260	67,51%	1,86%	0,0006894	12,08	4,65%
111		Afrata Beach	57	78,82%	3,88%	0,0025459	5,53	9,70%
112	ΕΛΟΥΝΤΑ	Σπιναλόγκα Καλυδωνία	3503	86,82%	0,53%	0,0000480	46,75	1,33%
113		Eklektos Bookshop	143	95,71%	0,15%	0,0000056	0,55	0,39%
114		Diving Centre Blue Dolphin	50	95,73%	0,40%	0,0000388	0,50	1,00%
115		Boat Day Trips Spinalonga	200	84,92%	1,58%	0,0004151	7,88	3,94%
116		Happy Train	328	88,15%	3,23%	0,0017876	26,52	8,09%
117		Six Senses Spa at Porto Elounda Crete	64	96,72%	1,01%	0,0002526	1,61	2,52%
118		Elounda Beach	183	78,92%	3,46%	0,0021710	15,85	8,66%
119		Kolokithia Beach	108	82,07%	4,38%	0,0033338	11,82	10,94%
120		Little Blue Train	90	87,60%	3,56%	0,0024091	8,01	8,90%
121	Sunken City of Olous	63	76,87%	6,65%	0,0093492	10,48	16,63%	
122	ΣΤΑΛΙΔΑ	Stalis Beach	949	87,57%	1,26%	0,0002961	29,90	3,15%
123		Amarillis Stable	100	98,20%	1,12%	0,0002111	2,81	2,81%
124	ΑΓ.ΜΑΡΙΝΑ	Agia Marina Beach	450	80,93%	1,77%	0,0006482	19,96	4,44%
125		The Little Fun Train	189	82,13%	2,60%	0,0008490	12,26	6,49%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β
Δεδομένα Κύπρου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΒ.1: Κύπρος, Χώροι Διαμονής (Πίνακες Ανάλυσης Δεδομένων TripAdvisor με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

A/A	ΠΕΡΙΟΧΗ	Ξενοδοχεία	Σύνολο κριτικών	p=	M.A.E.	M.S.E.	False Rate	False Rate (%)
1	ΠΑΦΟΣ	Hadjiantoni Anna Hotel	152	94,95%	0,31%	0,00002	1,17	0,77%
2		Club St. George	135	76,13%	7,40%	0,00912	24,97	18,50%
3		Smartline Paphos	258	84,28%	1,78%	0,00043	11,46	4,44%
4		Hilltop Gardens Hotel Apts.	276	71,86%	2,69%	0,00109	18,59	6,73%
5		Roman Boutique Hotel	273	71,58%	3,70%	0,00164	25,28	9,26%
6		Pandream HotelApartments	139	78,43%	1,57%	0,00032	5,47	3,93%
7		Crystallo Apartments	187	82,58%	2,26%	0,00058	10,56	5,65%
8		Constantinou Bros Asimina Suites Hotel	116	80,52%	0,98%	0,00016	2,83	2,44%
9		Axiothea Hotel	122	83,78%	2,74%	0,00137	8,37	6,86%
10		Dionysos Central	269	77,85%	5,09%	0,00332	34,25	12,73%
11		Apollonia Holiday Apartments	371	98,00%	0,45%	0,00003	4,14	1,12%
12		Kiniras Hotel	121	78,59%	5,62%	0,00397	17,01	14,06%
13		Basilica Holiday Resort	131	69,63%	3,93%	0,00259	12,89	9,84%
14		Anemi Hotel Apartments	93	87,65%	2,34%	0,00074	5,43	5,84%
15		Sofianna Hotel Apts.	236	74,05%	4,79%	0,00291	28,25	11,97%
16		Vrachia Beach Resort	123	90,82%	2,77%	0,00096	8,51	6,92%
17		Pagona Hotel Apartments	126	83,25%	3,25%	0,00155	10,22	8,11%
18		King's Hotel	193	71,24%	5,51%	0,00498	26,60	13,78%
19		Paphian Park Tourist Village	115	65,49%	7,59%	0,00695	21,83	18,98%
20		Tasmaria Hotel Apts.	270	84,86%	3,55%	0,00161	23,95	8,87%
21		Limnaria Gardens	146	84,67%	3,05%	0,00112	11,14	7,63%
22		Neptune Hotel Apts.	87	89,32%	4,42%	0,00306	9,61	11,05%
23		Princessa Vera Hotel Apartments	60	88,29%	1,10%	0,00014	1,65	2,75%
24	ΛΕΜΕΣΟΣ	Estella Hotel Apartments	169	77,89%	1,63%	0,00032	6,90	4,08%
25		Ajax Hotel	294	71,22%	2,27%	0,00062	16,72	5,69%
26		Alasia Hotel	206	93,75%	2,83%	0,00088	14,57	7,07%
27		Kapetanio Hotel Limassol	140	75,18%	2,02%	0,00066	7,06	5,04%
28		Harmony Bay Hotel	105	81,37%	4,64%	0,00386	12,19	11,61%
29		Poseidonia Beach Hotel	260	77,98%	5,50%	0,00549	35,73	13,74%
30		Kapetanio Odysia	257	76,15%	1,13%	0,00017	7,29	2,84%
31		Vegas Hotel	73	96,00%	2,38%	0,00061	4,34	5,94%
32		Curium Palace Hotel	113	68,89%	3,74%	0,00187	10,56	9,35%
33		Caravel Hotel	91	62,18%	9,47%	0,01120	21,54	23,67%
34		Park Beach Hotel	116	67,55%	5,42%	0,00472	15,71	13,55%
35		Aquamarina Hotel	87	83,08%	4,23%	0,00306	9,21	10,59%
36		Hotel Azur	188	64,43%	11,66%	0,01908	54,79	29,14%
37		Continental	80	84,01%	1,75%	0,00040	3,51	4,38%
38		Elena Beach Hotel	68	83,48%	0,50%	0,00006	0,86	1,26%
39		Jasmine Hotel Apartments	134	40,21%	9,41%	0,00998	31,54	23,53%
40		Ser Criso	65	80,55%	7,00%	0,00573	11,37	17,49%
41		Sylva Hotel	64	70,17%	7,95%	0,00931	12,72	19,88%
42		Atlantica Balmyra Beach	72	89,13%	6,45%	0,00484	11,60	16,11%

43	Chez Nous Hotel	73	96,00%	2,38%	0,00061	4,34	5,94%
44	Navarrria Hotel	208	60,65%	5,17%	0,00354	26,87	12,92%
45	Golden Arches Hotel	178	51,49%	6,66%	0,00577	29,63	16,65%
46	Arsinoe Beach Hotel	269	49,34%	7,56%	0,00863	50,86	18,91%
47	Flokkas Hotel Apts.	75	95,40%	0,54%	0,00006	1,01	1,34%
48	Sunrise Gardens Hotel	173	97,50%	0,32%	0,00002	1,37	0,79%
49	Louis Nausicaa Beach	117	73,24%	2,12%	0,00060	6,20	5,30%
50	Lantiana Gardens Aparthotel	202	92,26%	2,87%	0,00090	14,47	7,17%
51	Mandalena ApartHotel	312	85,15%	1,33%	0,00020	10,37	3,32%
52	Domniki Hotel	126	91,92%	3,36%	0,00139	10,58	8,39%
53	Livas Hotel Apartments	180	85,92%	1,60%	0,00028	7,20	4,00%
54	Louis Althea Beach Hotel	136	81,08%	1,43%	0,00029	4,85	3,56%
55	Seagull Apartments	128	81,03%	1,56%	0,00032	5,00	3,91%
56	Mimosa Beach Hotel	154	82,05%	2,06%	0,00053	7,92	5,14%
57	Debbie Xenia Hotel Apartments	124	74,31%	0,70%	0,00006	2,17	1,75%
58	SunConnect Protaras Beach - Golden Star Htl	130	81,57%	1,10%	0,00017	3,57	2,75%
59	Adelais Bay Hotel	107	73,70%	4,67%	0,00398	12,49	11,67%
60	Paschalia Hotel	113	57,69%	7,39%	0,00738	20,86	18,46%
61	Paramount Aparthotel	81	62,88%	11,05%	0,01421	22,38	27,63%
62	Toxotis	64	70,17%	7,95%	0,00931	12,72	19,88%
63	Crown Resorts Elamaris	298	42,74%	10,70%	0,01330	79,73	26,75%
64	St. Elias Resort	64	94,00%	1,70%	0,00032	2,73	4,26%
65	Farkonia Apts (Protaras)	63	89,47%	1,10%	0,00025	1,74	2,76%
66	Chrysland Cove Hotel	62	88,33%	1,74%	0,00042	2,70	4,35%
67	Chrystalla Hotel	293	87,20%	3,81%	0,00171	27,87	9,51%
68	Vrissaki Beach Hotel	251	84,94%	0,53%	0,00004	3,31	1,32%
69	Sweet Memories	286	79,83%	3,15%	0,00159	22,54	7,88%
70	Smartline Protaras Hotel	246	72,69%	1,80%	0,00038	11,06	4,49%
71	Kapetanio Bay Hotel	209	70,64%	2,00%	0,00048	10,45	5,00%
72	Astreas Beach Hotel Apartments	100	77,80%	2,54%	0,00078	6,35	6,35%
73	Artemis Hotel Apartments	259	67,31%	4,25%	0,00243	27,52	10,63%
74	Papantonia Hotel Apartments	297	74,63%	3,95%	0,00183	29,30	9,86%
75	Narcissos ApartHotel	162	68,41%	3,43%	0,00160	13,88	8,57%
76	Tsokos Polycarpia Hotel	232	67,43%	10,83%	0,01655	62,80	27,07%
77	Hilton Park Nicosia	208	87,01%	1,43%	0,00025	7,42	3,57%
78	Hilton Cyprus	259	82,87%	3,67%	0,00282	23,78	9,18%
79	Asty Hotel	257	85,66%	1,96%	0,00051	12,62	4,91%
80	Crown Inn Hotel	68	81,96%	4,48%	0,00230	7,62	11,21%
81	Centrum Hotel	199	76,41%	3,34%	0,00170	16,63	8,36%
82	Altius Boutique Hotel	142	87,71%	3,70%	0,00181	13,15	9,26%
83	ΣΕΜΕΛΗ	107	85,44%	1,87%	0,00074	5,00	4,67%
84	Almond Business Suites	63	81,14%	0,97%	0,00011	1,53	2,43%
85	Royiatiko Hotel	63	70,00%	4,16%	0,00231	6,56	10,41%
86	Golden Tulip Nicosia Hotel and Casino	62	83,63%	4,57%	0,00326	7,08	11,41%
87	Merit Lefkosa Hotel & Casino	52	91,22%	2,21%	0,00066	2,87	5,52%
88	Europa Plaza Hotel	53	68,87%	2,98%	0,00102	3,94	7,44%
89	Cleopatra Hotel	143	58,87%	5,15%	0,00281	18,43	12,89%
90	Castelli Hotel	80	59,70%	2,39%	0,00074	4,78	5,97%
91	Sky Hotel	63	89,47%	1,10%	0,00025	1,74	2,76%

92		Tylos Beach Hotel	66	86,77%	1,97%	0,00074	3,25	4,93%
93		Denis Hotel	87	75,21%	8,13%	0,01117	17,68	20,33%
94		Rimi Hotel	72	89,13%	6,45%	0,00484	11,60	16,11%
95		City Royal Hotel & Casino	93	87,65%	2,34%	0,00074	5,43	5,84%
96		Saray Hotel	121	85,52%	1,47%	0,00047	4,45	3,67%
97		Holiday Inn Nicosia City Centre	185	43,44%	3,28%	0,00145	15,17	8,20%
98		The Classic Hotel	305	80,86%	2,00%	0,00053	15,23	4,99%
99	ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ	Napa Prince Hotel Apartments	161	90,00%	1,39%	0,00026	5,59	3,47%
100		Evabelle Napa Hotel Apartments	165	76,02%	3,28%	0,00200	13,54	8,20%
101		Nissiana Hotel & Bungalows	175	80,68%	0,95%	0,00015	4,17	2,38%
102		Melpo Antia Hotel Apartments	193	85,20%	2,03%	0,00053	9,78	5,07%
103		Kaos Hotel Apartments	75	91,97%	2,88%	0,00136	5,40	7,20%
104		So White Boutique Suites	196	89,00%	9,95%	0,01167	48,77	24,88%
105		Corfu Hotel	140	82,15%	5,20%	0,00413	18,19	12,99%
106		Margadina Hotel	113	93,56%	1,57%	0,00037	4,42	3,91%
107		Euronapa Hotel Apartments	125	92,05%	0,64%	0,00007	2,00	1,60%
108		Okeanos Beach	125	91,93%	2,12%	0,00056	6,62	5,30%
109		Tasia Maris Sands Beach Hotel	96	82,67%	1,36%	0,00023	3,26	3,40%
110		Melissi Beach Hotel	194	80,52%	2,10%	0,00057	10,18	5,25%
111		Petrosana	96	84,06%	3,46%	0,00163	8,29	8,64%
112		Bellini Bungalows	75	74,59%	6,29%	0,00659	11,80	15,73%
113		New Famagusta Hotel	132	77,15%	2,05%	0,00055	6,78	5,13%
114		Mon Repos Design Hotel	189	93,11%	1,71%	0,00034	8,09	4,28%
115		Tasia Maris Oasis	212	85,61%	4,24%	0,00223	22,45	10,59%
116		Sunwing Resort Sand Bay	204	80,22%	1,25%	0,00024	6,36	3,12%
117		Christofinia Hotel	187	82,13%	2,81%	0,00117	13,14	7,02%
118		Kermia Beach Bungalow Hotel	179	83,07%	1,89%	0,00049	8,47	4,73%
119		Aktea Beach Village	178	79,65%	2,07%	0,00073	9,22	5,18%
120		Piere Anne Beach Hotel	178	76,88%	3,98%	0,00254	17,73	9,96%
121		Liquid Hotel Apartments	70	79,96%	4,74%	0,00352	8,30	11,85%
122		Nissi Park Hotel	177	75,62%	2,71%	0,00085	11,97	6,76%
123		Christabelle Hotel Apartments	175	76,89%	4,77%	0,00371	20,85	11,92%
124		Stavrolia Hotel Apartments	75	78,17%	3,26%	0,00138	6,11	8,14%
125		Atlantis Resort	124	72,76%	5,81%	0,00447	18,02	14,53%
126		Marina Hotel	97	66,19%	2,05%	0,00059	4,97	5,12%
127		Eleana Hotel Apts.	70	82,30%	6,14%	0,00570	10,74	15,34%
128		Panthea Holiday Village	94	70,79%	4,56%	0,00319	10,72	11,41%
129		Efi Hotel Apts.	79	71,20%	7,99%	0,00976	15,78	19,97%
130		Cyprotel Florida	136	64,27%	6,13%	0,00624	20,84	15,32%
131		Carina Hotel Apartments	107	73,94%	5,95%	0,00546	15,92	14,88%
132		Diomylos Hotel Apts.	123	78,55%	9,60%	0,01639	29,76	24,00%
133		Salmary Apartments	101	20,81%	11,67%	0,02303	29,47	29,17%
134		River Reggae Apartments	130	15,60%	14,85%	0,03032	48,26	37,12%
135	Nicholas Hotel Apartments	91	19,30%	12,09%	0,02222	27,51	30,23%	
136	Kalypso Hotel	107	6,38%	11,07%	0,01342	29,60	27,67%	
137	ΛΑΡΝΑΚΑ	Lithos Hotel	82	84,00%	12,59%	0,01972	25,82	31,49%
138		Hotel Opera	152	92,45%	1,40%	0,00022	5,31	3,50%
139		Frangiorgio Hotel	146	73,46%	3,79%	0,00171	13,83	9,47%
140		Pasianna Hotel	64	84,81%	1,00%	0,00012	1,60	2,49%

141	Amorgos Boutique Hotel	111	74,78%	4,47%	0,00254	12,40	11,17%
142	San Remo Hotel	278	72,52%	3,98%	0,00228	27,68	9,96%
143	Les Palmiers Beach Hotel	169	71,44%	2,52%	0,00115	10,64	6,30%
144	Sun Hall Hotel	161	69,23%	2,93%	0,00118	11,81	7,33%
145	Sveltos Hotel	73	84,74%	3,20%	0,00139	5,85	8,01%
146	Frixos Suites Hotel	182	93,24%	2,52%	0,00068	11,45	6,29%
147	Lysithea Beach Hotel	78	79,25%	2,17%	0,00078	4,22	5,41%
148	Eleonora Hotel	189	89,31%	1,66%	0,00037	7,84	4,15%
149	Lucky Hotel Apartments	185	91,24%	1,20%	0,00022	5,54	2,99%
150	Lithos Hotel	82	84,00%	12,59%	0,01972	25,82	31,49%
151	easyHotel Larnaca	114	72,42%	3,03%	0,00114	8,64	7,58%
152	Flamingo Beach Hotel	202	59,35%	8,99%	0,00955	45,42	22,48%
153	Larco Hotel	187	55,42%	6,55%	0,00762	30,61	16,37%
154	Petrou Bros Hote	115	70,57%	3,60%	0,00177	10,34	8,99%
155	Golden Bay Beach Hotel	144	79,22%	6,84%	0,00708	24,64	17,11%
156	Lordos Beach Hotel	191	83,70%	2,47%	0,00087	11,78	6,16%
157	Cactus Hotel	124	44,33%	8,47%	0,01010	26,25	21,17%
158	The Ciao Stelio Deluxe Hotel	77	91,15%	3,53%	0,00169	6,80	8,83%
159	Merit Royal	81	94,00%	2,17%	0,00059	4,39	5,42%
160	Oscar Resort Hotel	220	84,51%	3,20%	0,00185	17,59	8,00%
161	Merit Park Hotel & Casino	287	85,56%	4,13%	0,00226	29,62	10,32%
162	High Life	260	90,34%	1,42%	0,00022	9,24	3,55%
163	Dome Hotel	290	67,01%	4,85%	0,00311	35,18	12,13%
164	Hotel Pia Bella	93	87,65%	2,34%	0,00074	5,43	5,84%
165	The Arkin Colony Hotel	121	85,52%	1,47%	0,00047	4,45	3,67%
166	Hotel Club Z	127	71,96%	7,29%	0,00672	23,16	18,24%
167	The Ship Inn	67	93,19%	0,82%	0,00009	1,38	2,06%
168	Vuni Palace Hotel	170	64,88%	5,25%	0,00448	22,29	13,11%
169	Sammy's Hotel	79	88,77%	5,51%	0,00397	10,88	13,77%
170	The Olive Tree Hotel	65	96,27%	2,77%	0,00145	4,50	6,92%
171	Park Palace Hotel	61	97,00%	1,76%	0,00037	2,68	4,40%
172	Onar Holiday Village	177	80,10%	0,42%	0,00002	1,88	1,06%
173	Hotel kyrenia	57	55,31%	7,82%	0,00883	11,14	19,54%
174	Savoy Ottoman Palace	57	73,87%	8,25%	0,01067	11,76	20,63%
175	Ambelia Village	127	78,52%	3,71%	0,00184	11,78	9,27%
176	Rocks Hotel Casino	116	88,34%	0,80%	0,00010	2,33	2,01%
177	High hotel	121	81,20%	3,05%	0,00127	9,24	7,64%
178	Melina Hotel	66	59,09%	4,86%	0,00308	8,01	12,14%
179	Lapida Hotel	106	89,43%	0,96%	0,00016	2,55	2,41%
180	Korineum Golf & Beach Resort	136	84,53%	2,43%	0,00097	8,27	6,08%
181	Citrus Tree Gardens	123	83,62%	1,33%	0,00024	4,10	3,34%
182	Club Simena	116	66,62%	8,01%	0,00751	23,21	20,01%
183	Ada Beach Hotel	154	64,02%	9,14%	0,00949	35,18	22,84%
184	Bougainvillea Hotel	176	84,38%	3,33%	0,00143	14,63	8,31%
185	Mariela Hotel	203	85,00%	1,49%	0,00032	7,57	3,73%
186	Natura Beach Hotel	198	79,72%	2,30%	0,00066	11,40	5,76%
187	The Marion Hotel	76	73,81%	12,43%	0,02040	23,61	31,07%
188	Akamanthea Holiday Village	160	75,44%	4,82%	0,00290	19,26	12,04%
189	Tavros	54	96,12%	1,89%	0,00046	2,55	4,72%

190		Stephanos Hotel Apartments	132	80,66%	4,16%	0,00198	13,73	10,40%
191	ΠΕΓΕΙΑ	Coral Beach Hotel & Resort	712	86,50%	2,67%	0,00089	47,46	6,67%
192		Club Coral View Resort	68	83,18%	5,81%	0,00472	9,89	14,54%
193		Alpha Panareti's Royal Coral Bay Resort	232	62,14%	7,99%	0,00860	46,35	19,98%
194		Azzurro Luxury Holiday Villas	102	97,13%	0,19%	0,00001	0,48	0,48%
195		Lithos Holiday Villas	57	99,56%	0,01%	0,00000	0,01	0,02%
196	ΠΙΣΣΟΥΡΙ	Hill View Hotel Apartments	124	96,57%	0,11%	0,00000	0,33	0,27%
197		Columbia Beach Resort Pissouri	681	92,83%	1,64%	0,00030	27,93	4,10%
198		Columbia Beach Hotel	410	87,08%	1,03%	0,00015	10,54	2,56%
199		Hylatio Tourist Village	423	82,34%	2,39%	0,00083	25,24	5,97%
200		Kotzias Apartments	81	73,63%	4,51%	0,00243	9,13	11,27%

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΒ 2: Κύπρος, Χώροι Εστίασης (Πίνακες Ανάλυσης Δεδομένων TripAdvisor με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

A/A	ΠΕΡΙΟΧΗ	Εστιατόρια	Σύνολο κριτικών	ρ=	M.A.E.	M.S.E.	False Rate	False Rate (%)
1	ΠΑΦΟΣ	Palia Ilektriki	83	94,28%	1,48%	0,00041	3,08	3,71%
2		Aqui Mediterranean Fusion Restaurant	123	95,57%	1,18%	0,00016	3,64	2,96%
3		Kyra Frosini Tavern	139	91,62%	1,66%	0,00033	5,78	4,16%
4		Santa Marina Fish and chips	170	90,98%	1,80%	0,00039	7,67	4,51%
5		Akis Tavern	361	97,00%	2,34%	0,00071	21,13	5,85%
6		The Moonlight Taverna	106	95,23%	1,01%	0,00014	2,68	2,53%
7		Suite 48	249	92,28%	1,06%	0,00013	6,57	2,64%
8		Agapinor Restaurant	294	93,44%	2,19%	0,00055	16,06	5,46%
9		Blue Olive	122	95,02%	1,08%	0,00019	3,31	2,71%
10		Happy Island	243	92,26%	1,34%	0,00025	8,16	3,36%
11		Michael's Tavern	231	92,81%	1,47%	0,00028	8,51	3,68%
12		Rosatello Pub & Restaurant	133	94,07%	1,63%	0,00034	5,41	4,07%
13		Martelli	193	91,83%	0,85%	0,00012	4,09	2,12%
14		Kambana Restaurant	144	92,99%	2,26%	0,00088	8,15	5,66%
15		Koh-i-noor	292	93,21%	3,24%	0,00112	23,63	8,09%
16		Doria Restaurant	205	92,83%	2,00%	0,00050	10,26	5,00%
17		Baan Thai Kitchen	95	94,08%	2,59%	0,00078	6,16	6,48%
18		Curry House	120	95,65%	3,24%	0,00140	9,72	8,10%
19		Vatouthkia	72	93,43%	1,27%	0,00021	2,29	3,19%
20		Piatsa Greka Taverna	133	92,69%	2,45%	0,00073	8,14	6,12%
21		Alea Café-Lounge Bar	257	90,62%	0,39%	0,00003	2,50	0,97%
22	ΛΕΜΕΣΟΣ	Mia Delicy	125	97,00%	1,94%	0,00043	4,52	4,86%
23		Al Borgo Pizzeria	64	95,23%	1,42%	0,00027	2,94	3,54%
24		Sailor's Rest Lounge Bar Restaurant	177	95,31%	1,28%	0,00017	2,88	3,20%
25		Venezia	196	93,33%	1,62%	0,00037	3,81	4,06%

26	Restaurant Vivaldi	91	91,32%	0,43%	0,00003	0,66	1,07%
27	Limanaki Fish Restaurant	138	94,19%	1,71%	0,00040	2,78	4,28%
28	Benzai Sushi Bar	72	94,03%	2,85%	0,00091	5,48	7,12%
29	Le Frenchie bistro parisien	64	92,32%	1,76%	0,00036	3,48	4,41%
30	O Koupsάρος	176	89,96%	0,43%	0,00003	0,75	1,09%
31	Forsos Tavern	166	90,63%	4,22%	0,00245	11,82	10,55%
32	Draught	154	92,28%	2,23%	0,00054	5,07	5,57%
33	Kalimera India	68	88,10%	2,00%	0,00051	4,51	5,01%
34	Nama Tavern Restaurant	153	87,99%	2,13%	0,00064	4,64	5,33%
35	Stretto	62	93,88%	2,46%	0,00116	5,29	6,16%
36	The Garden Restaurant	164	89,48%	2,64%	0,00084	5,35	6,60%
37	The Woodman Sports Pub and Restaurant	157	88,46%	3,77%	0,00188	7,55	9,44%
38	Lofou Taverna	111	88,06%	6,27%	0,00483	15,04	15,67%
39	Shakespeare British Pub & Restaurant	66	93,00%	5,22%	0,00330	9,13	13,04%
40	Syrian Arab Friendship Club	123	84,01%	1,75%	0,00040	3,51	4,38%
41	Chi Lounge	94	83,48%	0,50%	0,00006	0,86	1,26%
42	Kafkaros	186	95,00%	2,23%	0,00061	10,39	5,59%
43	Irresistible	122	96,00%	1,94%	0,00047	5,92	4,85%
44	Pinia	107	92,58%	0,45%	0,00003	1,19	1,11%
45	Poseidonio Restaurant	91	94,31%	2,36%	0,00087	5,37	5,90%
46	Hippocampus Lounge Restaurant	278	91,91%	2,48%	0,00067	17,24	6,20%
47	The Fresh House	61	97,00%	1,76%	0,00037	2,68	4,40%
48	Zucchini's	113	94,00%	1,36%	0,00028	3,84	3,40%
49	Super S	114	94,00%	2,01%	0,00053	5,73	5,03%
50	Nautilus Trattoria	157	94,00%	2,01%	0,00049	7,87	5,02%
51	Oscar Restaurant	89	94,29%	3,77%	0,00167	8,39	9,43%
52	DivaFolio Restaurant	176	93,07%	3,27%	0,00126	14,39	8,17%
53	Zafiros	103	89,44%	1,53%	0,00038	3,95	3,83%
54	UMI Japanese & Sushi Bar Restaurant	119	91,58%	2,52%	0,00075	7,48	6,29%
55	Rossos Bakery	87	91,11%	0,66%	0,00008	1,43	1,65%
56	Island Affair Restaurant	138	91,88%	2,64%	0,00078	9,11	6,60%
57	Waves Cocktail Bar	74	93,38%	2,82%	0,00112	5,22	7,05%
58	Malthouse Beer n' Food	112	89,78%	1,99%	0,00043	5,56	4,96%
59	Captain Karas Restaurant	138	90,82%	2,86%	0,00103	9,85	7,14%
60	George Zefkas & Sons	83	95,00%	5,22%	0,00315	10,84	13,06%
61	Veranda Italian Restaurant	71	93,70%	4,20%	0,00246	7,45	10,49%
62	Cook Shop	61	93,75%	1,80%	0,00044	2,74	4,49%
63	Syrian Arab Friendship Club	221	86,76%	1,21%	0,00021	6,70	3,03%
64	Moondog's Bar & Grill	171	89,80%	2,51%	0,00076	10,72	6,27%
65	Artisan's Burgerbar	201	85,71%	1,77%	0,00041	8,91	4,43%
66	No Reservations	104	94,00%	6,90%	0,00550	17,93	17,24%
67	Louis Taverna & Restaurant	86	92,41%	2,54%	0,00100	5,46	6,35%
68	Barrique Wine & Deli	93	93,03%	1,95%	0,00050	4,54	4,88%
69	Brasserie Au Bon Plaisir	148	88,21%	3,38%	0,00132	12,51	8,45%
70	Fanou's Lebanese Restaurant	98	83,91%	1,98%	0,00057	4,84	4,94%
71	Vino Cultura	83	82,09%	4,08%	0,00218	8,46	10,19%
72	Souvlaki Bar	132	82,03%	3,07%	0,00141	10,14	7,68%
73	Akakiko	154	80,15%	2,83%	0,00121	10,90	7,08%
74	Aperitivo Jetset Lounge	105	81,79%	4,50%	0,00214	11,81	11,25%

75	Marzano	89	75,70%	4,12%	0,00241	9,16	10,29%
76	El Sabor Latino	66	84,67%	4,22%	0,00306	6,96	10,55%
77	Avo	64	80,53%	2,74%	0,00082	4,39	6,86%
78	Limoncello Deli-Bar	62	80,21%	4,11%	0,00310	6,36	10,26%
79	Sawa Syrian Restaurant	98	86,02%	2,26%	0,00095	5,54	5,65%
80	Caraffa Bastione	63	77,14%	4,73%	0,00448	7,44	11,82%
81	Sushi La Bar & Grill - Nicosia	81	76,62%	3,00%	0,00184	6,07	7,50%
82	Glasshouse Lounge Restaurant	258	98,00%	1,77%	0,00038	11,40	4,42%
83	Ev γεύω ταβερνάκι	142	96,50%	0,85%	0,00014	3,00	2,12%
84	Nikitas	152	94,41%	1,15%	0,00015	4,35	2,86%
85	The Stumble Inn	92	97,50%	2,46%	0,00072	5,67	6,16%
86	Dione Restaurant	186	93,36%	2,04%	0,00064	9,51	5,11%
87	The Agrotikon Restaurant & Bar	93	87,65%	2,34%	0,00074	5,43	5,84%
88	Zaatar Lebanese & Syrian Restaurant	86	93,12%	0,83%	0,00009	1,78	2,07%
89	Gary's Bar & Grill	147	92,67%	1,30%	0,00018	4,78	3,25%
90	Helvetia Restaurant	141	94,92%	1,69%	0,00032	5,96	4,23%
91	Destino	66	94,95%	0,57%	0,00006	0,94	1,43%
92	Paulas Restaurant	60	95,14%	0,67%	0,00009	1,00	1,67%
93	The Deck	61	97,00%	0,45%	0,00005	0,69	1,13%
94	Al Ritrovo Italian Restaurant	79	91,44%	0,55%	0,00006	1,09	1,38%
95	Asador Restaurant	155	92,86%	2,78%	0,00099	10,79	6,96%
96	Apple Restaurant	100	93,21%	4,59%	0,00228	11,48	11,48%
97	Eleana	72	89,13%	6,45%	0,00484	11,60	16,11%
98	Tony's Taverna	73	96,00%	2,38%	0,00061	4,34	5,94%
99	The King's Sword	62	92,94%	2,14%	0,00060	3,32	5,35%
100	Meze Maestro	107	85,44%	1,87%	0,00074	5,00	4,67%
101	Stamna	63	81,14%	0,97%	0,00011	1,53	2,43%
102	Karousos Beach Restaurant	129	88,99%	5,00%	0,00284	16,00	12,50%
103	Terrazza Restaurant	100	95,65%	4,37%	0,00223	10,93	10,93%
104	Markos Fish Tavern	122	82,38%	5,01%	0,00348	15,27	12,51%
105	Liquid Café Bar	234	91,70%	1,94%	0,00045	11,36	4,85%
106	Fiji	275	89,44%	1,76%	0,00035	12,10	4,40%
107	Mangas Meze House	158	93,16%	4,55%	0,00223	17,96	11,36%
108	Moo Moo Restaurant	143	89,06%	7,11%	0,00600	25,24	17,77%
109	Abacus Restaurant and Lounge Bar	130	87,42%	2,96%	0,00107	9,63	7,41%
110	Olive Tree Restaurant	196	89,97%	5,45%	0,00335	26,70	13,62%
111	Lambros Fish & Chips	161	91,97%	0,85%	0,00009	3,43	2,13%
112	Aquarium Bar Cafe	207	93,77%	1,46%	0,00025	7,57	3,66%
113	Grada Tavern	94	96,00%	2,19%	0,00063	5,15	5,47%
114	Vlachos Tavern	271	90,55%	1,07%	0,00016	7,27	2,68%
115	Italia Spaghetteria	128	96,00%	3,70%	0,00167	11,84	9,25%
116	To Sieradiko	109	90,70%	0,74%	0,00006	2,02	1,85%
117	Art Cafe 1900	262	89,98%	0,77%	0,00007	5,03	1,92%
118	The Balti House	83	90,25%	1,38%	0,00034	2,87	3,46%
119	Panos Steak House	273	89,36%	3,66%	0,00154	24,97	9,15%
120	Aldente Cucina Italiana	227	91,27%	2,61%	0,00075	14,80	6,52%
121	MARZANO	94	86,40%	1,86%	0,00048	4,37	4,65%
122	Kalamaki Bar	87	86,97%	1,60%	0,00038	3,48	4,00%
123	Zephyros	270	85,49%	2,24%	0,00066	15,13	5,60%

124		Voreas Tavern	103	92,41%	3,41%	0,00142	8,79	8,53%
125		Lysia Restaurant	95	85,65%	1,68%	0,00030	4,00	4,21%
126		Alexander	175	88,16%	4,69%	0,00264	20,50	11,72%
127		Portokali Restaurant	102	88,73%	5,23%	0,00329	13,35	13,08%
128		Nippon	92	89,89%	6,56%	0,00487	15,09	16,40%
129		Masalas Indian Restaurant	139	86,33%	2,22%	0,00072	7,73	5,56%
130		Monte Carlo	108	83,88%	4,65%	0,00304	12,57	11,64%
131	ΚΕΡΥΝΕΙΑ	L'Artisan	61	96,79%	2,39%	0,00108	3,65	5,98%
132		Grida Balik Restaurant	220	95,00%	2,53%	0,00075	13,92	6,33%
133		The Terrace	97	90,02%	0,43%	0,00003	1,05	1,08%
134		Kyrenia Tavern	345	93,84%	2,52%	0,00073	21,78	6,31%
135		Whiskey joe's Bar Kyrenia	114	92,04%	1,80%	0,00042	5,12	4,49%
136		Morellis Cypriot Authentic Bar & Restaurant	91	90,70%	0,93%	0,00010	2,11	2,31%
137		Ikimiz Restaurant	118	88,70%	2,08%	0,00088	6,13	5,19%
138		Archway Restaurant	88	88,15%	1,92%	0,00048	4,22	4,79%
139		Jashan's Indian Restaurant North Cyprus	185	91,10%	1,56%	0,00030	7,21	3,90%
140		Bella Moon	292	89,83%	0,80%	0,00008	5,86	2,01%
141		Punjab Restaurant Lapta	67	85,82%	1,77%	0,00041	2,96	4,41%
142		The House	167	84,73%	1,89%	0,00044	7,89	4,73%
143		Courtyard Inn	75	86,69%	0,73%	0,00008	1,36	1,82%
144		Carpenters	65	91,77%	1,76%	0,00056	2,87	4,41%
145		Bo Thai	89	88,85%	4,63%	0,00249	10,31	11,58%
146		Stone Arch	153	88,87%	2,15%	0,00056	8,23	5,38%
147		Buffavento restaurant	82	83,39%	2,49%	0,00099	5,10	6,21%
148		I Belli	66	89,93%	5,76%	0,00422	9,51	14,40%
149		Tervetuloa Restaurant	69	92,67%	2,89%	0,00094	4,99	7,23%
150		The Veranda Restaurant	78	82,18%	3,24%	0,00198	6,31	8,09%
151	ΠΟΛΙΣ	Savvas Café Bar	95	92,19%	1,19%	0,00019	2,83	2,98%
152		Arsinoe Fish Tavern	194	91,56%	2,39%	0,00064	11,61	5,99%
153		Halfway House	140	93,89%	1,18%	0,00019	4,12	2,94%
154		CH Karouzis Restaurant	91	89,41%	1,58%	0,00030	3,60	3,96%
155		Archontariki	209	90,78%	3,94%	0,00182	20,60	9,86%
156		Central Point Café	97	81,68%	1,61%	0,00046	3,91	4,03%
157		Liza's Place	118	87,82%	5,47%	0,00374	16,12	13,66%
158		Yangtze Chinese Restaurant	65	85,14%	4,92%	0,00312	8,00	12,31%
159		The Old Town Restaurant	478	94,89%	1,59%	0,00033	19,01	3,98%
160		The Chix Chox Restaurant	402	85,45%	2,52%	0,00087	25,29	6,29%
161		Finikas Restaurant	432	82,94%	2,19%	0,00068	23,61	5,47%
162	ΠΕΓΕΙΑ	Samisen	504	95,23%	1,39%	0,00021	17,54	3,48%
163		Phidias Tavern	434	92,88%	3,78%	0,00156	41,01	9,45%
164		Lekanto	323	89,88%	2,43%	0,00067	19,69	6,08%
165		Andria Restaurant	339	90,40%	4,31%	0,00227	36,57	10,79%
166		Seriani Restaurant	429	87,09%	3,27%	0,00129	35,11	8,19%
167		Peyia Tavern	208	86,56%	0,71%	0,00007	3,67	1,76%
168		The Welcome Pegeia	106	91,31%	1,88%	0,00045	4,99	4,70%
169		Cousins Restaurant	106	89,10%	1,51%	0,00040	4,00	3,77%
170		Anesi	127	93,62%	1,94%	0,00046	6,16	4,85%
171		Grande Café - Restaurant - Taverna	117	88,34%	1,33%	0,00022	3,88	3,32%
172		Sunset Family Restaurant	101	91,70%	1,69%	0,00038	4,28	4,24%

173	Savvas Grill	167	85,36%	2,65%	0,00092	11,12	6,62%
174	Neos Sports Club	165	92,58%	4,87%	0,00283	20,07	12,16%
175	Brick & Ale	105	87,21%	5,09%	0,00365	13,37	12,73%
176	Psarochori Tavern	99	92,66%	3,27%	0,00128	8,10	8,18%
177	Namos Snack Bar	79	90,40%	4,64%	0,00273	9,17	11,61%
178	Brewery Snack Bar	80	85,15%	3,70%	0,00203	7,39	9,24%
179	The Mediterranean Art Gallery and Bistro	76	85,08%	8,48%	0,00931	16,10	21,19%
180	SpiceHut Indian Restaurant	99	83,62%	8,27%	0,00809	20,47	20,68%
181	Muji Chinese Cuisine	107	82,00%	12,83%	0,02493	34,01	32,08%
182	Pissouri Bay Café Bar	254	94,70%	1,26%	0,00018	8,01	3,15%
183	Stala's Grill Corner	161	98,00%	2,61%	0,00127	10,50	6,52%
184	O Vrakas Taverna	356	90,28%	1,84%	0,00038	16,34	4,59%
185	Hill View Restaurant	249	90,76%	0,88%	0,00012	5,48	2,20%
186	Kastro Restaurant	276	87,25%	2,22%	0,00070	15,35	5,54%
187	Hide - Away Restaurant	215	87,22%	1,19%	0,00020	6,41	2,98%
188	Two Friends Taverna	234	89,35%	1,02%	0,00012	5,96	2,55%
189	Bunch of Grapes	268	84,09%	3,80%	0,00212	25,43	9,49%
190	The Vine Leaf Tavern	263	89,94%	4,12%	0,00190	27,10	10,30%
191	Saffron Contemporary Indian Cuisine	231	88,90%	4,56%	0,00245	26,33	11,40%
192	Il Buchetto	93	89,01%	3,96%	0,00210	9,21	9,90%
193	Smoothie & Sweetie Take Away	64	95,31%	0,26%	0,00001	0,42	0,65%
194	The Yialos Tavern	121	84,80%	1,82%	0,00042	5,50	4,54%
195	Captain's Bay	402	73,25%	4,54%	0,00294	45,65	11,36%
196	Perry's Beach Restaurant	136	85,41%	4,06%	0,00208	13,82	10,16%
197	Pizza Veneto	87	86,38%	3,67%	0,00177	7,99	9,18%
198	Artemis Restaurant	145	82,81%	4,91%	0,00357	17,80	12,28%
199	Platea Tavern	89	79,13%	6,86%	0,00529	15,27	17,16%
200	Olympus Palace Restaurant	62	92,45%	1,99%	0,00051	3,09	4,98%

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΒ 3: Κύπρος, Αξιοθέατα (Πίνακες Ανάλυσης Δεδομένων TripAdvisor με τη βοήθεια της Διωνυμικής στο Microsoft Excel)

A/A	ΠΕΡΙΟΧΗ	Αξιοθεατα	Συνολο κριτικων	p=	M.A.E.	M.S.E	False Rate	False Rate%
1	ΠΑΦΟΣ	Μονή Χρυσορρογιάτισσας	300	87,02%	1,42%	0,00040	10,65	3,55%
2		Coral Bay	2892	77,12%	3,65%	0,00223	263,99	9,13%
3		St. Solomon's Catacombs	209	71,53%	1,74%	0,00052	9,11	4,36%
4		The First & Last Pub	126	94,85%	2,58%	0,00133	8,13	6,45%
5		Chris Andreou - Buggy, Jeep and Quad Bike Safaris	257	97,99%	1,00%	0,00018	6,40	2,49%
6		Fusion Therapy	59	98,70%	0,64%	0,00010	0,94	1,60%
7		Paphos Sea Cruises-Half Day Heaven	86	90,62%	2,33%	0,00110	5,02	5,83%
8		Bar Street	144	26,08%	11,33%	0,02237	40,78	28,32%
9		Undersea Walkers	172	95,66%	1,20%	0,00026	5,16	3,00%
10		Blue Lagoon	91	92,63%	2,14%	0,00062	4,86	5,34%
11		EcoTour Adventures Cyprus	223	99,32%	0,17%	0,00001	0,94	0,42%

12	Paphos Segway Tour	642	99,45%	0,06%	0,00000	0,88	0,14%
13	Elea Golf	157	87,25%	0,84%	0,00015	3,31	2,11%
14	George's Fun Bus	480	99,00%	0,64%	0,00007	7,71	1,61%
15	Aphrodite's Rock Brewery	359	96,16%	1,45%	0,00040	12,99	3,62%
16	Ride in Cyprus Ltd	213	98,19%	1,43%	0,00036	7,59	3,56%
17	Paphos Wine Tours Day Tours	85	97,24%	0,94%	0,00019	2,00	2,35%
18	Byzantine Museum	54	84,09%	6,25%	0,00769	8,43	15,62%
19	Paphos Ethnographic Museum	68	80,11%	8,72%	0,01290	14,82	21,79%
20	Adonis Baths Water Falls	464	71,46%	10,09%	0,01745	117,09	25,24%
21	Βασιλικοί Τάφοι	3191	76,68%	1,02%	0,00019	81,05	2,54%
22	Kato Paphos Archaeological Park	2992	87,82%	0,18%	0,00001	13,25	0,44%
23	Aphrodite's Rock	2360	80,32%	4,86%	0,00444	286,71	12,15%
24	Kolossi Castle	476	77,87%	0,68%	0,00007	8,03	1,69%
25	Limassol Castle	454	74,65%	1,11%	0,00023	12,59	2,77%
26	Columbia Plaza	64	87,78%	0,99%	0,00020	1,58	2,47%
27	Governor's Beach	197	77,48%	1,93%	0,00062	9,52	4,83%
28	MY MALL Limassol	122	77,05%	2,33%	0,00101	7,11	5,83%
29	Guaba Beach Bar	97	95,59%	1,22%	0,00029	2,97	3,06%
30	ESCAPE Limassol	98	98,16%	0,33%	0,00003	0,81	0,83%
31	Sayious Adventure Park	183	98,32%	0,22%	0,00001	1,00	0,54%
32	Κούριον	1016	90,42%	0,46%	0,00005	11,78	1,16%
33	The Sanctuary Of Apollo	96	82,28%	0,14%	0,00000	0,34	0,35%
34	7 Seas	59	92,93%	2,30%	0,00089	3,39	5,75%
35	Platres Chocolate Workshop	84	83,07%	6,47%	0,00654	13,58	16,16%
36	Υδάτινο Πάρκο Fasouri Watermania	919	87,35%	0,87%	0,00014	19,93	2,17%
37	Όμοδος	654	86,84%	0,83%	0,00016	13,58	2,08%
38	Kourion Beach	193	88,43%	0,25%	0,00001	1,22	0,63%
39	Lady Mile Beach	353	80,06%	3,34%	0,00187	29,49	8,35%
40	Donkey Sanctuary	57	85,17%	4,13%	0,00294	5,89	10,33%
41	Church of Profitis Elias	935	91,80%	0,65%	0,00009	15,21	1,63%
42	Fig Tree Bay	1872	90,47%	1,93%	0,00071	90,46	4,83%
43	Dragon Divers - Day Dives	220	99,77%	0,00%	0,00000	0,01	0,00%
44	XS Watersports	51	99,00%	0,02%	0,00000	0,03	0,06%
45	Magic Dancing Waters Show	648	88,02%	3,69%	0,00232	59,73	9,22%
46	Anastasia Aquamania Waterpark	51	78,13%	3,31%	0,00156	4,22	8,27%
47	Ocean Aquarium	300	59,66%	5,47%	0,00511	41,05	13,68%
48	The Love Boat	136	86,74%	2,37%	0,00095	8,07	5,93%
49	Bell's Cocktail Bar	86	94,98%	1,78%	0,00065	3,83	4,45%
50	Rockafellas Sports Bar	126	91,93%	0,82%	0,00013	2,60	2,06%
51	Yia-Mas George's Pub Protaras Cyprus	64	97,57%	1,11%	0,00031	1,78	2,79%
52	Windmills Diving Center	234	99,68%	0,00%	0,00000	0,01	0,01%
53	Παραλιακός Πεζόδρομος Πρωταρά	144	92,84%	0,84%	0,00013	3,01	2,09%
54	Λεβεντειος Πινακοθηκη	62	92,30%	0,72%	0,00012	1,12	1,81%
55	Shacolas Tower Museum & Observatory	139	79,31%	0,24%	0,00001	0,84	0,60%
56	Cyprus Museum	216	89,24%	1,68%	0,00053	9,06	4,20%
57	Buyuk Han	329	84,15%	0,38%	0,00002	3,10	0,94%
58	Machairas Monastery	54	93,35%	0,56%	0,00007	0,75	1,39%
59	Panagia Asinou Church	54	92,19%	1,65%	0,00047	2,22	4,11%
60	Selimiye Mosque	203	81,14%	1,37%	0,00028	6,94	3,42%

61		Leventis Municipal Museum of Nicosia	113	85,72%	0,46%	0,00004	1,29	1,14%	
62		Ledra Street Crossing Point	467	76,98%	2,33%	0,00101	27,16	5,82%	
63		Segway Station Tour Experience	123	99,59%	0,33%	0,00003	1,00	0,81%	
64		Archbishop Makarios III Foundation - Byzantine Museum and Art Galleries	53	88,83%	8,01%	0,01381	10,61	20,01%	
65		Escape the Room	73	98,60%	1,10%	0,00021	2,00	2,74%	
66		Famagusta Gate	68	74,55%	3,12%	0,00189	5,31	7,81%	
67		Venetian walls of Nicosia	75	71,86%	2,35%	0,00092	4,40	5,87%	
68	ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ	Υδάτινο Πάρκο WaterWorld	1598	86,41%	2,46%	0,00103	98,42	6,16%	
69		Captain Marko Cruises	683	98,12%	0,50%	0,00005	8,58	1,26%	
70		Red Bus Cyprus	494	96,70%	1,05%	0,00019	12,92	2,61%	
71		Glyki Nero Beach	113	89,03%	1,42%	0,00044	4,00	3,54%	
72		Marrakech Spa	65	91,22%	5,13%	0,00445	8,33	12,82%	
73		Μονή Αγίας Νάπας	695	86,66%	1,34%	0,00035	23,34	3,36%	
74		The Black Pearl	338	91,89%	4,86%	0,00395	41,06	12,15%	
75		Olympian Divers	208	98,40%	0,90%	0,00014	4,69	2,25%	
76		Ayia Napa Square	208	85,28%	1,53%	0,00044	7,97	3,83%	
77		Parko Paliatso Fun Fair & Luna Park	346	82,85%	3,00%	0,00196	25,99	7,51%	
78		Senior Frog's	164	95,25%	1,69%	0,00057	6,93	4,23%	
79		Aphrodite II - Summer Line Cruises	569	98,05%	0,47%	0,00004	6,74	1,18%	
80		I Love Ayia Napa Sculpture	139	83,94%	3,11%	0,00222	10,81	7,78%	
81		Thalassa Municipal Museum	92	80,17%	1,11%	0,00017	2,56	2,78%	
82		Blue Lagoon	258	95,32%	1,23%	0,00037	7,92	3,07%	
83		Pantachou Beach	153	78,80%	2,74%	0,00130	10,48	6,85%	
84		The Castle Club	181	90,05%	3,45%	0,00212	15,62	8,63%	
85		Nissi Beach	2845	87,25%	3,17%	0,00175	225,55	7,93%	
86		Makronissos Beach	563	92,38%	1,73%	0,00056	24,31	4,32%	
87		Konnos Bay	432	92,55%	1,21%	0,00025	13,02	3,01%	
88		Ayia Thekla Beach	160	86,36%	1,56%	0,00044	6,22	3,89%	
89		Landa Beach	176	91,25%	0,19%	0,00001	0,83	0,47%	
90		Cape Greco National Forest Park	356	91,08%	0,78%	0,00010	6,96	1,96%	
91		ΛΑΡΝΑΚΑ	Alpha Divers Dive Centre	288	98,13%	0,34%	0,00002	2,42	0,84%
92			Finikoudes Beach	622	81,84%	1,27%	0,00029	19,67	3,16%
93			Mckenzie Beach	289	81,58%	0,80%	0,00008	5,77	2,00%
94			Larnaka Salt Lake	354	79,30%	2,96%	0,00152	26,17	7,39%
95			Larnaka Marina	102	75,98%	2,20%	0,00088	5,62	5,51%
96			Άγιος Λάζαρος	734	92,01%	0,10%	0,00000	1,85	0,25%
97			Zenobia Wreck	191	94,29%	2,21%	0,00087	10,55	5,52%
98	Dive-In Larnaca		104	96,45%	1,15%	0,00020	2,98	2,87%	
99	Hala Sultan Tekke		261	80,94%	3,30%	0,00240	21,52	8,25%	
100	Larnaka Medieval Castle		293	68,45%	3,07%	0,00203	22,51	7,68%	
101	Kamares Aqueduct		53	76,34%	1,87%	0,00062	2,48	4,68%	
102	CTO Beach		52	77,75%	3,49%	0,00187	4,53	8,72%	
103	Viking Divers		55	96,15%	1,85%	0,00065	2,55	4,63%	
104	Kition Archaeological Site		51	64,22%	4,97%	0,00423	6,33	12,42%	
105	ΚΕΡΥΝΕΙΑ	Μονή Μπελαπαίς	1112	88,10%	0,18%	0,00000	4,90	0,44%	
106		Kyrenia Castle	576	83,20%	1,32%	0,00043	19,07	3,31%	
107		Κάστρο Βουφαβέντο	171	87,23%	2,33%	0,00092	9,98	5,84%	
108		Ancient Shipwreck Museum	221	84,37%	1,08%	0,00022	5,97	2,70%	

109		Aphrodite Boat Tours	110	96,65%	2,29%	0,00092	6,29	5,72%
110		Green Heights Park	67	77,36%	3,48%	0,00278	5,82	8,69%
111		Κάστρο Αγίου Ιλαρίωνα	954	91,20%	0,46%	0,00004	10,86	1,14%
112		Λιμάνι Κυρήνειας	1358	84,03%	0,43%	0,00002	14,52	1,07%
113		Alagadi Turtle Beach	261	83,02%	2,84%	0,00141	18,54	7,10%
114		Cyprus Active	49	96,22%	0,33%	0,00003	0,40	0,81%
115	ΠΕΓΕΙΑ	George's Ranch	40	93,83%	5,19%	0,00505	5,19	12,99%
116		The Beauty Lounge	45	99,90%	0,89%	0,00017	1,00	2,22%
117	ΠΙΣΣΟΥΡΙ	Pissouri Bay Divers	90	98,87%	0,44%	0,00005	1,00	1,11%
118		Cyprus Diving Adventures	58	100,00%	0,00%	0,00000	0,00	0,00%
119		Barefoot Designs Art Gallery	30	96,49%	1,06%	0,00028	0,79	2,64%
120		Pissouri Beach	297	77,29%	2,20%	0,00095	16,32	5,49%
121	ΠΟΛΙΣ	Adonis Nature Trail	65	90,19%	1,27%	0,00031	2,06	3,17%
122		Kathikas	31	86,05%	1,26%	0,00031	0,98	3,16%
123		Pano Akourdaelia Herb Garden	18	92,19%	2,15%	0,00088	0,97	5,38%
124		Marion-Arsinoe Archaeological Museum	26	80,65%	2,22%	0,00091	1,44	5,55%
125		vacances a chypre ltd	39	98,02%	0,09%	0,00000	0,09	0,23%